

YHTEENVETO KAINUUN MAAKUNTAKAAVAN TARKISTAMISEN 2030 KAAVALUONNOSTA KOSKEVISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ VASTINEINEEN

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausuntoja osallisilta 27.6.–31.8.2018. Lausuntoja pyydettiin 147 kpl. Annettiin 46 kpl lausuntoa ja 19 mielipidettä. Määräajan jälkeen saapui kaksi mielipidettä.

Sisällys:

KUNNAT	3	Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi	26
Hyrnsalmen kunta.....	3	Logistiikkarykmentti, Tikkakoski	26
Kajaanin kaupunki.....	3	Museovirasto	30
Kuhmon kaupunki.....	7	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	32
Paltamon kunta	7	Poliisihallitus	34
Puolangan kunta	7	Suomen metsäkeskus, Pohjoinen palvelualue..	34
Ristijärven kunta.....	8	Tornion tulli	36
Sotkamon kunta	9	YHDISTYKSET, YHTIÖT JA	
Suomussalmen kunta.....	12	TUTKIMUSLAITOKSET	36
NAAPURIMAAKUNTIEN LIITOT	13	Finavia	36
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.....	13	GTK	37
Pohjois-Pohjanmaan liitto.....	13	Ilmatieteen laitos.....	38
Pohjois-Savon liitto.....	14	KaiCell Fibers Oy.....	38
KAINUUSEEN RAJOITTUVAT KUNNAT	14	Kainuun luonnonsuojelupiiri ry	39
Kuusamo	14	Kainuun Nuotta.....	51
Lieksa	15	Loiste - yhtiöt	51
Pudasjärvi.....	15	Luonnonvarakeskus	52
Sonkajärvi.....	15	Metsähallitus.....	56
Vaala	16	Metsäteollisuus ry.....	58
Vieremä.....	16	MTK-Pohjois-Suomi, Kainuu	60
MINISTERIÖT	16	MTK-Pohjois-Suomi, Metsävaliokunta	61
Sisäministeriö	16	Paliskuntain yhdistys	63
Ympäristöministeriö.....	16	Senaatti-kiinteistöt	66
MUUT VIRANOMAISET	17	Suomen Turvallisuusverkko Oy.....	66
Fingrid Oyj	17	Vapo Oy.....	66
Ilmavoimien esikunta, Tikkakoski.....	17	YHDISTYSTEN JA YKSITYISTEN MIELIPITEET 68	
Kainuun ELY-keskus, Y-vastuualue.....	17	Mielipide A.	68
Kainuun Museo	21	Mielipide B.	68
Kainuun rajavartiosto.....	24	Mielipide C.....	69
Kainuun SOTE -kuntayhtymä.....	25	Mielipide D.....	72
		Mielipide E.....	74

Mielipide F.	75
Mielipide G.	76
Mielipide H.	78
Mielipide I.	80
Mielipide J.	81
Mielipide K.	82
Mielipide L.	83
Mielipide M.	83
Mielipide N.	84
Mielipide O.	85
Mielipide P.	86
Mielipide Q.	88
Mielipide R.	88
Mielipide S.	89
MIELIPITEET MÄÄRÄAJAN JÄLKEEN	91
Mielipide T.	91
Mielipide U.	92

LAUSUNNON SISÄLTÖ	VASTINE
KUNNAT	
Hyrnsalmen kunta	
<p>Maakuntakaavaluonnos vastaa hyvin Kainuun maakunnan kehittämistarpeita pitkällä aikajänteellä ja on eri toimintojen yhteensovittamisen kannalta riittävän mahdollistava, mutta samalla myös toimintoja ja alueiden käyttöä ohjaava. Yhteys maakuntaohjelmaan on selkeä ja tavoitteet ovat yhteneväiset; myös Hyrnsalmen kunnan kehittämissuunnitelmat ovat sopuissa kaavaluonnoksen kanssa.</p> <p>On selvää, että yhdyskuntarakenteen ohjaus taloudellisesti, ekologisesti sekä sosiaalisesti kestävässä suuntaan on perusteltua, mutta tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon myös laajan alueen erilaiset tarpeet ja palveluverkko erilaisten palvelujen alustana. Suhteellisen tasapuolinen saavutettavuus on aluekehityksen ja elinvoiman kehittymisen kannalta välttämätön. Tehokas liikennejärjestelmä, joka palvelee työmatka-, palvelu- ja matkailuliikennettä vaatii tuekseen kaavan lisäksi myös kaavan toteutumista tukevaa kehittämissuunnitelmia. Esimerkiksi Hyrnsalmen Ukkohallan suuntautuvaa matkailuliikennettä tulee merkittävästi Oulun suunnasta, joten Hyrnsalmi-Puolanka-Oulu-yhteys on myös tärkeä kehittämissuunta; myös 5-tien kehittämissuunnitelma ja ratayhteys Kontiomäeltä pohjoiseen on aluekehittämisen kannalta erittäin tärkeä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta täydennetään Hyrnsalmi-Puolanka-Oulu-yhteyden osalta.</p>
<p>Ukkohalla-Paljakka-alueen kehittäminen myös luontomatkailun kehittämissuunnitelmana (Komulanköngäs ja Mustarindan ympäristö) voisi olla perusteltua lisätä kaavaan. Lisäksi Kainuun liitossa on syytä kytkeä kaavaan suunniteltujen erilaisten maakunnallisten reittien kunnostamiseen resursseja maakuntaohjelman kautta.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Lausunnossa esitetyt asiat liittyvät maakuntaohjelmaan ja sen toteuttamiseen ja viedään tiedoksi osaksi niiden valmistelua.</p>
Kajaanin kaupunki	
<p>Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistaminen käynnistyi kesällä 2015. Maakuntakaavoitus ja Kajaanin keskustaajama 2035 osayleiskaavan laatiminen ovat edenneet rinnakkain, mikä on osaltaan mahdollistanut molemmissa kaavoissa esiintyvien aiheiden samanaikaisen tarkastelun. Maakuntakaava-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta</p>

<p>luonnoksessa on käsitelty useita maankäytöllisesti laajoja teemoja. Kainuun kaikkien kaupunkien ja kuntien sekä muiden yhteistyötahojen näkemysten ja toiveiden yhteensovittaminen kaavassa on haasteellinen tehtävä. Kajaanin kaupunki on osallistunut aktiivisesti maakuntakaavan viranomaisyhteistyöhön ja pyrkinyt tuomaan näkemyksensä selkeästi esille mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaavaprosessia.</p> <p>Maakuntakaavan esitystavaksi on valittu ratkaisu, jossa kaavakartalla osoitetaan vain uudet ja muuttuvat kaavamerkinnot. Esitystapa asettaa kartan luotavuudelle ja tulkittavuudelle huomattavia haasteita. Varsinaisen kaavakartan lisäksi erillisenä kaavan liitemateriaalina on esitetty kartta maakuntakaavan kumottavista merkinnöistä sekä informatiivinen, oikeusvaikutukseton Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa on esitetty lainvoimaiset maakuntakaavat. Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartan esittäminen uusien ja muuttuvien merkintöjen ohella lausuttavana olevan kaavaluonnoksen kaavakartalla antaisi paremman kokonaiskuvan kaavan sisällöstä.</p>	<p>on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviiin asiakirjoihin.</p>
<p>Kajaanin asutuskeskittyminä huomattavista, maakuntakaavan 2030 luonnoksessa voimaan jäävistä taajaman alakeskuksista Vuolijoki ja Otanmäki on syytä esittää vastaavilla merkinnöillä myös jatkossa. Taajaman alakeskuksina maakuntakaavassa 2020 esitetyistä Kajaanin kohteista Paltaniemi ja Kuluntalahti eivät vastaa taajaman alakeskuksen maakuntakaavassa kuvailtua määritelmää Vuolijoen ja Otanmäen tavoin. Kajaanin kaupunki esittää Paltaniemelle ja Kuluntalahdelle uutta, kylä-merkintää at-1, jolla osoitetaan tärkeät kylämäisen asumisen huomattavat asutuskeskittymät, joiden suunnittelutavoitteena on maaseutumaisen rakentamisen ohjaaminen yleiskaavoituksella, kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen ja kehittäminen sekä omaehtoisen kehittämistoiminnan tukeminen. Merkinnän myötä on syytä harkita, osoitetaanko muut Kajaanin kylät esimerkiksi erillisellä indeksimerkinnällä kylä at-2 erotuksena edellä mainittuun merkintään kylä at-1.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Paltaniemen ja Kuluntalahden alueiden väestökehitys tukee maakuntakaavan taajaman alakeskus merkintää. Kylien luokittelun moniportaistaminen voi vaikeuttaa yleispiirteisen maakuntakaavan tulkintaa. Paltaniemen ja Kuluntalahden alueiden erityispiirteet esitetään maakuntakaavaselostuksessa.</p>
<p>Kajaanin kaupunki pitää tärkeänä, että Oulujärven maisematie esitetään edelleen maakuntakaavassa yhteystarvemerkinä, kuten maakuntakaavaluonnoksessa on tehty. Kajaanin kaupunki on lisäksi esittänyt vuonna 2016 lausunnossaan Kainuun liitolle Kainuun maakuntakaavan tarkistaminen, Lähtökohdat ja tavoitteet -raporttiluonnoksesta, että kokonaismaakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä selvitetäisiin mahdolliset korkeamman mitoituksen ranta-asumisen paikat Kainuussa. Mm. Pohjois-Karjalassa ja Kymenlaaksossa maakuntakaavoituksen yhteydessä on selvitetty rantojen käyttöä ja ranta-asumisen mahdollisuuksia. Maakuntakaavassa ranta-asumista voidaan käsitellä esimerkiksi suunnittelumääräyksissä ja/tai vyöhykemäisinä kaavamer-</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on käsitelty ranta-asumista ajantasaistetussa koko maakuntakaava aluetta koskevassa yleismääräyksessä, jolla edistetään monipuolista ranta-asumista Kainuussa. Ranta-alueille kohdistuvat rakentamispaineet vaihtelevat eri puolilla Kainuun maakuntaa, joten vyöhykemäisten kaavamerkintöjen selvittäminen ja osoittaminen maakuntakaavassa ei ole tarkoituksenmukaista. Luonnoksessa esitetyn kaavaratkaisun mukaan kunnat voivat osoittaa mahdollisia korkeamman mitoituksen ranta-asumisen paikkoja omista lähtökohdista.</p>

kintöinä.	
<p>Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty moottorikelkkailureittejä, joista osa on päivitetty tai osin kumottu voimassa olevaan Kainuun maakuntakaavan 2020 nähden. Kajaanin kaupunki pitää myös matkailullisen näkökulman huomioon ottamista maakuntakaavassa tärkeänä, ja kattava moottorikelkkareitistö on Kainuussa yksi matkailua edistävä tekijä. Kajaanin kaupunki on esittänyt maakuntakaavaluonnoksen valmistelun aikana kannanottonaan moottorikelkkareitteihin myös Nuasjärven pohjoispuolella Kajaanin Kuluntalahden ja Vuokatin välillä kulkevaa ohjeellista moottorikelkkareittiä. Moottorikelkkailun kannalta kuntarajat ylittäviä ja kehämäisiä "rengasreittejä" muodostavat yhteydet ovat erityisen suosittuja. Nuasjärven pohjoispuolinen yhteys mahdollistaisi uusien rengasreittien muodostamisen Kajaanin ja naapurikuntien alueille.</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Asiaa selvitetään yhteistyössä Kajaanin kaupungin, Sotkamon kunnan ja Kainuun liiton kesken. Lausunnossa esitetyn moottorikelkkailureitin tarkastelu maakuntakaavassa on mahdollista selvitysten niin osoittaessa.</p>
<p>Maakuntakaavaluonnos on pääosin Kajaanin Keskustaajama 2035 osayleiskaavaluonnoksen mukainen. Yleiskaavaluonnoksen liikenneverkon linjauksissa keskustaajamaa ympäröivä kehätie on poistettu. Maakuntakaavaluonnoksessa osa kehätiestä, Puutavarantie–Paltaniementie yhteystarve, on poistettu, mutta loppuosa valtatie 5–Kontiosaari–Paltaniementie -tieyhteys on säilytetty. Tielinjaus ei ole Kajaanin Keskustaajama 2035 eikä Kontiosaari-Kuninkaanniemi yleiskaavojen mukainen ja sijoittuu osin pientalovaltaiselle asuinalueelle. Ohjeellinen tielinjaus tulee poistaa maakuntakaavasta.</p>	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>
<p>Maakuntakaavaluonnoksessa taajamatoimintojen laajennettua aluetta Kylmällä tulee tarkentaa Kajaanin Keskustaajama 2035 yleiskaavan mukaisesti.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaava on yleispiirteinen alueidenkäytön suunnittelun väline, jonka ratkaisut täsmentyvät ja jäsentyvät kuntien ja kaupunkien kaavoituksessa. Maakuntakaavassa osoitetaan yleisellä tasolla taajamatoimintojen alueiden sijoittuminen, joka täsmentyy kuntien yleiskaavoituksessa. Asiasta on mahdollista järjestää tarvittaessa erillisneuvotteluja Kajaanin kaupungin ja Kainuun liiton kesken.</p>
<p>Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty uutena merkintänä niin sanotun Pohjan sellun tontin alueelle merkintä t/kem, Teollisuus- ja varastoalue, jolla on merkittävä, vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos. Kyseinen merkintä vastaa Kajaanin Keskustaajama 2035 osayleiskaavan T/kem-kaavamerkintää ja on Kajaanin kaupungin linjauksen mukainen. Maakuntakaavaan säilyväksi merkinnäksi on jätetty Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartassa esitetty Renforsin rannan yritysalueutta koskeva t/kem-merkintä alueelle, joka on Kajaanin Keskustaajama 2035 osayleiskaavassa osoitettu merkinnällä T, Teollisuus- ja varastoalue.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty Kajaanin osalta yhdeksän uutta maakunnallisesti arvokasta kulttuurihistoriallista kohdetta tai aluetta, kolme kumottavaa kohdetta ja 12 kohteen osalta aluerajausmuutoksia. Uusia kohteita ovat lentoaseman asuinalue, Kajaani Oy:n pääkonttori ympäristöineen, Käkisaaren kanava, Nakertajan Vanahis, Parkinniemen telakka, Saaresmäen tie, Seppälän oppilaitos, Suksikatu ja Ärjänsaaren Herrainniemi. Kainuun keskussairaalan kumottu kohdemerkintä mahdollistaa potilastornin purkamisen ja sitä kautta keskussairaalan alueen kokonaisvaltaisen kehittämisen.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Kaavaluonnoksessa on esitetty Kajaaniin maa-ainesten ottoalueita kuvaavalla merkinnällä eo kuusi kohdetta: Karankalahti, Malmisepele, Mustalahti, Pekastinvaara, Rinneaho ja Sarvivaara. Kajaanin kaupunki on todennut Kainuun liiton kanssa käytyjen työneuvottelujen yhteydessä maakuntakaavassa osoitettaviksi, vähintään seudullisesti merkittäviksi maa- ja kiviainesten ottoon soveltuviksi alueiksi Kajaanissa ensisijaisesti Pekastinvaaran, Malmisepele, Rinneahon ja varauksin Sarvivaaran. Mustalahden ja Karankalahden kohteita ei suositella vähintään seudullisesti merkittäviksi kohteiksi johtuen erittäin rajallisista laajenemismahdollisuuksista ja/tai toimintavolyymien lisäämisen mahdollisuuksista olemassa olevan sekä mahdollisen tulevan asuin- ja lomarakentamisen läheisyydessä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>
<p>Kainuun maakuntakaavassa 2020 käytössä ollut valuma-alueiden rajauksiin perustuva kaavamerkintä eo-tt turvetuotannon erityisvyöhyke on poistettu maakuntakaavaluonnoksesta 2030. Kajaanin kaupunki on todennut maakuntakaavan aiemmissa neuvotteluissa, että voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 annettu ja kaavamerkinnän eo-tt turvetuotanto-alueita ohjaava maakuntakaavamääräys on osoittautunut toimivaksi alueilla, joilla turvetuotanto on vaikuttanut vesistöjen tilaan. Merkinnän eo-tt keskeinen suunnitelmääräys on ohjannut mm. Kajaanin määrätyillä vesistöalueilla huomioidaan turvetuotannon suunnittelussa vesistövaikutukset siten, että vesistöjen kokonaiskuormitusta pyritään vähentämään. Kajaanin kaupungin näkökulmasta merkintä eo-tt soveltuu edelleen Kainuun maakuntakaavassa 2030 käytettäväksi.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu vähintään seudullisesti merkittävät turvetuotantoalueet, jolloin erityisvyöhykkeen osoittaminen ei ole enää tarkoituksenmukaista.</p>
<p>Kajaanin Jormualle on esitetty maakuntakaavaluonnoksessa valtatie 5:n läheisyyteen merkinnällä ek, kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue, kaksi kohdetta: 806 Jormua sekä 5490 Tyynelä. Kyseisillä kaivostoimintaan tarkoitetuilla alueilla ei ole toistaiseksi käynnissä olevaa kaivostoimintaa. Kaivospiirejä koskevat päätökset ovat määräaikaisia, ja Kajaanin kaupunki antaa aikanaan asiaan lausuntonsa hankkeiden kaivospiirien jatkoajkoja koskevista</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Määräaikaisen maakuntakaavamerkinnän tarvetta selvitetään jatkotyöskentelyssä yhteistyössä mm. alueen toimijan kanssa.</p>

hakemuksista.	
Kun maakuntakaavan päivittämisen tarkoitus on erityisesti kaavan yleispiirteisyyteen tähtääminen ja maakunnan kehittämisedellytysten tukeminen, tulee harkita tarkkuudeltaan kohdennettujen, pistemäisten luo-kohteiden osoittamista kaavakartalla maakuntakaavan mittakaava huomioiden. Yksittäisen teeman (esim. edellä mainitut luo-kohteet) esittäminen sekä maakuntakaavan 2030 kaavakartalla että voimassa olevan maakuntakaavan 2020 kaavakartalla vaikeuttaa huomattavasti kaavan tulkintaa ja ohjausvaikutusta.	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue -merkinnällä (ns. luo-kohde) on osoitettu kaavaluonnoksessa muutokset suojelualueiden ulkopuolella olevissa <i>merkittävimmissä</i> uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymisalueissa. Pistemäisestä maakuntakaavamerkinnästä huolimatta luo-kohteiksi on osoitettu ainoastaan tärkeimmät ja merkittävimmät alueet, joiden rajaus tapahtuu tarkemman suunnittelun ja päätöksenteon yhteydessä.</p> <p>Kaavan tulkinnan helpottamiseksi maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p>
Kuhmon kaupunki	
Kuhmon kaupungilla ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i>
Paltamon kunta	
Paltamon kunnanhallitus katsoo, että vt 22 ja vt 5 Kajaanista pohjoiseen tulee osoittaa kaavassa erityisen tärkeänä valtatieä / runkotienä. Samalla Oulujärven ylitystien tarve vähenee huomattavasti ja sen merkintä voidaan poistaa maakuntakaavasta. Muutoin kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksesta.	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Valtatie 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkinnällä Kajaani – Tuokansaari – Petäjälähti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarve -merkinnän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon tilavaraus mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkintä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua ja kaavallista tarkastelua.</p>
Puolangan kunta	Lausunto saapui myönnetyn lisäajan puitteissa.
Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa: Osa tieosuuksista Mt 891 (Hyrnsalmen suunta) ja Mt 888 (Ristijärven suunta) on osoitettu kaavassa tärkeinä elinkeinoelämän yhteystienä. Nämä merkinnät tulee jatkaa siten, että yhteysvälit näiltä tieosuuksilta teille Kt 78 (Ro va niemen suuntaan) ja Mt 873 (Oulun suuntaan) tulee huomioida kokonaisuudessaan.	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>
Uutena merkintänä kaavaan otettavien Luonnonrauha-alueiden merkinnällä	<i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i>

<p>ei saa luoda uusia rajoitteita alueiden käyttöön jo olemassaolevien suojelumääräysten lisäksi. Muilta osin kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksesta.</p>	<p>Maakuntakaavan kaavaluonnoksessa on osoitettu uutena merkintänä matkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet. Kaavamerkintä ei aseta luonnonrauhaan tai hiljaisuuteen perustuen rajoituksia metsätaloudelle, metsien hoidolle ja käytölle, virkistyskäytölle tai luontomatkailulle.</p>
<p>Ristijärven kunta</p>	
<p>Ristijärven kunta esittää, että kaavan kaavamerkinnoissa huomioidaan Saukkovaaran matkailukeskuksen ja Ristijärven Pirtin (leirintä- alue) alueen kehittäminen. Ristijärven Pirtin osalta on jo olemassa suunnitelmia ja markkinointia alueen kehittämiseksi. Alueella on toimiva leirintäalue. Kunnassa on valmius nopeaan asemaakaavan laatimiseen kun investori/operaattori löytyy ja rakentamistarpeet selviävät. Saukkovaaran aluetta on myös kaavoitettu pysyvän ja vapaa-ajan asumisen tarpeita vastaavaksi, muuta kaavassa on myös huomioitu matkailua palvelevan rakentamisen tarpeita. Kaavaa voidaan edelleen kehittää tarpeita vastaavalla tavalla. Näiden kahden alueen osalta kunta esittää, että kaavamerkintä kirjataan jos ei RM-alueeksi, niin ainakin RA -alueeksi.</p> <p>Merkinällä RA osoitetaan matkailupalvelujen alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat loma-asumiselle ja matkailua palveleville toiminnoille varatut seudullisesti merkittävät alueet.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>
<p>Ristijärvellä sijaitsee harmaan ja tumman graniitin kallioita, joista Tiukuvaarassa on jo vuosien ajan louhittu kiveä muun muassa katujen reuna- ja päällyskiveksi ja myös rakennuskiveksi. Kiveä on asennettu katukiveksi muun muassa Kajaanin Kauppakadun kävelykadulla ja rakennuskivenä kauppakeskus Valkea:n lattia (Oulu).</p> <p>Hiisijärven Tammikalliota on myös tutkittu takavuosina Kainuun rakennuskivikartoituksen yhteydessä. Nyt Tammikalliolla tehdään tutkimusta kivilajien harmaa ja tumma graniitti laadun ja soveltuvuuden selvittämiseksi (laatukäsikirja) eri käyttötarkoituksiin. Alueen toiminta voi hyvinkin laajentua. Kaavamerkinnoissa Tiukuvaara on merkitty kaavassa eo -merkinällä. Merkinällä eo osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät kalliokiviaineisten ottoalueet.</p> <p>Kunta esittää, että myös Tammikallio merkitään kaavassa eo -merkinällä.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Asiaa selvitetään yhteistyössä Ristijärven kunnan kanssa.</p>
<p>Metsähallitus on esittänyt Ristijärven Lahtasen virkistysalueen maakunta-kaavamerkinän kumoamista, sillä aluetta ei ole tarkoitus kehittää seudullisesti merkittävänä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>sesti merkittävänä virkistysalueena. Alueen läheisyydessä kulkevan maantien ja rautatieliikenteen melu- ja värinävaikutukset vaikeuttavat erityisesti alueen pohjoisosan virkistystoiminnan kehittämistä. Laahtasen alueella on ulkoilua ja virkistystä palvelevia rakenteita, joten aluetta on mahdollista ylläpitää ja kehittää paikallisena ulkoilu- ja virkistysalueena. Laahtasen alueen ulkoilukäyttömahdollisuuksien turvaamiseksi alue osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Samalla kumotaan Laahtasen aluetta koskeva virkistysalue (V) maakuntakaavamerkintä.</p> <p>Ristijärven kunta katsoo Laahtasen alueen kaavamerkinnän muuttamisen olevan perusteltua. Virkistyskalastus on loppunut Laahtasella ja leirintäalueella ei tällä hetkellä ole toimintaa. Kaavamuutos ei vaikuta leirintäalueen ylläpitoon.</p> <p>Kyläalueiden Uva, Jokikylä, Pyhäntä, Hiisijärvi lisäksi kaavaluonnokseen on merkitty uutena Möttölänniemi - Karhulankylä -alue. Merkintä on perusteltu, koska kyseiselle taajaman läheiselle alueelle on muodostunut kaavoituksen ja uuden rakentamisen myötä lisää asutusta.</p> <p>Merkinnällä at kylä osoitetaan aluerakenteen näkökulmasta keskeisiä kyläalueita, joiden lähiympäristöä voidaan pitää erityisen suotuisana virkistys-, elinkeinojen ja asumisen alueina. Muut maaseutu-alueet täydentävät ja tukevat maakuntakaavassa osoitettua kyläverkostoa. Kylän tai paikannimi (esim. Jonkeri) merkinnällä esitetään pohjakarttamerkintänä haja-asutusluonteiset kylät, joilla on merkitystä kyläverkon vapaa-ajan asumisen tai identiteetin kannalta</p>	
<p>Sotkamon kunta</p>	
<p>Kainuun maakuntakaava 2030 on laadittu vaihemaakuntakaavana, mikä olisi selvyden vuoksi hyvä käydä esille jo kaavan nimestä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavan nimeen lisätään maininta vaihemaakuntakaavasta.</p>
<p>Kaavan luettavuuden ja käytettävyyden kannalta olisi ehdottaman tärkeää, että eri vaiheissa laadituista Kainuun maakuntakaavoista tehtäisiin kaavayhdistelmä, joka sisältäisi myös Kainuun maakuntakaava 2030 merkinnät ja määräykset. Kyseinen kaavayhdistelmä tulisi osallistumisen helpottamiseksi saada käyttöön jo Kainuun maakuntakaava 2030 ollessa ehdotusvaiheessa.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p>
<p>Kainuun maakuntakaava 2030 luonnoksessa ei ole huomioitu Vuokatin yleiskaavaluonnoksen mukaisia aluevarauksia emäntäkoulun ympäristössä, enti-</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Asiasta on mahdollista järjestää neuvotteluja Sotkamon kunnan ja Kainuun</p>

<p>sen taimitarhan alueella eikä Nuasjärven rannalla Täiniemen ja Kivilahden välisellä alueella, eikä Kirkonkylän itäosan yleiskaavan aluevarauksia Sopolanlammen länsipuolella. Maakuntakaavassa virkistys- ja puistoalueeksi merkityn Urheiluopiston läheisyydessä olevan alueen laajuus tulee määrittää valmistelussa olevan Vuokatin yleiskaavan suunnittelun kanssa yhteistyössä ja tältä osin neuvotteluja tulee jatkaa.</p>	<p>liiton kesken. Maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytönsuunnitelma, jonka ratkaisut täsmentyvät ja jäsentyvät kuntien kaavoituksessa.</p>
<p>Maakuntakaavaluonnokseen on merkitty useita maakunnallisesti arvokkaita kulttuurihistoriallisia kohteita, joita Sotkamon kunta ei näe maakunnallista merkitystä omaavina. Sotkamon kunta esittää, että seuraavien kohteiden osalta tulisi poistaa maakunnallisesti arvokkaan kohteen merkintä:</p> <p>Työväentalo, Torppa Peruste: Rakennukseen liittyy lähinnä aineettomia kulttuurihistoriallisia arvoja, eikä se ole rakennushistoriallisesti tai taajamakuullisesti niin merkittävä, että se tulisi huomioida maakunnallisena kohteena.</p> <p>Teboil huoltoasema Peruste: Huoltoasemarakennus on pohjavesialueella asemakaavan mukaisella huoltoasemarakennusten korttelialueella. Tontin käyttö asemakaavassa osoitettuun käyttötarkoitukseen on tulevaisuudessa hyvin epävarmaa pohjavesien suojeluun liittyvistä rajoitteista johtuen, eikä rakennus tälläkään hetkellä ole käytössä, vaan tontilla on ainoastaan kylmäasema. Rakennuksessa on korjaamotilat, mutta rakennus sijaitsee aivan ydinkeskustassa liike- ja asuinkerrostalojen ympäröimänä, minkä vuoksi korjaamotoiminta soveltuu huonosti ympäröivään maankäyttöön. Tilojen käyttäminen johonkin muuhun tarkoitukseen on haastavaa. Rakennuksen rakennushistoriallista arvoa vähentää julkisivun -90 -luvulla tehty lämpörappaus. Näistä syistä johtuen rakennusta ei ole suojeltu myöskään aluetta koskevassa vuonna 2007 hyväksytyssä asemakaavassa.</p> <p>Metsäkoulu, Leivolankylä Peruste: Vuokatin yleiskaavan laadinnan yhteydessä kaavatoimikunta on keskustellut Leivolan koulun huomioimisesta ja katsonut, että Leivolan koulua ei osoiteta yleiskaavassakaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaana kohteena. Kohde on valmistunut vuonna 1986 ja on siis vielä verrattain uusi rakennus. Rakennukseen on rakennusteknisten ongelmien vuoksi tehtävä lähivuosina muutoksia, jotka muuttavat rakennuksen alkuperäisyyttä (mm. kattoremontti). Oulun koulu -tyyliä edustavia rakennuksia on Sotkamossa useita, eikä tämän</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdeluettelo perustuu Kainuun kuntakohtaisten kulttuuriympäristöohjelmien kohdetietoihin, joita on täydennetty yhteistyössä Kainuun Museon, Kainuun ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja Kainuun kuntien kanssa. Arvioinnin apuna on käytetty arvottamiskriteerejä, joihin on mahdollista tutustua Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet selvityksessä. Esitetyt muutokset perusteluineen on käsitelty Kainuun kulttuuriympäristötoimikunnassa 24.9.2018 ja toimikunnan mukaan palaute ei edellytä muutoksia kaavaluonnokseen.</p> <p>Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet -selvityksen laadinnan yhteydessä on tehty kohteille mm. tarvittavat maastokäynnit, joilla on haastateltu mahdollisuuksien mukaan paikalla olleita henkilöitä. Kulttuuriympäristö maakuntakaavoituksessa (Suomen ympäristö 28/2011) -julkaisun mukaan onnistuneen kaavaprosessin avulla voidaan varmistaa osallisten mahdollisuus halutessaan saada tietoa, osallistua ja vaikuttaa vuorovaikutteisesti kulttuuriympäristöasioihin. Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden kulttuurihistoriallisten kohteiden osalta on kuultu osallisia kaavaluonnoksen nähtävilläolo aikana. Kohteiden omistajilta ja toimijoilta saadut palautteet tukevat Sotkamon kunnan lausunnossa esitettyjä muutoksia.</p>

<p>kohteen kulttuurihistorialliset arvot ole Sotkamon kunnan näkemyksen mukaan maakunnallista tasoa. Alueella on myös tehty mittavat muutostyöt vuosina 2005-2006 ja koko alue on muuttunut alkuperäisestä.</p> <p>Kainuun osuusmeijerin pääkonttori Peruste: Rakennus on osa alueen yrityspuistoa, jossa tuotanto- ja toimistotilat ovat jatkuvan muutoksen kohteena. Yrityspuiston toiminnan turvaamiseksi tilojen muunneltavuus tulee säilyttää. Lisäksi rakennus on verrattain uusi ja sen arvo on paikallinen.</p> <p>Salmelan koulualue ja Niemeläntien kokonaisuus on osoitettu Kainuun maakuntakaavaluonnoksessa kulttuurihistoriallisina kohteina. Kumpaakaan näistä ei tule huomioida kulttuurihistoriallista arvoa omaavana alueena tai kokonaisuutena, vaan huomioida ainoastaan alueilla olevat maakunnallista arvoa omaavat yksittäiset kohteet, jos siihen on perusteita. Näin merkinnän tulkittavuus paranee ja maakuntakaavan oikeusvaikutusten kohdentuminen on selkeämpää.</p>	
<p>Turvetuotantoalueiden, maa-ainesten ottoalueiden ja kalliokiviainesten ottoon tarkoitettujen maa-ainesten ottoalueiden merkintäteknikkaa tulisi muuttaa siten, että nämä alueet ovat selkeämmin erotettavissa toisistaan.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan merkintäteknikkaa selkeytetään.</p>
<p>Huovisnäreikkö tulee merkitä maakuntakaavaan luontomatkailun kehittämis-kohteeksi.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Luontomatkailun kehittämiskohde -merkinnällä osoitetaan merkittäviä luontomatkailun kehittämiskohdealueita, joihin kohdistuu vähintään maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämistarpeita ja kehittämisresurssien kohdentamista. Alueille on jo rakennettu luontomatkailua palvelevia rakenteita. Lausunnossa esitetyn kohteen soveltuvuutta maakuntakaavan luontomatkailun kehittämiskohteeksi arvioidaan yhteistyössä mm. Sotkamon kunnan ja Kainuun liiton kesken.</p>
<p>Muilta osin Sotkamon kunnalla ei ole huomautettavaa maakuntakaavaehdotuksesta. Maakuntakaavan kehittämisperiaatteet tukevat Sotkamon kunnan omia kehittämisstrategioita. Sotkamon kunta näkee myönteisenä Vt 22:n, Vt 5:n ja Vt 6:den osoittamisen erityisen tärkeänä valtatieenä/runkotienä. Kyseisten liikenneväylien kehittämisellä on suuri merkitys erityisesti Vuokatin saavutettavuudelle matkailuliikenteen kannalta keskeisimmistä saapumissuunnista.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>Suomussalmen kunta</p>	
<p>Kainuun maakuntakaava 2030 luonnoksessa on huomioitu ne tekijät , jotka on tuotu esille Suomussalmen kunnan taholta kuntien yhteys- henkilöiden kokouksessa . Kunnan elinvoimaisuuden ja aluekehityksen kannalta merkittäviä kehittämiskohteita ovat vt 5, ratayhteys välillä Kontiomäki-Suomussalmi sekä siihen liittyen maaliikenteen terminaali (2 kpl). Kaavahankkeen edetessä toinen maaliikenteen terminaali -merkintä poistuu. Lisäksi kaavaluonnokseen on merkitty Suomussalmen kunnan esityksestä merkittäviä sotahistoriallisia kohteita.</p> <p>Kainuun maakuntakaava 2030 luonnos vastaa hyvin pitkän aikavälin kehittämistarpeita. Suomussalmen kunnan ja koko Kainuun kannalta erittäin tärkeä tekijä on toimiva liikennejärjestelmä. Kaavassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen tarvitaan vahvaa kehittämissyhteistyötä, jotta turvataan alueiden tasapuolinen saavutettavuus. Vt 5:n lisäksi tarvitaan toimiva liikenneyhteys Puolangan kautta Oulun suuntaan sekä itään päin Kuhmoon ja Vartiukseen. Kaavaluonnoksessa seututie mt 912 Kuhmo-Suomussalmi on osoitettu kantatienä. Vuonna 2009 vahvistetussa kokonaismaakuntakaavassa tieyhteys on osoitettu kantatienä välillä Kuhmo-Vartius. Tieluokituksen muutos on edelleen toteutumatta. Tieluokituksen muutos edistää seudullisina keskuksina kehitettävien Kuhmon ja Suomussalmen välisen sujuvan liikkumisen ja kuntien välisen yhteistyön kehittymistä. Rata- osuus välillä Kontiomäki-Suomussalmi on merkitty kaavaluonnokseen merkinnällä parannettava yhdysrata/sivurata, jota tulee ylläpitää ja kehittää erityisen tavaraliikenteen kuljetusyhteytenä .</p> <p>Kaavaluonnoksessa uutena merkintänä on mm. liikenteen yhteistyö- käytävä. Suomussalmen osalta Viitostien kehittämissyöhyke ns. liikenteen yhteistyökäytävä sijoittuu Vt 5 molemmille puolille. Kehittämismerkinnällä lk on esitetty keskeisten liikenneväylien ja maaseutu- asutuksen alueita, joiden kehittämisessä on tarvetta ylimatekunnalliseen ja kuntien väliseen yhteistyöhön.</p> <p>Kainuun maakuntakaava 2030 luonnokseen liittyvä aineisto on ollut osin vaikeaselkoista. Erillisillä kaavakartoilla on esitetty nykyisestä maakuntakaavasta poistuvat merkinnät, kaavaan tulevat uudet merkinnät sekä niiden lisäksi Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmä- kartta. Kuntaan on tullut kyselyjä mm. suojelumerkinnöistä, kulttuuri- historiallisista kohteista sekä arvokkaista perinnemaisemista, jotka tulisi lisätä maakuntakaavaan. Perinnemaisemien osalta kohteet vielä tarkentuvat kaavaprosessin edetessä. Kainuun maakun-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaava 2030 kaavaprosessin edetessä kiinnitetään huomiota kaavakarttojen selkeyteen sekä liitetaulukoiden ja -karttojen luettavuuteen. Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p>

takaava 2030 kaavaprosessin edetessä tulisi kiinnittää huomiota kaavakarttojen selkeyteen sekä liitetaulukoiden ja -karttojen luettavuuteen.	
NAAPURIMAAKUNTIEN LIITOT	
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee Kainuun maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksen hyvin valmisteltuna ja antavan hyvät eväät kaavaprosessin jatkotyölle. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee valtatie 6 ja niin sanotun NiiKa (Niirala-Joensuu-Kajaani) -kehittämiskäytävän merkinnän erinomaisina ja kannatettavina. Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla ei ole huomautettavaa Kainuun maakuntakaavan 2030 kaavaluonnokseen.	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i>
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Lausunto saapui määräajan jälkeen.
Kainuun maakuntakaavan 2030 luonnos on asiantuntevasti ja hyvin laadittu. Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevien maakuntakaavojen ja 11.6.2018 maakuntavaltuuston hyväksymän 3. vaihemaakuntakaavan (ei lainvoimainen) osalta on lausunnolla olevassa luonnoksessa maakuntien rajoilla joitain eroavaisuuksia. Kehittämiskäytävistä kaavaluonnoksessa ollaan kumoamassa maaseutumaisen kehittämisen yhteistyöalue (mk), joka jatkuu Puolangalta Kiiminkijoki-laaksossa Utajärven puolella maaseudun kehittämisen kohdealueena (mk-2). Mikäli em. kunnat katsovat, ettei osoitetulle kehittämissyhteistyölle ole tarvetta, niin merkinnän kumoaminen Kainuun puolelta on perusteltua.	<i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Maaseutumaisen kehittämisen yhteistyöalue (mk) merkinnän tarve Puolangalla tarkistetaan kuntien kanssa.
Matkailun vetovoima-alueen raja-alue Oulujärven lounaispuolella ei ole yhteneväinen maakuntien rajalla. Virkistykseen osalta maakunta- kaavaluonnokseen on ajantasaisesti sekä ulkoilu- ja moottorikelkkailureitit. Ulkoilureitit ovat maakuntien rajoilla yhteneväiset, mutta kelkkareittien osalta on joitain eroavaisuuksia. Hossan kansallispuiston suunnalta ei ole moottorikelkkailureittiä Kuusamon ja Taivalkosken suunnalle. Luonnoksessa ei ole esitetty Puolangalta Puokion kautta Vaalaan suuntautuva kelkkareittiä eikä Manamansalon suunnalta Kiveslahtea kiertävää kelkkareittiä, joka muuten on osoitettu Vaalaan Pohjois-Pohjanmaan puolella.	<i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Ylimaakunnalliset matkailun vetovoima-alueet ja moottorikelkkailureitit tarkistetaan jatkotyöskentelyssä.
Kainuun tavoitteena on valtakunnallinen runkotieverkkoon ja maantielain uudistamiseen liittyen keskeisten valtateiden ja rajaliikenneyhteyksien osoit-	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i>

<p>taminen osana valtakunnallista runkotieverkkoa. Siihen liittyen luonnoksessa on esitetty valtatie 22 muuttaminen valtatie 6 ja siihen edelleen liittyvän kantatien 89 Paltamo-Vartius muuttaminen valtatie 22. Esitetyt tienumeron ja tieluokan muutokset ovat sopivia osana laajempaa valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua ja runkotieverkon määrittelyä. Uutena merkintä esitettyä liikenteen yhteistyökäytävää Vt 5 varrella ei ole Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa.</p>	
<p>Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa Oulu-Kontiomäki ratayhteys on osoitettu myös merkittävästi parannettavana päätätänä.</p>	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnosta muutetaan yhdenmukaiseksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoituksen kanssa.</p>
<p>Kaivostoimintaan liittyviä merkintöjä on uudistettu, mutta mineraalipotentiali- vyöhykkeitä ei ole esitetty kaavaluonnoksessa. Turvetuotannon osalta turvetuotannon erityisvyöhykkeet (eo-tt) ovat poistumassa ja luonnoksessa uudet merkinnät vastaavat Pohjois-Pohjanmaan merkintätapaa. Pääsähköjohtojen osalta merkinnät ovat yhteneväiset maakuntien rajoilla.</p> <p>Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan raja-alueelle ulottuvista ja yhteensovittamista vaativista varauksista voidaan tarpeen vaatiessa käydä neuvottelua liittojen kesken.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Pohjois-Savon liitto</p>	
<p>Pohjois-Savon liitto pitää Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnosta hyvin laadittuna ja selkeänä. Siinä on huomioitu hyvin Pohjois-Savon ja Kainuun yhteiset intressit. Vt5:n ja Savon radan kehittäminen on osoitettu yhdenmukaisesti Pohjois-Savon voimassaolevassa maakuntakaavassa olevan vt5:n ja Savon radan kehittämisvyöhykkeen kanssa. Maakuntakaavaluonnoksessa muut yhteiset asiat liittyvät yhteisen rajan tuntumassa kaivannaisvyöhykkeen läheisyyteen Pohjois-Savon koilliskulmassa ja Suomen 400 kV:n voimajohtoverkon kehittämiseen. Näiltä osin ei ole kommentoitavaa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>KAINUUSEEN RAJOITTUVAT KUNNAT</p>	
<p>Kuusamo</p>	
<p>Kuusamon kaupunki pitää tärkeinä yli kuntarajojen osoitettavia moottorikelkareittivarauksia ja sitä, että ne osoitetaan selkeästi kaavakartalla. Hyvänä asiana nähdään valtatie 5 luokituksen nosto matkailun ja muiden elinkei-</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>nojen näkökulmasta. Kuusamon kaupungilla ei ole muuta lausuttavaa Kainuun maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksesta.</p>	
<p>Lieksa</p>	
<p>Kainuun maakuntakaava 2030:ssa osoitetut virkistys- ja moottorikelkkareitit yhtyvät ja jatkavat luontevasti Lieksan puolelle Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa osoitettuja reittejä. Valtatie 6: n merkitseminen edelleen erityisen tärkeä valtatie/runkotie -merkinnällä tukee myös Lieksan kaupungin tavoitteita ja tavoitettavuutta kantatie 73 :n kautta. Maa- ja metsätalousalueita on käsitelty kaavaluonnoksessa hyvin positiivisesti ja monipuolisesti tukien mm. yritys- ja matkailutoimintaa.</p> <p>Jongunjoen koskiensuojelualueen ja Pohjois-Karjalan maakuntakaavan koskien suojelualueen rasteroinnin laajuus ja vaikutus yli maakunnallisen rajan tulisi tarvittaessa selventää Kainuun maakuntakaavassa. Nyt merkintä loppuu rajaan mm. suojelupäätöksen mukaisesti. Onko alueilla suojelullista yhteyttä läheisiin Eeronvaaran suojelualueisiin? Itärajalla oleva Kiverrysjärven suojelualue jatkuu Kainuun puolelle. Tämä tulisi osoittaa myös Kainuun maakuntakaavassa.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Suojelualueiden rajaukset tarkistetaan maakuntakaavaprosessin jatkotyöskentelyssä. Kainuun suojelualue merkinnät perustuvat valtakunnallisiin päätöksiin ja suojeluohjelmiin.</p>
<p>Lisäksi pyytäisimme tuomaan esille merkittävän puutavaraliikenteen pääasialliset kuljetusreitit Vartiuksen ja Inarin rajanylityspaikkoihin liittyen.</p> <p>Kokonaisuutena Kainuun maakuntakaavan uudistaminen tukee Lieksan kaupungin strategian mukaista elinvoimaa ja toimivaa yhdyskuntarakennetta sekä Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakuntakaavojen mahdollisen yhteensovittamisen kautta myös virkistys- ja matkailu- ym. palveluiden yhteensovittamista maakunta rajan molemmin puolin.</p> <p>Lieksan kaupungilla ei tässä vaiheessa ole muuta huomautettavaa Kainuun maakuntakaava 2030 -luonnoksesta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 on osoitettu Vartiuksen rajanylityspaikka. Puutavaraliikenteen pääasialliset kuljetusreitit Vartiukseen on huomioitu Kainuun vireillä olevassa maakuntakaavassa mm. tieluokkamutoksin (Kt 89→Vt22). Kainuusta Inarin rajanylityspaikalle suuntaava vt 6 on osoitettu kaavaluonnoksessa erityisen tärkeänä valtatieenä / runkotienä.</p>
<p>Pudasjärvi</p>	
<p>Pudasjärven kaupungilla ei ole huomauttamista kaavaluonnoksesta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Sonkajärvi</p>	
<p>Sonkajärven kunta pitää hyvänä, että Kainuun maakuntakaavaluonnokseen 2030 on esitetty yhteydet ulkoilureitille ja moottorikelkkareitille Sonkajärven</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Ulkoilureitti- ja moottorikelkkailuyhteyksien yhteensopivuus maakuntien välillä</p>

<p>kunnan rajalle Sukevalle. Sonkajärven kunta esittää, että Sonkajärven kunnasta Itä-Sonkajärven Jyrkän kylän suunnalta lisätään Kainuun maakunta-kaavan kaavaluonnokseen 2030 ulkoilureittiyhteys ja moottorikelkkareittiyhteys. Reittiyhteyksillä on tärkeä merkitys Sonkajärven kunnan ja Jyrkän kylän matkailulle.</p>	<p>tarkistetaan.</p>
<p>Sonkajärven kunta pitää tärkeänä, että valtatie 5 koko yhteys Kuopio-lisalmi-Kajaani merkitään erityisen tärkeänä valtatieksi niin Kainuun maakunta-kaavan kaavaluonnokseen 2030 kuin Pohjois-Savon maakunta-kaavaan.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun voimassa olevassa maakunta-kaavassa 2020 on osoitettu Valtatie 5 välillä Kajaani–Pohjois-Savon maakuntaraja erityisen tärkeänä valtatieksi. Kaavaluonnoksessa ei ole esitetty merkintään muutoksia.</p>
<p>Samoin Sonkajärven kunta pitää valtakunnallisesti tärkeänä rataliikenteen liikennekäytävänä Kuopio-lisalmi-Kajaani rata yhteyttä ja esittää lisättäväksi tärkeänä ko. maakuntakeskukset yhdistävän ratayhteyden. Sonkajärven kunnalla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Valtakunnallisesti tärkeiden rataliikenteen liikennekäytävien osoittamista maakunta-kaavassa arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</p>
<p>Vaala</p>	
<p>Vaalan kunnalla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Vieremä</p>	
<p>Vieremän kunta pitää hyvänä, että Talaskankaan alueen retkeily on huomioitu kaavatyössä. Vieremän kunta on kehittänyt alueen polkuverkostoa, mikä mahdollistaa maakuntarajat ylittävän turvallisen vaeltamisen. Viitostien kehittäminen palvelee myös vieremäläisten yritysten tarpeita. Vieremän kunnalla ei ole muuta huomautettavaa Kainuun maakunta-kaavan kaavaluonnoksesta 2030.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>MINISTERIÖT</p>	
<p>Sisäministeriö</p>	
<p>Sisäministeriö ilmoittaa, ettei sillä ole lausuttavaa kyseiseen asiaan.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Ympäristöministeriö</p>	
<p>Ympäristöministeriö ei anna lausuntoa maakunta-kaavan luonnoksesta, vaan vasta myöhemmin maakunta-kaavaehdotuksesta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

MUUT VIRANOMAISET	
Fingrid Oyj	
<p>Kaavaluonnoksessa on otettu huomioon yhteystarpeena Fingrid Oyj:n esittämä Nuojua – Huutokoski 400 kilovoltin voimajohtovaraus.</p> <p>Pidemmällä aikavälillä alueellisen tuulivoiman liittäminen sähköverkkoon voi edellyttää myös Vaalassa sijaitsevan Nuojuan sähköaseman ja Ristijärvellä sijaitsevan Seitenoikean sähköaseman välisen yhteyden vahvistamista uudella 110 kV voimajohdolla. Uusi voimajohto sijoittuisi nykyisen Nuojua - Seitenoikea 220 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Näin ollen Fingrid Oyj esittää 110 kV Nuojua-Seitenoikea voimajohdon merkitsemistä maakuntakaavaan yhteystarpeena.</p> <p>Lisätietoja antaa projektipäällikkö Mika Penttilä, puh. 030 395 5230, sähköposti mika.penttila@fingrid.fi</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Nuojua-Seitenoikea 110 kV voimajohto merkitään maakuntakaavaan.</p>
Ilmavoimien esikunta, Tikkakoski	
3. Logistiikkarykmentin 3.9.2018 (asiakirjan numero BO12868) antama lausunto Kainuun maakuntakaavan 2030 luonnoksesta ottaa hyvin huomioon Ilmavoimien tarpeet. Ilmavoimien esikunta ei anna erillistä lausuntoa.	ks. vastine Logistiikkarykmentti, Tikkakoski
Kainuun ELY-keskus, Y-vastuualue	
<p><i>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet</i></p> <p>MRL 25 §:n mukaan, kuten kaavaselostuksessa todetaan, maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Kainuun ELY-keskus toteaa, että kaavaprosessin yhteydessä on tunnistettu kaavahanketta koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. ELY-keskus pitää kaava-asiakirjojen puutteena, että kaava-asiakirjoista ei ilmene kuinka nämä tavoitteet on huomioitu ja sovitettu yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Sen lisäksi, että on arvioitu kaavan vaikutuksia maankäyttöluokittain ja kaavan kokonaisvaikutuksia, Kainuun ELY-keskus esittää, että kaavan vaikutuksia arvioitaisiin myös valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin nähden.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyllä tavalla.</p>
<i>Suojelualueet</i>	<i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i>

<p>Nähtävillä olevassa maakuntakaavan kaavaluonnoksessa on Vuokatinvaaran laelle osoitettu luonnonsuojelualue tai -kohde (SL), joka voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu suojelualueena tai kohteena (S). S -merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät maankäyttö- ja rakennuslain tai vesilain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet sekä valtion maalla Metsähallituksen päätöksellä muodostetut tai muodostettavat virkistys-, suojelu- tai ympäristöarvometsät.</p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä on muutettu Vuokatinvaaran laelle osoitetun kohteen merkintätapaa (S -> SL). Kaavaselostuksen mukaan SL -merkinnän muutos pohjautuu vireillä olevaan Vuokatin yleiskaavan kaavaluonnoksessa esitettyyn ratkaisuun. Se, että alue on vireillä olevassa Vuokatin yleiskaavassa osoitettu SL -merkinnällä, ei ole riittävä peruste alueen osoittamiseksi suojelualueeksi myös maakuntakaavassa. Kainuun ELY-keskus Vuokatin yleiskaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa (10.1.2018) piti kunnan tekemää ratkaisua ongelmallisena ja lausui asiasta. Asiasta on keskusteltu Sotkamon kunnan kanssa myös neuvottelussa 30.5.2018.</p> <p>Suojelumerkinnän muutos tarkoittaisi, että valtio sitoutuu kohteen suojeluun (ja mahdollisesti myös korvauksiin). Kainuun ELY-keskus toteaa, että valtio ei voi sitoutua kohteen suojeluun. Tulee huomioida, että luonnonsuojelualue -merkintää SL käytetään vain luonnonsuojelulain nojalla suojeltuihin tai suojeltaviksi tarkoitettuihin alueisiin. Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 - julkaisusarjan oppaan 11 mukaan SL-merkintää suositellaan käytettäväksi vain luonnonsuojelulain (1096/1996) 3 luvussa säädettyihin alueisiin.</p>	<p>Sotkamon Vuokatinvaaran SL-merkintätapaa arvioidaan yhteistyössä ympäristöministeriön, Kainuun ELY-keskuksen ja Sotkamon kunnan kanssa.</p>
<p><i>Ampumaradat</i></p> <p>Vireillä olevan maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä on selvitetty ja selvityksen perusteella on osoitettu kaavaan kaavaselostuksen mukaan merkittäviä siviilikäytössä olevia ampujaratoja, joihin kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita. Koska ampumaratalaki (763/2015) korostaa enemmänkin maakunnallisen ampumarataverkoston suunnitelmallista kehittämistä (ampumaratojen riittävä määrä ja sijoitustarve), Kainuun ELY-keskus esittää termin "merkittävä" poistamista.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Kaavaluonnoksessa käytetty ampumaratoja koskeva terminologia perustuu laadittuihin selvityksiin ja käytyihin neuvotteluihin. Terminologia tarkistetaan.</p>
<p>Vireillä olevassa maakuntakaavassa ampumaradoiksi on osoitettu Rambollin vuonna 2017 laatiman kehittämisselvityksen mukaiset kohteet. Tämän selvi-</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kaavaluonnoksessa esitetty ampumaratojen kaavaratkaisu perustuu mm.</p>

<p>tyksen yhteydessä on selvitetty näiden ampumaratojen ympäristölupatilanteen lisäksi ratojen kehittämiseen liittyvät haasteet (mm. melu ja radan sijoittuminen pohjavesialueelle). Kainuun ELY-keskus pitää selvityksen puutteena, että siitä ei ilmene, onko kohteille tehty luvanhakutarpeen harkintaa. Tämä saattaa antaa virheellisen kuvan ympäristölupatilanteesta. Lisäksi tulee huomioida, että kyseinen selvitys ei ole riittävä esim. ympäristölupamenettelyn näkökulmasta, vaan toiminnanharjoittajan vastuulle jää edelleen riittävien selvitysten laatiminen lupamenettelyn yhteydessä.</p>	<p>maakuntakaavataso kehittämisselvitykseen, jossa on tuotu esille ampumatarjoja koskevat lait ja kaavaluonnoksessa esitettyjen ampumaratojen ympäristönäkökohtien kehittämistarpeet. Kehittämisselvitys on laadittu sillä tarkkuudella, jota ampumaratalaki 763/2015 edellyttää. Maakuntakaavassa osoitetaan siviiliin käytössä olevat ampumaradat, joihin kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita. Lainsäädäntö ohjaa ympäristölupamenettelyä ja mm. luvanhakutarpeen harkintaa, joka ratkaistaan maakuntakaavaa tarkemmassa suunnittelussa.</p>
<p>Kainuun ELY-keskus korostaa, että ympäristösuojelulain (527/2014) mukaisesti ampumaradat ovat luvanvaraista toimintaa, joten toiminnan ehdot ratkaistaan ympäristöluvassa. Tällöin arvioidaan myös pilaantumisen aiheuttamia riskejä. Tulee huomioida, että osaan selvityksen mukaisten kohteiden kehittämiseen vähintään seudullisina tai maakunnallisina kohteina liittyy sellaisia epävarmuustekijöitä (mm. melu, sijoittuminen pohjavesialueella), että Kainuun ELY-keskus esittää vaihtoehtoisten sijaintipaikkojen kartoittamista kaavaprosessin yhteydessä. Toiminnanharjoittajan on hyvä tiedostaa, että pohjavesialueilla niin lupamenettelyyn liittyviltä selvityksiltä kuin suojauskanteilta ja -toimenpiteiltä vaaditaan enemmän. Tähän seikkaan on hyvä kiinnittää huomiota myös kaavaratkaisun vaikutuksia arvioitaessa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu Vuolijoen Honkamäen ampumarata, johon liittyy selvitystarpeita, vaihtoehtoisena ampumarata-alueena. Muilta osin vaihtoehtotarkastelu perustuu selvityksessä arvioituun olemassa olevaan ampumarataverkostoon (yht. 49 aluetta), joista on valikoitunut 14 maakuntakaavassa osoitettavaa ampumarataa. Maakuntakaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Uusien vaihtoehtojen tarvetta on arvioitu kuntien kanssa käydyissä neuvotteluissa. Ampumarataverkoston kehittämisessä on tarkoituksenmukaista pitää lähtökohdana olemassa olevaa ampumarataverkosta. Tässä yhteydessä on hyvä huomata, että Kainuun alueella olevien ampumaratojen ylläpitäjinä toimivien yhdistysten tms. mahdollisuudet uusien ampumaratojen toteuttamiseen arvioidaan olevan varsin rajalliset.</p>
<p><i>Vähittäiskaupan suuryksikkö</i></p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä kumotaan Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa annetut keskustatoimintojen aluetta koskevat enimmäismitoitukset kuin myös kaupan laatua koskevat määräykset. Samassa yhteydessä tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikkö merkinnän sisällöstä ja suunnittelumääräyksestä poistetaan kaupan laatua erittelevät kohdat. Jotta myös itse kaavamerkintä kuvaisi selkeämmin tapahtuvaa muutosta, Kainuun ELY-keskus ehdottaa, että vähittäiskaupan suuryksikön merkintä olisi pelkkä km, km-tv sijaan tai muu vastaava ratkaisu.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyllä tavalla.</p>
<p><i>Maakuntakaavojen yhteensovittaminen</i></p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liiton alueella on vuonna 2016 hyväksytty Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava. Tässä vaihemaakuntakaavassa Kiiminkijokilaakso on osoitettu maaseudun kehittämisen kohdealueena (mk-2). Vastaavasti voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa Kiiminkijoen</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Maaseutumaisen kehittämisen yhteistyöalue (mk) merkinnän tarve Puolangalla tarkistetaan mm. kuntien kanssa.</p>

<p>vesistön alue on osoitettu maaseutumaisen kehittämisen yhteistyöalueena (mk). Vireillä olevan tarkistamisen yhteydessä Kainuussa luovutaan tästä yhteistyöalueesta ja merkintä kumotaan mm. Puolangalla Kiiminkijokilaakossa. Koska tämä Kainuun maakuntakaavaan rinnastettava merkintä on Pohjois-Pohjanmaan alueella edelleen voimassa, kumouksesta johtuvia vaikutuksia on hyvä arvioida kaavaprosessin edetessä, etenkin MRL 28 §:n 1 mom. näkökulmasta.</p> <p>Koska edellä mainitun momentin mukaan kaava on mahdollisuuksien mukaan yhteen sovitettava maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntakaavoituksen kanssa, myös mahdolliset muut naapurimaakuntien maakuntakaavoissaan tekemät maankäytölliset ratkaisut, joilla on vaikutusta myös Kainuuseen, on hyvä arvioida kaavaprosessin edetessä.</p>	
<p><i>Selvitysten riittävyys</i></p> <p>MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Koska nähtävillä oleva kaavaluonnos on mm. perinnebiotooppien osalta kesken-eräinen, Kainuun ELY-keskus ei voi vielä tässä yhteydessä ottaa kantaa selvitysten riittävyteen ja kuinka asia on huomioitu kaavaratkaisussa.</p> <p>Myös pohjavesialueiden luokituksen osalta tiedostetaan selvitysten puutteellisuus. Kuten maakuntakaavaselostuksessa on todettu, pohjavesialueiden luokittelu on muuttunut ja tätä koskeva selvitys on käynnissä. Kaavaselostuksen mukaan mahdolliset selvityksen perusteella esille nousevat muutokset pohjavesialueissa käsitellään maakuntakaavan ehdotusvaiheessa. Selostuksen mukaan selvityksen arvioitu valmistumisaika on loppuvuonna 2018. Kainuun ELY-keskus, jonka tehtävänä on luokitella ja rajata vedenhankinnan kannalta oleelliset pohjavesialueet, toteaa, että näillä näkymin pohjavesialueiden luokitus valmistuisi lopullisesti vasta keväällä 2019.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Perinnebiotooppien ja pohjavesialueiden kaavaratkaisu tarkentuu maakuntakaavan ehdotusvaiheessa. Pohjavesialueiden osalta Kainuun liitto ehdottaa, että yhteistyössä Kainuun kuntien, Kainuun ELY-keskuksen ja Kainuun liiton kesken määritetään maakuntakaavassa osoitettavat seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävät pohjavesialueet jo ennen lopullisen pohjavesiluokittelun valmistumista.</p>
<p>Kaavaselostuksen mukaan maakuntakaavassa osoitetaan yksityismaiden suojelualueita, jotka ovat laajuudeltaan vähintään 10 ha. Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan kaavaluonnoksesta puuttuu joitakin yksityismaiden suojelualueita (SL), mm. Saukkovaara Ristijärveltä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Kaavaehdotusta valmisteltaessa suojelualue-rajaukset tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa nykytilanteen mukaiseksi.</p>
<p>Yksityismaiden suojelualueiden tilanteen lisäksi myös turvetuotantoalueiden (EO) osalta Kainuun ELY-keskus huomasi tarkennettavaa (mm. rajaukset poikkeavat järjestelmästä, joka on Kainuun ELY-keskuksen käytettävissä). Kaavaehdotusta valmisteltaessa nämä tulisi tarkistaa ja päivittää nykytilan-</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kaavaehdotusta valmisteltaessa aluerajaukset tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa. Turvetuotantoalueiden (EO) rajausten muodostamisessa otetaan huomioon turvetuotannon kokonaiskuva ja maakuntakaavan luonne</p>

teen mukaiseksi.	yleispiirteisenä maankäytön suunnitelmana. Pienialaisten yksittäisten kohteiden esittäminen yleispiirteisessä maakuntakaavassa (mittakaava 1:250 000) sellaisenaan ei ole tarkoituksenmukaista vaan ne on osoitettu kokonaisuuksina yleispiirteisellä aluerajauksella, joiden suunnittelu ja toteutus tarkentuvat yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.
<p><i>Lähtötietoaineistot</i></p> <p>Kainuun ELY-keskus huomauttaa, että kaavassa käytetty lähdeaineisto on Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esitetty puutteellisesti. Esim. luonnonympäristöä koskevissa ratkaisuissa aineistosta ei selviä millainen pohja-aineisto on ollut käytettävissä tai mistä tämä taustamateriaali on hankittu. Tähän asiaan Kainuun ELY-keskus toivoisi kiinnitettävän huomiota kaavaehdotuksen asiakirjoja valmisteltaessa.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaehdotuksen asiakirjoja täydennetään lähdeaineiston osalta.</p>
<p><i>Vaikutusten arviointi</i></p> <p>Koska kaavaratkaisun vaikutuksia on arvioitu mm. maankäyttöluokittain, Kainuun ELY-keskus pitäisi perusteltuna, että myös kumoutuvia merkintöjä ja määräyksiä tarkasteltaisiin samasta näkökulmasta.</p> <p>Kainuun ELY-keskus esittää, että Natura-arviointi -osioon olisi hyvä laatia selkeä yhteenveto kaavan vaikutuksista Natura 2000-verkoston osalta ja lisäksi selkeä kannanotto LSL:n 65 §:n tarkoittamasta Natura-arvioinnin tarpeesta.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaava-aineistossa tarkastellaan kumoutuvien merkintöjen ja määräysten vaikutusten arviointi.</p> <p>Kaava-aineistoon lisätään yhteenveto kaavan vaikutuksista Natura 2000 – verkostoon ja kannanotto LSL:n 65 §:n tarkoittamasta Natura-arvioinnin tarpeesta.</p>
<p><i>Kaavaratkaisun kokonaisvaikutukset</i></p> <p>Nähtävillä oleva kaavaluonnosaineisto koostuu mm. kaavaluonnoksesta ja siihen liittyvistä maakuntakaavamerkinnöistä ja -määräyksistä, kumottavista merkinnöistä ja maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta.</p> <p>Kainuun ELYkeskus esittää, että etenkin karttojen esitystapaan kiinnitettäisiin huomiota kaavaehdotusta valmisteltaessa. Kaavaluonnoksen kartta-aineistosta ei saa selkeää kuvaa kaavan muutoksista aiheutuvista kokonaisvaikutuksista voimassa olevaan tilanteeseen nähden.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Karttojen esitystapaan kiinnitetään huomiota siten, että aineistosta saa mahdollisimman selkeän kuvan kaavan muutoksista aiheutuvista kokonaisvaikutuksista voimassa olevaan tilanteeseen nähden. Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p>
<p>Kainuun Museo</p>	<p>Lausunto saapui määräajan jälkeen.</p>
<p>Luonnoksessa todetaan, että "maakuntakaavalla pyritään edistämään maisema- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä sekä myös lisäämään niiden merki-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta täsmennetään lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>

<p>tystä". Kainuun Museon mielestä tavoite toteutuu maakuntakaavan uudistuksessa, jossa maakuntakaavaan on lisätty uusia maakunnallisesti merkittäviä maisemakokonaisuuksia sekä tehty muita tarkistuksia aiemmin valittuihin kohteisiin.</p> <p>Kainuun maakuntakaavassa 2030 on otettu kulttuuriympäristöön liittyen uusia merkintöjä ja suunnittelumääräyksiä seuraavasti: maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokas alue sotahistoriakohde</p> <p>Vanhoina merkintöinä jatkavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue (luonnoksissa kirjoitusvirhe merkinnän nimessä kohdissa Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset sivulla 15 ja Maakuntakaavaselostus sivulla 62) • valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen väylä rakennussuojelukohde (sr) • maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde tai alue <p>Perinnemaisemakohde-merkintää tullaan muuttamaan ja käsittely on luonnoksessa kesken.</p> <p>Maakunnallisesti arvokkaiden kulttuurihistoriallisten kohteiden tai alueiden luettelossa muutokset on tehty sen mukaisesti, mitä tammikuussa 2018 valmistuneessa Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet -julkaisussa on todettu. Perinnemaisemat ja maiseman vaalimisen kannalta arvokkaat alueet ovat karttaliitteessä 11 maininnalla, että aineisto täydentyy kaavaprosessin edetessä.</p> <p>Maakuntakaavaselostuksen kappaleessa 3.3.6 Kulttuuriympäristö on mainittu: "Kainuussa on valtakunnallisesti merkittäviä rakennusperintökohteita ja 49 valtakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä..." Täsmällisempi ilmaisu olisi: Kainuussa on 21 lailla tai asetuksella suojeltua rakennusperintökohdetta ja 49 valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY).</p>	
<p>Maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset luonnoksessa sivulla 16 alalaidassa ja Maakuntakaavaselostuksen sivulla 63 alalaidassa, on laatikossa teksti Kainuun maakuntakaavassa on annettu rakennussuojelukohdeita koskeva suunnittelumääräys. Määräyksen loppuun tulisi lisätä: Rakennussuojelukohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomai-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Suunnittelumääräystä muutetaan esitetyllä tavalla.</p>

<p>selle tilaisuus antaa lausunto.</p>	
<p>Selostuksen sivulla 65 yläosassa olevassa lauseessa on kirjoitusvirhe. Lauseeseen tulisi olla: Nämä kohteet on osoitettu Kainuun maakuntakaavassa 2030 valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristömerkinnällä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaselistusta tarkistetaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.</p>
<p>Muinaismuistokohdekaavamerkintä poistuu maakuntakaavasta. (selitetty sivuilla 82-83). Muinaisjäänköhteet on huomioitu yleismääräyksellä ja tunnetut muinaisjäänköhteet on merkitty Karttaliitteessä 10. Muinaismuistokohteen liitekarttaan täytyy olla viittaus kaavakartassa. Muinaisjäänköhteitä koskevan kartan yhteyteen tulee liittää luettelo muinaisjäänköhteistä. Muinaisjäänkökartasta tulisi tehdä suurempimittakaavaisia karttaotteita, joihin muinaisjäänköhteet on numeroitu.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on annettu muinaisjäänköhteitä koskeva yleismääräys. Lisäksi kaavakartalla on viittaus Museoviraston ylläpitämään muinaisjäänköresteriin, jossa on ajantasainen tieto muinaisjäänköhteistä. Museovirasto pitää ratkaisua hyvänä (Lähde: Museoviraston lausunto 23.8.2018). Kaavakartassa esitettävä viittaus tiettyyn ajankohtaan lukittuun muinaismuistokohteen liitekarttaan ja luetteloon ei ole tarkoituksenmukaista, koska tiedossa olevia muinaisjäänköhteitä löydetään koko ajan lisää ja liitekartta luetteloiheen muuttuu nopeasti vanhentuneeksi. Museoviraston muinaisjäänköresteristä löytyy ajantasainen tieto muinaisjäänköhteistä.</p>
<p>Tervanpoltto on ollut merkittävä Kainuulainen elinkeino. Siihen liittyvät tervahaudat ovat muinaismuistolailla rauhoitettuja. Tervan kuljetukseen liittyvät oleellisesti veneenvetomöljät, joilla tarkoitetaan koskipaikkoihin veneen kuljettamisen helpottamiseksi kivistä, puusta tai kivistä ja puusta rakennettuja rakenteita. Möljät ovat Kainuulle tyypillistä kulttuuriperintöä. Veneenvetomöljät eivät vielä ole muinaismuistolailla rauhoitettuja. Siksi olisi tärkeää suojella niitä kaavan avulla. Kainuun Museo ja Museovirasto ovat kartoittaneet Kainuun möljiä vuosina 2017 ja 2018 ja jatkavat edelleen kartoitustyötä. Kainuun Museo esittää möljiä lisäämistä maakuntakaavaan.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Möljiä lisäämistä maakuntakaava-aineistoon arvioidaan yhteistyössä Kainuun Museon, Kainuun kuntien ja Kainuun liiton kesken.</p>
<p>Maakuntakaavaselistuksen kappaleessa 3.3.6 Kulttuuriympäristö jää mainitsematta Kainuun muut kulttuuriperintökohteet, jotka löytyvät myös Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäänköresteristä. Vaikka muita kulttuuriperintökohteita ei ole muinaismuistolailla rauhoitettu, ne ovat silti arvokasta historiallista perintöä, jota Kainuun Museo pyrkii suojelemaan. Muihin kulttuuriperintökohteisiin kuuluvat esimerkiksi toisen maailmansodan kohteet. Samassa kappaleessa mainitaan Kainuussa olevan yli 1800 kiinteää muinaisjäänköhteistä vuonna 2017. Kappaleessa 6.1.5 Maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset kohdassa Muinaismuistokohde kerrotaan Kainuussa olevan noin 2150 yksittäistä muinaisjäänköhdeä. Luvut tulee korjata yhtenäisiksi ja luvun yhteydessä tulee mainita päivämäärä, jolloin tieto on otettu muinaisjäänköresteristä, kuten on tehty Liitekartan yhteydessä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavaselistukseen täydennetään maininta Kainuun muista kulttuuriperintökohteista. Muinaismuistokohteen määrää koskevat luvut korjataan yhtenäisiksi kaava-aineistossa.</p>

<p>Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty yhteystarvemerkinällä valtatie 22 kehittämissivaihtoehdo, jossa Oulujärvi ylitetään reitillä Kajaani-Toukansaari-Petäjälähti. Kainuun Museo pitää tielinjausta tarpeettomana ja toteutuessaan tie vaarantaisi kulttuuriympäristöarvoja.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Valtatien 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkinällä Kajaani – Tuokansaari – Petäjälähti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarve -merkinnän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon tilavaraus mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkintä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua ja vaikutusten arviointia. Vaikutukset kulttuuriympäristöarvoihin täsmentyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.</p>
<p>Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (M) suunnittelumääräyksessä olisi hyvä huomioida kulttuuriympäristö.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 merkinnällä M on osoitettu pääasiassa maa- ja metsätalousoykäyttöön tarkoitettuja alueita. M-alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämissivöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä osa-alueita, joissa on huomioitu kulttuuriympäristö.</p>
<p>Kulttuuriympäristöstä vaikutuksia on arvioitu lähinnä maiseman kannalta, mikä on toki tärkeää. Vaikutuksia muinaisjäännöksiin on arvioitu turpeenoton osalta. Vaikutuksia tulisi arvioida lisäksi ainakin kaivostoiminnan, maa- ja metsätalousoykäisten alueiden ja maa- ainesten ottoalueiden osalta.</p> <p>Kainuun Museo on Museoviraston kanssa samaa mieltä siitä, että Kainuun elinvoiman säilyminen edesauttaa kulttuuriympäristöjen säilymistä ja vastavuoioisesti kulttuuriympäristöt voivat tuoda elinvoimaa alueille varsinkin matkailun kautta.</p> <p>Kainuun Museolla ei ole muuta huomautettavaa lausuttavana olevaan Kainuun maakuntakaava 2030 -luonnokseen.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan vaikutusten arviointia tarkennetaan kaavaprosessin edessä mm. kulttuuriympäristön osalta.</p>
<p>Kainuun rajavartiosto</p>	
<p>Kainuun rajavartiostolla ei ole huomautettavaa Kainuun maakuntakaava 2030 kaavaluonnoksesta.</p> <p>Rajavartiosto näkee erityisen hyvänä, että Vartiuksen kansainvälisen rajanylityspaikan ja sen lähiympäristön kehittäminen sekä Vartiukseen johtavat maantie- ja rautatieyhteydet on huomioitu suunnitelmassa riittävästi. Ne tukevat osaltaan Karelia CBC –ohjelman puitteissa vireillä olevaa Vartiuksen rajanylityspaikan kehittämistä koskevaa infrastruktuurihanketta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>Kainuun SOTE -kuntayhtymä</p>	<p>Lausunto saapui määräajan jälkeen.</p>
<p>Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä lausunnossaan toteaa, että Kainuun alueen maakuntakaavalla voidaan välillisesti vaikuttaa alueen väestön terveyteen ja hyvinvointiin.</p> <p>Tärkeää on, että aluevarausten suunnittelulla pyritään osaltaan ehkäisemään väestöön kohdistuvia haitallisia terveysvaikutuksia sekä lisäämään myönteisiä terveysvaikutuksia. Kainuun alueen väestö on keskimääräistä ikääntyneempää sekä sairaampaa kuin koko maassa.</p> <p>Taustaselvityksissä ei ole käytettävissä alueellista selvitystä ulkoilureittien muutoksista. Kaavaluonnoksen esittelyaineistosta käy kuitenkin ilmi, että ulkoilureittien lukumäärä vähenee tulevassa maakuntakaavassa Kajaanin, Paltamon ja Sotkamon alueilla. Väestörakenteen kehityksen näkökulmasta olisi suotavaa ulkoilureittien lukumäärän säilyminen vähintään nykyisellä tasolla, koska pitkällä aikavälillä väestö keskittyy ennusteiden mukaan Kainuun alueella Kajaaniin ja Sotkamoon. Väestön keskittyminen ja väestön ikääntyminen voivat osaltaan lisätä ulkoilureittien kysyntää, mikä puoltaisi ulkoilureittiverkoston säilyttämistä nykytasolla.</p> <p>Koska liikunta on yksi tehokkaimmista keinoista edistää väestön terveyttä ja toimintakykyä, maakuntakaavan tulisi tukea tiivistä yhteiskuntarakennetta sekä monipuolisia liikuntamahdollisuuksia.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavoituksessa osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset ulkoilureitit. Maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä tehdyt muutokset ulkoilureitistöön perustuvat Kainuun kuntien ja Metsähallituksen kanssa käytyihin neuvotteluihin sekä maakuntakaavan tarkistamiselle asetettuihin tavoitteisiin osoittaa seudullisesti merkittävät reitistöt ottaen huomioon kysyntä ja ylläpidon varmistaminen. Muilta osin ulkoilureitistö perustuu Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitettuun ulkoilureitistöön. Tarkemmassa suunnittelussa maakuntakaavassa osoitettua verkostoa voidaan täydentää paikallisesti merkittävällä reittien verkostolla, joka on erityisesti lähiliikuntapaikkojen kannalta tärkeää.</p> <p>Maakuntakaavassa tehtävät muutokset maakuntakaavassa osoitettuun ulkoilureitistöön eivät merkitse ja tarkoita olemassa olevan maastoon merkityn ulkoilureitistön osan poistamista tai sen lakkauttamista. Tällaiset reitistön osat ovat edelleen käytettävissä, ylläpidettävissä ja kehitettävissä ko. ulkoilureitistön ylläpitäjän toimesta.</p>
<p>Arvioitaessa kaavan vaikutuksia terveyteen, tulee myös ympäristöterveysvaikutukset huomioida. Maakuntakaavaselostuksesta ei käy ilmi, miten ympäristöterveysnäkökohdat on huomioitu kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Vaikutusten arviointia tarkennetaan ympäristöterveysvaikutusten osalta.</p>
<p>Taustaselvityksissä ei ole mainintaa liikenneverkkoon tehdyistä selvityksistä. Kaavaselostuksessa (s. 100) todetaan ainoastaan, että Kainuussa asukkaiden terveyteen vaikuttavia meluhaittoja voivat aiheuttaa lähinnä tie- ja lento-liikenne ja että liikenteen aiheuttamat meluhaitat ovat pieniä ja paikallisia liikennemäärien vähäisyydestä johtuen. Asiayhteydestä ei käy ilmi, onko esimerkiksi tehty liikennemeluselvityksiä tai liikennelaskentaa vai mihin toteamus perustuu. Mikäli selvityksiä on tehty, tulisi ne liittää maakuntakaavamateriaaleihin.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Liikennevirasto on laatinut mm. Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018–2023 sekä Liikenneviraston maanteiden EU-meluselvitys 2017. Kaavaselostuksessa selkeytetään liikenneverkkoon liittyviä selvityksiä. Maakuntakaavan vaikutusten arviointi laaditaan sillä tarkkuudella, jota maakuntakaava yleispiirteisenä maankäytön suunnitelmana edellyttää.</p>

<p>Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi</p>	
<p>Uudessa maakuntakaavaluonnoksessa 2030 on Kajaanin lentoaseman kaavaan merkityn melualueen kokoa esitetty pienennettäväksi 2020 maakuntakaavaan nähden, mikä johtunee melualueen laskennassa käytetyn lentoliikenteen vähenemisen aiheuttamasta keskimelutason alenemisesta. On kuitenkin syytä huomata, että hetkelliset huippumelutasot eivät alene, jollei käytettävä lentokalusto muutu selvästi vähämeluisemmaksi. Kaavoituksessa voisi olla viisasta myös varautua mahdolliseen liikennemäärien uudelleen lisääntymiseen, jollei mahdollisuutta siihen haluta heikentää.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kajaanin lentoaseman melualueen esitystapa ja laajuus tarkistetaan yhteistyössä Finavian kanssa.</p>
<p>Logistiikkarykmentti, Tikkakoski</p>	<p>Lausunto saapui määräajan jälkeen.</p>
<p>Puolustusvoimat ilmoittaa olevansa osallinen Kainuun maakuntakaavan tarkistuksessa.</p> <p>Maakuntakaavan tarkastamisen yhteydessä Puolustusvoimat tarkastaa tietojen ajantasaisuuden ja tarvittaessa päivittää tietoja.</p> <p>Lisäksi Puolustusvoimat/ Kainuun Prikaati pyytää, että jo maakuntakaavoituksen tarkistamisen yhteydessä pyrittäisiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa huomioimaan tarkemmin myös maanpuolustukseen liittyviä mahdollisia tarpeita. Tällaisia voivat olla muun muassa liikenneverkostojen aluesuunnitteluun liittyvät aluevaraukset, kuten esim. metsätalouden- ja teollisuuden toimintaedellytyksiä parantavat, rautateille mahdollisesti rakennettavat lastausalueet, niiden sivuraiteet, alueellinen sijoittuminen ja koko.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan tarkistamisessa tarkastellaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa mm. maanpuolustukseen liittyviä tarpeita. Maakuntakaavassa on mm. muutettu suojele- ja luonnonsuojelualueiden merkintätapaa puolustusvoimien tarpeita vastaavaksi.</p> <p>Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa on osoitettu logistiikka-alueita Kontiomäelle, Vartiukseen ja Kajaaniin sekä Kainuun Prikaatin tarpeisiin varattu uusi sivurata ja liikennepaikka Kajaanissa. Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu uutena logistiikkaa palvelevia maaliikenteen terminaali-alueita Sotkamossa, Suomussalmella, Hyrynsalmella ja Kuhmossa.</p>
<p><i>Suojavyöhykkeet</i></p> <p>Puolustusvoimat on toimittanut 1. viiteasiakirjalla suojavyöhykekartat Hoikanportin (A- ja B-vyöhyke), Hoikankankaan Valkeajärven ja Vuosangan Hoikanjärven (A- vyöhyke), alueista.</p> <p>Muutoksena aikaisempaan Hoikankankaan Valkeajärven suojavyöhykemerkintä voidaan poistaa.</p> <p>Pyydämme käyttämään seuraavia kaavamääräyksiä:</p> <p>MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS JA YLEISKAAVAMÄÄRÄYS VARASTOJEN SUOJA-ALUEILLE</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu Hoikanportin ampumaradan ja Kassunkurun ampuma-alueen suojavyöhykkeet alueen erityisominaisuutta kuvaavalla sv -osa-aluemerkinnällä ja annettu aluetta koskeva suunnittelumääräys: ”Suojavyöhykkeelle ei tule sijoittaa asutusta, työpaikkoja, palveluja ja virkistystoimintoja”. Suojavyöhykkeelle on annettu MRL:n mukainen 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p> <p>Puolustusvoimien lausunnon esitys on tulkittavissa siten, että Kassunkurun ampuma-alueen maakuntakaavassa osoitettu suojavyöhyke ei ole enää tarpeellinen. Suojavyöhyke kumotaan voimassa olevasta maakuntakaavasta.</p> <p>Hoikanportin ja Vuosangan Hoikanjärven suojavyöhykkeet tarvittavine kaavamääräyksineen otetaan huomioon kaavan jatkovalmistelussa. Näiden suo-</p>

<p>SUOJAVYÖHYKE B (sisempi vyöhyke): Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.</p> <p>Rakentamismääräys: Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen ja puolustusvoimia palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa koulua tai asutustaajamaa eikä sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta. Merkintä ei estä olemassa olevan rakennuskannan peruskorjausta.</p> <p>Suunnittelumääräys: Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen</p> <p>SUOJAVYÖHYKE A (ulompi vyöhyke): Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.</p> <p>Rakentamismääräys: Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen ja puolustushallintoa palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotiä, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta</p> <p>Suunnittelumääräys (vain jos se on tarpeen): Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p>	<p>javyöhykkeiden aluerajaukset tarvitaan paikkatietomuodossa maakuntakaavan jatkovalmistelua varten.</p>
<p><i>Melualueet</i></p> <p>Puolustusvoimat on aiemmin toimittanut 1. viiteasiakirjalla melualuekartat liittyen Hoikanporttiin, Kassunkuruun ja Vuosankaan.</p> <p>Pyydämme käyttämään seuraavia kaavamääräyksiä, joita on tarkennettu:</p> <p>MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS JA YLEISKAAVAMÄÄRÄYS AMPUMARATOJEN SEKÄ AMPUMA- JA HARJOITUSALUEIDEN MELUALUEILLE</p> <p>Ampumaradat merkitään EA kohdemerkinnällä ja ampuma- ja harjoitusalueet EAH aluemerkinällä.</p> <p>Ampumaratojen melualueet me 1 Ampumaratamelualueen raja</p> <p>Ampumaratamelu on yli 65 dB LAImax</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p> <p>Lausunnon esitettyjen melualueiden ja niihin liittyvien maakuntakaavamääräysten muutos- ja lisäystarve arvioidaan ajantasaisen paikkatieto- ym. aineiston perusteella kaavan jatkovalmistelussa yhteistyössä puolustusvoimien kanssa.</p> <p>Lausunnon mainitun 1. viiteasiakirjan tarkoittamat ampumaratojen ja ampuma-alueiden melualueet varaudutaan osoittamaan maakuntakaavaselostuksen liitekartoilla, jotka tulevat myöhemmin toimimaan informaationa kunkaavaoitukselle ja muulle suunnittelulle.</p>

Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten rakentamista, vaan ainoastaan olevien asuinrakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikä ei lisää uusien asuntojen lukumäärää, on sallittu. Yleiskaavaan tulee vaatia MRL 43.2 §:n mukaisen rakentamisrajoituksen lisäämistä kaavamääräyksiin.

me 2 Ampumaratamelualueen raja

Ampumaratamelu on yli 60 dB LA_{max}

Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien loma- tai vapaa-ajanasuntojen rakentamista, vaan ainoastaan olevien asuinrakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikä ei lisää uusien loma- tai vapa-ajanasuntojen lukumäärää, on sallittu. Yleiskaavaan tulee vaatia MRL 43.2 §:n mukaisen rakentamisrajoituksen lisäämistä kaavamääräyksiin.

Suunnittelumääräys: Asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja käsittävistä hankkeista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto.

Ampuma- ja harjoitusalueet

me 1 Ampumamelualueen raja

Ampumamelu on yli 55 dB LA_{eq}

Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten, loma- tai vapaaajanasuntojen rakentamista, vaan ainoastaan olevien rakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikä ei lisää uusien asuntojen lukumäärää, on sallittu. Yleiskaavaan tulee vaatia MRL 43.2 §:n mukaisen rakentamisrajoituksen lisäämistä kaavamääräyksiin.

me 2 Ampumamelualueen raja

Ampumamelu on yli 50 dB LA_{eq}

Suunnittelumääräys: Asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja käsittävistä hankkeista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto.

Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen 50 dB melukäyrä toimitetaan myöhemmin.

Tuulivoimamääräykset

Puolustusvoimat esittää koko maakuntakaava-aluetta koskevaan kaavamääräykseen tuulivoiman osalta lisäystä seuraavasti: ”Tuulivoima-aluetta suunniteltaessa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet”.

Kyseinen lause pyydetään viettävän näkyville myös kaavamerkintöihin.

Jatkotyö

Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Mahdollisten kaapelilinjojen sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin, vähintään kymmenen (10) työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapelinäytöt tilataan Johtotieto Oy:ltä, Seutulantie 3-5 B, 0410 Järvenpää, p. 080012600, sähköposti: info@johtotieto.fi

Kaavoituksesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireittien siirtojen, kaapeleiden rakentamisaikaisen suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle. Koska kuntakaavoilla ja rakennus-/toimenpideluvilla voidaan joskus ratkaista yksittäisiä tuulivoimalakohteita, Puolustusvoimat esittää, että Kainuun kunnat lisäksi laadittaviin kunnallisiin rakennusjärjestyksiin ja tarvittavilta osin muihin yleiskaavoihin seuraavat lauseet:

”Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta koko kunnan alueella.

Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista pientuulivoimaloista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö mille voimala rakennetaan, rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen”.

Yhteyshenkilöt

Lausuntopyynnöt ja kutsut neuvotteluihin tulee lähettää sähköpostilla kirjamo.3logr@mil.fi tai 3. Logistiikkarykmentin Esikunta (3LOGRE), PL 14, 41161 TIKKAKOSKI, katuosoite Elementtie 18, Tikkakoski.

Ei muutoksia kaavaluonnokseen.

Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa on käsitelty tuulivoimatuotantoa Kainuussa.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu Kainuun maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset, joista yksi on seuraava: ”Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon **puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän**, lentoliikenteen, liikenneväylien sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulla suojeltujen kohteiden **edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta**”.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa on lisäksi annettu maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräys: ”Alueen suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet”.

Lausunnossa esitetyt asiat on pääpiirteissään otettu huomioon tuulivoimamaakuntakaavan laadinnassa yleispiirteisen maakuntakaavan edellyttämällä tarkkuudella. Tuulivoimamaakuntakaavan Kainuun maakuntakaava-aluetta koskeva yleismääräys sisältää kattavasti puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaamiseen liittyvät asiat ja näkökohdat.

Maakuntakaavan tarkistaminen ei koske lähtökohtaisesti voimassa olevia vaihemaakuntakaavoja lukuun ottamatta teknisuonteisia korjauksia kaavamerkintöihin ja -määräyksiin.

Muilta osin Puolustusvoimien lausunto koskee kuntien rakentamisen ohjausta.

<p>Yhteyshenkilöinä kaavoitus- ja edunvalvonta-asioissa ovat 3LOGR:n kiinteistöpäällikkö, DI Kari Ponkilainen, p. 0299 573 262 ja kiinteistöinsinööri, RI Tapio Seppä, p. 0299 573 263. Sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@mil.fi.</p> <p>Tuulivoimahankkeesta annettavan lausunnon yhteyshenkilö on tarkastaja, insinööri (AMK) Jussi Karhila puh. 0299 800 (puolustusvoimien vaihde). Lisätiedot/ tiedustelut osoitteella: tuulivoimalausunnot@mil.fi</p>	
<p>Museovirasto</p>	
<p>Kaavatyössä on tunnistettu monia maakuntien ja kuntien välisiä yhteistyömahdollisuuksia ja niiden lisäksi on syytä tutkia myös kulttuuriympäristön tarjoamia yhteistyömahdollisuuksia.</p> <p>Kainuun suurin haaste on elinvoiman säilyttäminen. Väestö on vähentynyt 16 prosenttia vuosina 2000-2015, ollen 2015 75 324 henkeä. Taajamien väkimäärä on kasvanut ja haja-asutusalueilla vastaavasti vähentynyt. Tilastokeskuksen ennuste vuoteen 2035 on alle 70 000 asukasta. Tästä poiketen Kainuun liitto olettaa, että maakunnan vetovoimaisuus asuin- ja opiskelupaikkana ja investointikohteena vahvistuu ja väestömäärä pysyy nykyisellään.</p> <p>Kainuun elinvoiman säilyminen on keskeistä myös kulttuuriympäristöjen säilymiselle. Kaavaselostuksessa on tunnistettu kulttuuriympäristöjen merkitys matkailuissa ja osana elinympäristön viihtyisyyttä. Kulttuuriympäristöjen käyttö ja kehittäminen voivat myös tuoda elinvoimaa alueille.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kulttuuriympäristön tarjoamat yhteistyömahdollisuudet tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa. Muun muassa Liikenteen yhteistyökäytävällä välillä Niirala-Joensuu-Kajaani on tunnistettu yhtenä yhteistyömahdollisuutena itäisten rajamaakuntien kulttuuriympäristö.</p>
<p>Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt osoitetaan merkinnällä Valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue Museoviraston laatiman RKY-luettelon mukaisesti ja niiden suunnittelumääräys on asianmukainen.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Muinaisjäännösten osalta kaavaratkaisussa on valittu kohteitten kartalla osoittamisen sijaan niitä koskevan yleismääräyksen esittäminen. Museovirasto pitää ratkaisua hyvänä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Kainuun liitto on ottanut erityistarkasteluun maakunnalle ominaisen ja tärkeän toisen maailmansodan kulttuuriperinnön. Valikoima siihen liittyviä kohteita osoitetaan luonnoksessa omalla merkinnällään. Kainuun Liitto ja Museovirasto kartoittivat sotakohteita vinovalovarjostekarttojen (lidar) avulla (Lagerstedt 2017). Projektissa tarkastettiin tunnettujen kohteiden aluerajauksia ja etsittiin</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Kainuun sotahistoriakohteet maakuntakaavoituksessa -selvitys on kesken ja sitä jatketaan yhteistyössä Kainuun Museon ja Kainuun liiton kesken.</p>

<p>uusia kohteita. Sotakohteiden kartoitusta, etenkin maastoinventointeja ja lidarhavaintojen tarkastamista, on syytä jatkaa. Sotahistoriaan liittyvän kulttuuriperinnön käsittelyssä ja työstämisessä liiton kumppanina on Kainuun Museo.</p>	
<p>On hyvä, että kulttuuriympäristön arvoja pyritään turvaamaan mm. keskusta- ja taajamatoimintojen suunnittelumääräyksissä. Myös maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (M) suunnittelumääräykseen on hyvä lisätä kulttuuriympäristön huomioiminen, sillä merkintä (M) sallii pääkäyttötarkoitusta haittaamatta tai luonnetta muuttamatta myös maa- ja kiviaineksen oton, pysyvän ja loma-asumisen sekä turvetuotannon.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 merkinnällä M on osoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita. M-alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämisvyöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä osa-alueita, joissa on huomioitu kulttuuriympäristö. M-alueen maakuntakaavamääräyksessä on todettu niitä toimintoja, jotka ovat sallittuja M-alueella. Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettulla alueella <i>maankäyttöä ohjaa erityislainsäädäntö</i>, kuten maa-aineslaki, kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki, metsälaki ja poronhoitolaki. Maakuntakaavassa osoitetuilla maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuihin alueisiin metsien käyttöä ohjaa metsälaki.</p>
<p>Maakuntakaavaluonnoksessa esitetään yhteystarvemerkinällä valtatie 22 kehittämisselvitys, jossa Oulujärvi ylitetään reitillä Kajaani-Toukansaari-Petäjälahti. Museovirasto ja Kainuun museo ovat jo 2011 todenneet, että ylitysvaihtoehto vaarantaa maisemien arvot. Museovirasto esittää, että Oulujärveä ylittävä tieliikenteen yhteystarvemerkinä poistetaan kaavasta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Valtatien 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkinällä Kajaani – Toukansaari – Petäjälahti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarvemerkinän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon tilavaara mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkinä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua ja kaavallista tarkastelua. Vaikutukset maisemien arvoihin täsmennyvät tarkemman suunnittelun yhteydessä.</p>
<p>Kaavan kulttuuriympäristövaikutusten arviointi kaipaa tarkennusta ja täydennystä erityisesti arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.</p> <p>Matkailun merkitys maakunnan taloudelle arvioidaan tärkeäksi. Tärkeimmäksi vetovoimatekijäksi on määritelty luonnonympäristö. Museovirasto esittää arvioitavaksi myös kulttuuriympäristön vaikutuksen ja vetovoiman matkailuun. Samalla voi harkita ja arvioida tarkemmin myös mm. kaivannaisteollisuuden, turvetuotannon ja metsätalouden vaikutuksia luonnonympäristöön, kulttuuriympäristöön ja matkailuun.</p> <p>Vaikutuksia ei ole arvioitu lainkaan suhteessa ilmastonmuutokseen. Museovirasto pitää tärkeänä arvioida suunniteltua maankäyttöä suhteessa ilmastonmuutokseen. Kaavassa esimerkiksi mahdollistetaan turvetuotannon säilymi-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan vaikutusten arviointi tarkentuu prosessin edetessä mm. arkeologisen kulttuuriperinnön ja ilmastonmuutoksen osalta.</p>

<p>nen nykyisellään sekä varaudutaan sen kasvuun ja uusien turvelämpölaitosten rakentamiseen. Turvetuotannon vaikutuksia ilmastonmuutokseen ei ole arvioitu. Suomi on sitoutunut ilmastostrategiassaan vähentämään turpeen energiakäyttöä kolmanneksella vuoteen 2025 mennessä.</p>	
<p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus</p>	
<p><i>Esitystapa</i></p> <p>Maakuntakaavakartta on toteutettu kolmella erillisellä kaavakartalla: muutoksia, lisäyksiä ja olemassa olevaa tilannetta kuvaavaa. Esitystapa tukee yksittäisten kohteiden tarkastelua, mutta kokonaiskuvan hahmottaminen kolmen eri kartan yhteistarkastelulla on vaikeaa. ELY-keskus suosittelee esitystapaa muutettavaksi yhdelle kartalle.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p>
<p><i>Kaavamerkinnot</i></p> <p>Kaavaluonnoksessa on esitetty kaksi "tieliikenteen yhteystarvetta": keskusteluissa jo 1960 luvulta asti ollut tieyhteys Kajaanista Toukansaaren kautta Petäjälahteen ja toinen Lehtovaara-Viinämäki yhteys. Ensimmäistä on selvitetty liikenteen osalta laajemmin vuonna 2011 lähinnä linjausten osalta. Lisäksi on tehty maankäytöllisiä tarkasteluja alueen kaavoitusten yhteyksissä. Tieyhteyden osoittaminen vahvemalla merkinnällä vaatii tarkempia ympäristö- ja aluetaloudellisia selvityksiä ja tässä vaiheessa kaavaluonnoksessa esitetty kaavamerkintä on tarkoituksenmukainen.</p> <p>Lehtovaara-Viinämäki tieyhteystarvemerkinnot kaavassa ei ole tarkoituksenmukainen. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on laatinut vuonna 2017 tie-suunnitelman mt 8714 Lehtovaara-Viinämäki lakkauttamiseksi. Asia on vireillä, mutta maantietä ei tulla lakkauttamaan.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan esitetyllä tavalla.</p>
<p>Kaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa esitetään erityisen tärkeän valtatie/runkotien ulottumista Kajaanin keskustaan Lönnrotinkadulle asti. Kaatuosuutta ei tule esittää kyseisellä kaavamerkinnällä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan esitetyllä tavalla.</p>
<p>Kaavaluonnoksessa on esitetty uutena Viitostie ja NIKA kehittämissuunnitelmat. Kaavakartalta puuttuu viivamerkintää täsmentävä -lk merkintä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Liikenteen kehittämiskäytävän merkintätapa tarkistetaan.</p>
<p><i>Alempi tieverkko</i></p> <p>Uutena merkintänä kaavassa esitetään elinkeinoelämän kannalta erityisen</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavamerkintöjä täydennetään lausunnossa esitetyllä tavalla. Elinkeinoelämän kannalta erityisen merkittävät seututiet tai pääkadut (st-e) pe-</p>

<p>merkittävät seututiet tai pääkadut (st-e). Merkinnällä osoitetaan elinkeinoelämän kannalta tärkeät seututiet ja Kajaanin pääkadut, joiden liikenteellinen merkitys edellyttää mm. tien leveyteen ja geometriaan liittyviä kehittämistoimenpiteitä. Kaavaselostuksen mukaan tieyhteyksien määrittely perustuu elinkeinoelämän toimijoilta saatuun aineistoon ja palautteeseen. Kaavan kanssa on laadittu samanaikaisesti Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä Kainuun liiton ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Työssä on ollut tarkoituksena tuottaa tausta-aineistoa kaavatyöhön. Kaavassa on esitetty joiltain osin liikennejärjestelmätöössä esille nousemattomia yhteysvälejä tai siitä puuttuu liikennejärjestelmätöössä esille nostettuja yhteyksiä.</p> <p>ELY-keskus esittää, että liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tunnistetut yhteystarpeet huomioidaan kaavassa. Liikennejärjestelmätöössä tunnistettiin laajasti elinkeinoelämälle tärkeitä seutu- ja yhdystieitä. Kaavasta puuttuu tässä työssä määritellyt elinkeinoelämälle tärkeät yhdystiet. Ne periaatteet, millä perusteilla kaavaan sisällytetyt yhdystiet on valittu, jäivät epäselväksi eivätkä ole linjassa liikennejärjestelmätöössä olevien periaatteiden kanssa.</p>	<p>rustuvat liikennejärjestämäsunnitelman laatimisen aikana saatuun palautteeseen ja ne ovat täsmentyneet suunnitelman valmistuttua.</p>
<p><i>Tieluokka- ja numerointimuutokset</i></p> <p>Tieluokkamuuotosten esittäminen ei ole kaavalla ratkaistava asia. Liikenne- ja viestintäministeriö määrää valta- ja kantateiden ja ELY-keskus seutu- ja yhdysteiden luokista. Kaavaluonnoksessa noudatetaan pääosin Liikenneviraston kanta- ja seututieluokituksia. Muutoksia on esitetty Kantatien 89 ja seututien 912 osalta. Kantatietä 89 Paltamo - Vartius esitetään muutettavaksi kantatiestä valtatieksi. Seututien 912 (Kuhmo - Suomussalmi) muuttaminen kantatieksi on osuudelta Kuhmo -Vartius esitetty jo voimassa olevassa kaavassa. Muutosesitys on LVM:ssä käsiteltävänä.</p> <p>Osuuden Vartius-Suomussalmi muuttamista kantatieksi perustellaan lähinnä matkailullisilla ja Kainuun itäosan liikenteen palvelutason paranemisella. Maakuntakaavan kanssa samanaikaisesti laaditussa Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelmatöössä määriteltiin alueen tärkeitä kuljetusyhteyksiä, eikä tuossa työssä noussut tämä osuus esille. Yhteys ei nouse merkittävyydellään esille myöskään ELY-keskuksen merkittävyystarkastelussa, missä huomioidaan mm. yhteyden liikennemäärät, joukkoliikenne, matkailukohteet erikoiskuljetusreitit, varareitit, kotieläinilat, kaatopaikat koulukuljetusreitit ja elinkeinoelämän kuljetukset (turve-, kalanjalostus, maidon-, maa-aineskuljetukset). Tähän perustuen ELY-keskus ei pidä yhteysvälin luokituksen muutosta tarkoituksenmukaisena.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Tieluokkamuuotus vaikuttaa maankäyttöön liittyviin ratkaisuihin, joten sitä koskevat tarpeet on syytä osoittaa maakuntakaavassa. Tienumerointimuutoksia koskevat tavoitteet liittyvät tieluokkia koskeviin muutostarpeisiin sekä valtakunnallisen tieverkon kehittämiseen.</p> <p>Osuuden Vartius-Suomussalmi muuttaminen kantatieksi perustuu Kainuun kokonaismaakuntakaavan laatimisessa esitettyihin kehittämistavoitteisiin. Tien merkitys korostuu aluerakenteen ja kansainvälisen rajaliikenteen kannalta. ELY-keskuksen merkittävyystarkastelussa nämä tekijät jäivät tarkastelun ulkopuolelle.</p>

<p>Kaavaluonnoksessa on esitetty tienumeroinnin muutoksia valtatielle 22 ja kantatielle 89. Tienumerointia ei ratkaista maakuntakaavoituksessa vaan asiaa tulisi tarkastella enemmänkin liikennejärjestelmän kokonaisuuden näkökulmasta. Kaavalla mahdollistetaan tarpeelliseksi katsottujen muutosten tekeminen jatkossa ja tarpeet on syytä huomioida merkintöjä suunniteltaessa.</p>	
<p><i>Vaikutusten arviointi</i></p> <p>Kaavaselostuksen liikenteen vaikutusten arviointiluvussa 7.3.5 arvioidaan, että tieluokkakorotusten vaikutukset tulevat parantamaan liikenneturvallisuutta, parantamaan matkailukohteiden saavutettavuutta sekä muodostamaan toimivia liikenneyhteyksiä. Selostuksen tarkkuustasoa on tältä osin syytä selkeyttää tarkoituksenmukaiseksi. Tieluokkamutoksilla ei suoranaisesti voida osoittaa esitettyjä vaikutuksia vaan niillä tavoitellaan lähinnä yli-maakunnallisten yhteyksien ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamista.</p> <p>Muilta osin Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen vaikutusten arviointi tarkentuu prosessin edetessä.</p>
<p>Poliisihallitus</p>	
<p>Poliisihallitus toteaa, että sillä ei ole luonnoksesta yleisesti huomautettavaa sillä edellytyksin, että ampumaratalain (763/2015) 12 §:n mukaisesti maakunnan liitto laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Lain mukaan kyseistä suunnitelmaa tulee hyödyntää selvitysaineistona alueiden käytön suunnittelussa, ja sitä laadittaessa tulee kuulla keskeisiä metsästys- ja ampumaurheiluorganisaatioita. Lisäksi toteamme, että Poliisihallitus ei voi ottaa lausuntopyynnössä esitettyjen asiakirjojen perusteella kantaa lausuntopyynnössä esiintyvien ampumaratojen turvallisuuteen.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun liitto on laatinut v.2017 ampumaratalain (763/2015) 12 §:n mukaisen kehittämissuunnitelman, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Suunnitelmaa on hyödynnetty selvitysaineistona maakuntakaavaluonnoksen valmistelussa, ja sitä laadittaessa on kuultu keskeisiä metsästys- ja ampumaurheiluorganisaatioita. Kainuun seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen kehittämisselvitykseen on mahdollista tutustua Kainuun liiton verkkosivuilla: www.kainuunliitto.fi Maakuntakaavan luonnoksessa osoitettu ampumarataverkosto perustuu selvityksessä arvioituihin olemassa oleviin ampumaratoihin (yht. 49 aluetta) Vuolijoen Honkamäen ampumarata on osoitettu kaavassa ampumaratana, johon liittyy selvitystarpeita ja jonka toteuttaminen edellyttää tarkempia selvityksiä.</p>
<p>Suomen metsäkeskus, Pohjoinen palvelualue</p>	
<p><i>Liito-oravan esiintymispaikkoja koskeva yleinen suunnittelumääräys</i></p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p>

<p>Liito-orava maininta sisältyy Luonnonsuojelulakiin ja teksti on siten turha ja poistettava.</p>	<p>Maakuntakaavan liito-oravan esiintymispaikkoja koskevan yleismääräyksen tarvetta arvioidaan yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.</p>
<p><i>Liikennejärjestelmät</i></p> <p>Paltamon KaiCellin tehdasalueen terminaalitarve selvitettävä ja lisättävä julkisena rakentamisena.</p> <p>Kuhmon tietarpeet lisättävä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>KaiCell Fibers Oy:n edellyttämät muutostarpeet maakuntakaavoituksessa perustuvat yhtiöltä saatuihin tietoihin. Maakuntakaavassa on osoitettu yhtiön tehdashankkeen tarpeisiin mm. t-kem merkintä sekä uusi sivurata ja rautatie liikenteen liikennepaikka.</p>
<p><i>Kartta 8. Luonnonsuojelu- ja suojelualueet</i></p> <p>Miksi merkitty pisteinä?</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kartta 8. kuuluu Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaselostuksen liitekartoihin, jotka esitetään A4 koossa. Aluemaiset kohteet on esitetty A4-kokoisessa kartassa pisteinä havainnollisuuden ja selkeyden varmistamiseksi.</p>
<p><i>Luo alueet</i></p> <p>Mikä merkitys lintualuemerkinnällä maakuntakaavassa. Poistettava mikäli ei maakunnallista merkitystä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden lintualueiden yksityiskohtainen sijainti on salassa pidettävää tietoa, mistä syystä maakuntakaavaluonnoksessa ei ole esitetty lintualuemerkintöjä. Kunnan osa-alueet, joilla sijaitsee yksi tai useampi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä lintualue, on esitetty informaationa Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaselostuksen liitekartalla, joka ei kuulu maakuntakaavan oikeusvaikutteisiin asiakirjoihin.</p>
<p><i>Hiljaiset alueet</i></p> <p>Merkintä on uusi. Mikä status ja merkitys merkinnällä saavutetaan? Aiheuttaako merkintä turhia rajoitteita tulevaisuudessa eri toimenpiteille? Merkintä poistettava.</p> <p>Erityistä huomiota on pidettävä siitä että eri asteisilla kaavamääräyksillä ei luoda päällekkäistä hallintoa mm. metsälain-, maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnon- suojelulain osalta.</p> <p>Varatessa alueita metsätaloudesta muuhun käyttöön tulee alueille sallia ja tehdä metsänhoidolliset toimenpiteet jotta alue ei ränsisty. Lisäksi rajoitteista johtuva menetetty tuotto on korvattava maanomistajalle. Huomiona jotta metsälaki ei ole voimassa asumiseen, palveluihin sekä työhön ja tuotantoon varatuilla alueilla.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on esitetty uudella osa-aluemerkinnällä virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta merkitävät luonnonrauha-alueet. Merkintä on maakuntakaavassa alueen erityisominaisuutta kuvaava informatiivinen merkintä. Kaavamerkintä ei aseta luonnonrauhaan tai hiljaisuuteen perustuen rajoituksia metsätaloudelle, metsien hoidolle ja käytölle. Merkinnän oikeusvaikutukset eivät kohdistu suoraan yksittäisiin maanomistajiin. Alueet sijaitsevat jo toteutuneilla matkailun kannalta merkittävillä luonnonsuojelualueilla, joiden suojelustatus turvaa luonnonrauhan säilymistä alueella.</p> <p>Maakuntakaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Maakuntakaava yleispiirteisenä kaavana ei johda lähtökohtaisesti korvauskysymysten esiin nousemiseen.</p>

<p>Mikäli alueiden varaamisesta tulee rajoitteita, tulee niistä sopia maanomistajien kanssa sopimuksella.</p>	
<p>Tornion tulli</p>	
<p>Tornion tullilla on toimipaikka Vartiuksen raja-asemalle Venäjän vastaisella rajalla. Tullin toimintaan Vartiuksen tullitoimintapaikalla ei ole tällä hetkellä näköpiirissä muutoksia. Kainuun maakuntakaavassa ei käsittääksemme esitellä muutostarpeita tullitoimipaikan välittömään läheisyyteen. Tornion tullilla ei ole lausuttavaa Kainuun maakuntakaavaan 2030.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>YHDISTYKSET, YHTIÖT JA TUTKIMUSLAITOKSET</p>	
<p>Finavia</p>	
<p>Finavia toteaa, että riittävän etäisyyden säilyttäminen melua tuottavien ja melun haitoille herkkien toimintojen välillä on tarpeellista ja järkevää. Kaavaselostuksessa on todettu, että Kainuun maakuntaohjelman kärkialoja ovat matkailu, teknologiateollisuus, biotalous ja kestävä kaivannaisala. Näihin vahvasti sidoksissa on maakunnallinen saavutettavuuden kehittäminen.</p> <p>Kainuun maakuntakaavan alueella sijaitseva Kajaanin lentoasema on Finavian ylläpitämä lentoasema. Kajaanin lentoasema on vuoden 2017 liikenneilmailun laskeutumismäärien perusteella Suomen 12. vilkkain lentoasema. Seudullisesti lentoaseman merkitys on suuri. Finavia katsoo, että tämän vuoksi lentoaseman saavutettavuutta tulee edelleen kehittää.</p> <p>Finavia katsoo, että Kajaanin lentoasema tulee merkitä Kainuun maakuntakaavaan 2030 LL-alueerajauksena voimassaolevan maakuntakaavan mukaisesti. Finavia laatii tarkastelun LL-alueen rajauksesta. Tavoitteena on tarkistaa ja laatia rajaus, joka riittävässä määrin sisältää mahdolliset kiitotiejatkevaraukset ja lentoaseman toimintavarmuuden kannalta olennaiset toiminnot ja laitteet, kuten sisemmät esterajoitusalueet ja lähestymisvalolinjat. Finavia on varautunut Kajaanin lentoaseman kiitotien jatkamiseen länteen. Jatkeen toteuttaminen ei ole toistaiseksi ajankohtaista, mutta se on säilytettävä varauksena ja huomioitava alueen maankäyttöä suunniteltaessa. Tämä saattaa rajoittaa alueen käyttötarkoitusta ja korkeiden laitteiden tai rakennusten sijoittamista.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Kainuun maakuntakaavan tarkistamisessa ei ole esitetty muutoksia Kainuun voimassa olevassa kokonaismaakuntakaavassa osoitettuun lentoliikenteen alueeseen (LL). Finavian laatima uusi aluerajaus on mahdollista huomioida maakuntakaavan tarkistamisen jatkovalmistelussa.</p>
<p>Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty Kajaanin lentoaseman ennusteen</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p>

<p>2040 Lden 55 dB ylittävä siviili- ja sotilasliikenteen kokonaislentokonemelu-alue. Aaltoviivaesityksen mitoitusta tulee vielä hienosäätää maakuntakaavan mittakaavaan paremmin soveltuvaksi. Finavia toimittaa tästä uuden aineiston maakuntaliittoon.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa käytetty lentokonemelualueen aluerajauksen kuvaus-tekniikka antaa osin virheellisen kuvan melualueen laajuudesta. Kaavaluonnosta muutetaan lausunnossa esitetyllä tavalla.</p>
<p>GTK</p>	
<p>Kaivannaisvyöhykkeiden ja turvetuotantoalueiden merkitsemistapaan ei GTK:lla ole huomauttamista. Maa-ainesten ottoalueiden käsittely on pohjavesi- ja soranottoalueiden osalta kesken, mutta GTK on ollut POSK -hankkeen myötä keskeisesti mukana näiden alueiden määrittelyssä, ja siten antanut asiaan näkemyksensä. Lisäksi todetaan, että on hienoa, että arvokkaista geologisista muodostumista moreeni- sekä tuuli- ja rantakerrostumat on otettu kaavoitustyössä huomioon.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p><i>Ampumarata</i></p> <p>Ampuradan lähiympäristöön vaikuttavia tekijöitä kuten melua ja radalta mahdollisesti liukenevan lyijyn, arseenin tai antimonin vaikutuksia pinta- tai pohjavesiin ei liitteessä 2 ole pohdittu. Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin sisältyvät ainoastaan suunnittelumääräykseen: Ennen alueen käytön ratkaisemista on selvitettävä, millaisia edellytyksiä on alueenkäyttämiseksi ampumaratana. Ampumaradan suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen (mm. melu) sekä pinta- ja pohjavesien laatuun sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Esim. kaavamerkintöjen vaikutusta Natura 2000 alueisiin tarkastellaan yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen liitteessä 2. Vastavasti liitteessä voisi tarkastella myös ampumaradan etäisyyksiä tärkeisiin pohjavesialueisiin.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Ampuratojen mahdollisia meluvaikutuksia ja vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin on tarkasteltu maakuntakaavan tarkistamisen erillisselvityksissä: Kainuun seudullisesti ja maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen kehittämisselvitys (2017) ja Kainuun seudullisten ampumaratojen melualueiden laskenta (2017). Selvityksiin on mahdollista tutustua Kainuun liiton verkkosivulla www.kainuunliitto.fi. Ampumaratoja koskeva kaavaratkaisu perustuu selvityksissä arvioituun olemassa olevan ampumarataverkoston (yht. 49 aluetta) kehittämiseen.</p>
<p><i>Kaivoskivennäiset</i></p> <p>Kaivoskivennäisten kaavamerkinnoissä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraali- esiintymiä. Näillä alueilla on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Toisaalta merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivos-toiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri). Seuraavat voimassa olevat kaivospiirit puuttuvat ek-m luettelosta / kaivosrekisteri numerot 3732, Portin vuolukivialue 6746, Juurikkaniemi vuolukivi ja 5881, Melalahti vuolukivi.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kyseessä olevat kaivospiirit on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa kohdemerkinnällä ek kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitetuiksi alueiksi. Maakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä ei näihin alueisiin tai kohdemerkintöihin esitetä muutoksia.</p>

<p><i>Maa- ja kiviaines</i></p> <p>Kaavaluonnoksen Maa- ja kiviaines osion suunnittelumääräys:</p> <p>Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.</p> <p>Liitteessä 2 teksti: Kaivostoiminnan vaikutukset kohdistuvat pääasiassa maankäyttöön, maisemaan, vesistöihin, ilmaan, luontoon, yhdyskuntarakenteeseen, liikenteeseen, alueen virkistyskäyttöön ja ihmisiin. Vaikutukset ajoittuvat malminetsintävaiheeseen, rakentamisvaiheeseen, tuotantovaiheeseen ja kaivoksen sulkemiseen sekä jälkihoitoon. Tekstissä voisi mainita ympäristövaikutusten lisäksi terveys- ja viihtyvyshaittojen huomioon ottaminen kaivoksen koko elinkaaren aikana.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Kaavaselostuksen liitteessä 2 käsitellään maakuntakaavan vaikutuksia Natura 2000-verkoston alueisiin. Kaavaselostuksen tekstiä täydennetään.</p>
<p>Ilmatieteen laitos</p>	
<p>Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa pyyntöönne Kainuun maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksesta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>KaiCell Fibers Oy</p>	
<p>KaiCell Fibers Oy suunnittelee biojalostamon toteuttamista Paltamoon . Hankkeessa on laadittu kuluvan vuoden aikana ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja YVA-menettely päättyy lokakuussa yhteysviranomaisen antamaan perusteltuun päätelmään . Yhtiö jättää ympäristölupahakemuksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle vielä kuluvan vuoden aikana.</p> <p>Yhtiön näkökulmasta on tärkeää, että maakuntakaava huomioi biojalostamon tarvitsemat toiminnot ja maakuntakaava mahdollistaa metsien taloudellisen käytön Kainuussa. Yhtiö pitää tärkeänä, että biojalostamon toimintoihin liittyen kaavaluonnoksessa on esitetty tarvittavat merkinnät toiminnan mahdollistamiseksi, kuten tehdasalue t/kem merkinnällä ja 110 kV ohjeellinen pääsähköjohto tehdasalueelle. Yhtiö esittää, että suunnitellut liikennejärjestelyt ja rautatieyhteys, joita on käsitelty Paltamon kunnan laatimassa biojalostamoa koskevassa asemakaavassa, huomioidaan tarvittavilta osin myös maakuntakaavassa. Lisäksi yhtiö esittää, että mikäli kaavaluonnoksessa ei ole osoitettu kaikkia tarvittavia maankäyttöluokkia biojalostamohankkeen osalta, niitä voidaan tarkistaa vielä suunnitteluprosessin ja kaavaprosessin edetessä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Maakuntakaavassa on osoitettu yhtiön tehdashankkeen tarpeisiin t-kem merkintä, 110 kV ohjeellinen pääsähköjohto, uusi sivurata ja rautatieliikenteen liikennepaikka. Hankkeen edellyttämä eritasoliittymä osoitetaan maakuntakaavassa. Hankkeen edellyttämät muut maankäyttötarpeet tulisi olla maakuntakaavoituksen käytössä kevääseen 2019 mennessä.</p>

<p>Kainuun luonnonsuojelupiiri ry</p>	
<p>Kainuun maakuntakaava-aineistoon ei sisälly lainkaan yhtenäistä kaavaluonnoskarttaa. Karttaa siitä miltä Kainuun kokonaismaakuntakaava näyttäisi, jossa nyt esitetyt kumoamiset ja lisäykset hyväksyttäisiin, ei löydy.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p>
<p>Positiivisena merkinä kaavassa voi nähdä luonnonsuojelun, ympäristön ja kulttuuriperinnön sekä matkailun edistämistä maakuntakaavan avulla ja mm. luonnonrauha-alueiden merkityksen esille nosto. Haluamme kuitenkin tuoda esille epäkohtia, jotka ovat ristiriidassa luonnon- ja ympäristön sekä ilmastonuojelun kannalta ja toimintojen joiden edistäminen on ekologisesti kestävä kehityksen kannalta kyseenalaisia.</p> <p>Maakuntakaavaluonnos on kuitenkin aika lailla nykytilanteen toteava. Uusia näkökulmia varsinkin suojelun osalta on hyvin vähän. Päivityksessä on todettu pääsääntöisesti vain muutokset, vanha kokonaismaakuntakaava ja vaihekaavathan jäävät voimaan. Luonnos on paikoin erittäin keskeneräinen mm. valtion uudet suojelualueet (Suomi 100) ja perinnemaisemakohteet puuttuvat kokonaan. Olisi ollut toivottavaa, että jo luonnoksessa kaikki olennaiset asiat olisivat olleet valmiiksi esillä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Valtion osoittamien ”luontolahjani Suomelle” kohteita (Suomi 100) ja perinnemaisemien tarkastelu tarkentuu prosessin edetessä ehdotusvaiheessa.</p>
<p>Biotalouden (mm. turvetuotanto sekä uusi sellutehdas ja sen infrastruktuuri, liikenteen lisääntyminen ja metsien hakkuumäärineen lisääntyminen) vaikutukset muuttuvaan ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen on aika köykäisesti arvioitu.</p> <p>Metsäluonnon monimuotoisuuskysymykset ovat aika ohuella pohjalla, vaikka monimuotoisuuden häviämisen pysäyttäminen on ilmaston muutoksen ohella suurin ympäristöongelma. Kainuussa on yhä suojelun arvoisia, biodiversiteetiltään arvokkaita metsä/suokokonaisuuksia, joita erityisesti luonnonsuojelujärjestöt ovat toistuvasti esittäneet suojeltavaksi. Viimeisin esitys on toimitettu Metsähallitukselle ae-suunnitelman päivitykseen. Näistä on poimittavaksi kohteita myös maakuntakaavaan.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavan vaikutusten arviointi tarkentuu kaavaprosessin edetessä.</p>
<p>Kainuun liitto on selvittänyt kaavan valmistelun pohjaksi ekologiset yhteydet, mutta niistä ei ole mitään mainintaa kaavassa.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Ekologisten yhteyksien tarkastelu esitetään kaava-aineistossa.</p>
<p>On hyvä, että Kainuun hiljaiset luonnonrauha-alueet on selvitetty. Harmiksi valtaosa niistä ei ole kuitenkaan päätynyt kaavaan. Talaskankaan osalta</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Ekologiset yhteydet, luontomatkat ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityk-</p>

<p>matkailullisesti merkittävä luonnonrauha-aluemerkinnällä on ristiriita tuulivoimatuotannon (melu ja maisemahaitta) kanssa, sillä suunniteltu Murtomäen tuulivoimapuisto on aivan kiinni hiljaisessa alueessa. Talaskankaan luonto-, luonnonrauha- ja matkailuarvoja ei tule heikentää.</p> <p>Jonkerinjärvi, Kuhmossa itärajan läheisyydessä, on perusteltua merkitä hiljaiseksi alueeksi. Lentuaseura on tätä Kainuun liitolle esittänyt. Tämä järvi on ainutlaatuisen hieno erämaajärvi, jonka rannoilla on arvokkaita luonnontilaisia soita ja metsiä, jotka ovat monimuotoisuuden kannalta merkittäviä kohteita. Jonkerinjärvi ympäristöineen tulee suojella.</p>	<p>sessä ja maakuntakaavoituksessa (2016) -selvityksen mukaan Kainuun pinta-alasta 56 % (yht. 13 802 km²) on potentiaalista hiljaista aluetta. Kaavan laadinnalle asetettujen tavoitteiden perusteella potentiaalisia luonnonrauha-alueita on arvioitu suhteessa jo toteutuneisiin suojelualueisiin, joiden luontomatkaillinen merkitys on tunnistettu (Kainuun matkailustrategia, 2018). Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty luontomatkaillun kannalta merkittävimmät potentiaaliset luonnonrauha-alueet. Muita potentiaalisia hiljaisia alueita on mahdollista huomioida ja kehittää eri maankäyttötarpeet huomioiden paikallisesti merkittävänä luonnonrauha-alueina esimerkiksi luontomatkaillun tarpeisiin.</p>
<p>Suomussalmen maiseman- ja luonnonsuojelun sekä luontomatkaillun kannalta tärkeät Syväjärvenkangas, Syväjärvensärkkä, Ruunasärkkä, Jumalissärkkä ja Hoikansärkkä tulee merkitä sekä suojelukohteiksi että luontomatkaillun kehittämiskohteiksi.</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Lausunnossa esitettyjen alueiden suojeluperusteita ja luontomatkaillun kehittämistavoitteita arvioidaan yhteistyössä ympäristöhallinnon ja Suomussalmen kunnan kanssa.</p>
<p>Suojelualueista toivomme, että maakuntaliitto huomioi SL-, S- ja Luo-kohteissa isotöisen SuoMaasuojeluesityksen kohteet, koska pääosa esitykseen otetuista kohteista ovat arvoiltaan maakunnallisia tai valtakunnallisia.</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Maakuntakaavassa osoitettavat suojelumerkinnot perustuvat valtakunnallisiin ja maakunnallisiin päätöksiin. Aloitteessa esitetyt alueet eivät sisälly valtakunnallisiin suojeluohjelmiin. SuoMaa -suojeluesityksen kohteita arvioidaan yhteistyössä ympäristöministeriön, Kainuun ELY-keskuksen ja Kainuun kuntien kanssa.</p> <p>Maakuntakaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. SuoMaasuojeluesityksen toteuttamiseen arvioidaan liittyvän huomattavia epävarmuustekijöitä. Tässä vaiheessa arvioidaan, että maakuntakaavan ko. alueita koskeva suojelualuevaraus saattaisi vaikeuttaa ko. alueiden ja niiden ympäristön muuta käyttöä.</p>
<p>SL-2-kohteet ovat kaikki valtion omistamia ja niiden suojelu pohjautuu soidensuojelun täydennysohjelmatyöryhmän esityksiin. Suojelu- ja huomiointipäätökset on tarkoitettu pysyviksi (ja tähän on sekä MMM että MH sitoutuneet). Esitetty 5 vuoden voimassaoloaika suojelumääräyksille on siksi huonosti harkittu ja tarpeeton. Suojelualueet tarvitsevat pidempi aikaista suojelua.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen soidensuojelualueita koskevien merkintöjen suunnittelumääräykset perustuvat mm. ympäristöministeriön maakuntakaavamerkintöjä ja -määräyksiä koskeviin ohjeisiin. Suojelumääräyksen voimassaoloajalla ei tarkoiteta suojelun kestoa vaan alueen muodostamista luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi määräajassa.</p>
<p>Luo-merkintä olisi tärkeä työkalu osoitettaessa sellaisia luontokohteita, joilla on vähintään maakunnallista arvoa, mutta joiden suojelua ei katsota tarkoituksenmukaiseksi edistää vaikuttavammilla SL- ja S-varauksilla. On valitettavaa, että tärkeää työkalua halutaan käyttää vain yksittäisten lajien esiintymis-</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Luo-merkinnällä on osoitettu maakuntakaavaluonnoksessa suojelualueiden ulkopuolella olevat <i>merkittävimmät</i> uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymisaluet.</p>

paikkojen osoittamiseen ja huomiointiin.	
<p>Liito-oravan suojelu sekä direktiivilajina että metsien indikaattorilajina on tärkeää. Mutta sinänsä maakuntakaavassa tämä merkintä on tarpeeton, koska luonnonsuojelulaki (lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty) on joka tapauksessa voimassa. Lisäksi luontodirektiivin liitteen IV a:han kuuluu myös muita lajeja kuin liito-orava, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen on kielletty aina selkärangattomista nisäkäisiin asti.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Maakuntakaavan liito-oravan esiintymispaikkoja koskevan yleismääräyksen tarvetta arvioidaan yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.</p>
<p>Tu-2-merkinnällä on osoitettu viisi suota. Näistä ainakin kolme (Kajaanin Syrjäreme-Iso Junnonsuo, Hyrynsalmen Kurkisuo, Sotkamon Pitämänsuo-Romeikonsuo) ovat ilmakuvatulkinnan perusteella soina säilyviä ja melko helposti nykytilaa parempaan kuntoon ennallistettavia soita, jotka toimivan myös tärkeinä hiilivarastoina. Esimerkiksi Iso Junnonsuo on kasvillisuudeltaan maakunnallisesti arvokas suo. Esitämme kaikkien edellä mainittujen soiden poistamista turvetuotannosta.</p> <p>Kainuun maakuntakaavan luonnosselostus kertoo, että Kainuun turvetuotantoalueista on tuotannossa tai tuotantokunnossa yhteensä 1 816 hehtaaria. Kainuun energiaselvitys (2014) nostaa turvetuotannon kokonaissuoalan noin 2 300 hehtaariin vuoteen 2035 mennessä. Turvetuotannolla pyritään korvaamaan fossiilisia polttoaineita, vaikka turve ei myöskään ole uusiutuva energiamuoto ja sen päästövaikutukset ovat jopa huonommat kuin kivihiehellä. Suomi on sitoutunut luopumaan turpeesta vuoteen 2040 mennessä, joten satsausta turpeeseen voi pitää ilmastonmuutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen kannalta vahingollisena.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavaluonnoksessa on osoitettu alueen erityisominaisuutta kuvaavalla osa-aluemerkinnällä tu-2 lausunnossa esitetyt alueet, jotka ovat energiahuollon kannalta tärkeitä turvetuotantoon teknisesti soveltuvia, mutta joiden luonnontilaisuusluokka on 2 tai joiden osalta turvetuotannon käynnistäminen edellyttää aluekohtaisia lisäselvityksiä. Turvetuotannon käynnistämisen uusilla tuotantoalueilla edellyttää turvetuotannon käynnistämistä koskevien yleisten määräysten mukaisia suunnitelmia ja niihin liittyviä vaikutusten arviointeja.</p> <p>Alueille mahdollisesti kohdistuvasta turvetuotannosta säädellään ensisijaisesti ympäristönsuojelulaissa. Ennen turvetuotannon sijoittamista näille alueille tulee selvittää mm. suon luonnontilan muutoksen merkittävyys.</p> <p>Turvetuotannon käynnistymiseen jollakin alueella vaikuttaa myös alueen maanomistusolot. Mikäli turvetuotantoa aiotaan sijoittaa muualle kuin turvetuottajan omistuksessa tai hallinnassa olevalle alueelle, se edellyttää turvetuottajan ja ko. alueen omistajan välistä sopimusta.</p>
<p>Ristijärven Kivijärven ympäristöön esitettyä S-2-varaus on erinomainen asia sekä se, että Raudansuo (Kajaani) on poistettu turvetuotantoalueista.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Yleisen virkistykseen ja terveyden edistämiseksi ulkoilureittejä ei tule poistaa mm. UKK -reitti Sotkamosta kaakkoon tulee säilyttää, koska se on osa valtakunnallista reittiä. Sama reitti on myös osa Euroopan (E10) kaukovaellusreit-tiä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavassa osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit. Maakuntakaavaluonnoksessa 2030 ei ole osoitettu muutoksia voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020:ssä osoitettuun UKK-reittiin Sotkamosta etelään, joka on osa Euroopan kaukovaellusreit-tiä (E10). Lausunnossa esitettyä reittiä Sotkamosta kaakkoon välillä Pöllyvaara - Hiidenportti on mahdollista kehittää paikallisena reittinä.</p>
<p>Kaavoittajan tulee huomioida kaivoshankkeiden vaikutukset ja ottaa oikeu-</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>denmukaisesti huomioon toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutukset sekä muiden elinkeinojen, maan- ja kiinteistönomistajien oikeudet. Erityisesti kaavoittajan tulee kiinnittää huomioita kaivannaisjätealueisiin ja varmistaa merkinnöillä, että niistä ei tule alueelle lainvastaisesti vesiä pilaavia ongelmia pitkienkään aikojen kuluessa. Kaavahankkeelle tulee suorittaa kaivosten ja louhosten sekä niiden kanssa yhteisvaikutuksissa olevien toimintojen kanssa strateginen ympäristövaikutusten arviointi.</p>	<p>Maakuntakaavan vaikutusten arviointia ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus, joiden mukaan kaavaa laatiessa arvioidaan riittävässä määrin merkittävät vaikutukset mm. kasvi- ja eläinlajeihin sekä luonnon monimuotoisuuteen. Maakuntakaavan vaikutusten arviointi toteutetaan sillä tarkkuudella, jota maakuntakaava yleispiirteisenä maankäytönsuunnitelmana edellyttää. Vaikutusten arviointi tarkentuu kaavaprosessin edetessä.</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Kaivostoiminnasta säädellään ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p>
<p>Suunnittelumääräykset eivät ole järkeviä tai tarkoituksenmukaisia, vaan juridisesti arveluttavia.</p> <p>ek-m: ”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon mahdollisen kaivostoiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.”</p> <p>Merkinnän voidaan katsoa pyrkivän laillistamaan kaivostoiminnan ympäristövaikutuksia toiminnan aikana ja sen jälkeen. Tässä ei ole perusteltu sitä mitä nämä vaikutukset voisivat olla laillisesti toiminnan päätyttyä, kun lainsäädäntö lähtee siitä, että esimerkiksi pinta- ja pohjavesivaikutuksia ei ole pitkienkään aikojen kuluttua. Suunnittelumääräyksen tulee päinvastoin ohjata kaivostoimintaa lailliseen suuntaan: ”Mahdollista kaivostoimintaa suunniteltaessa tulee rajoittaa ympäristövaikutukset mahdollisimman pieniksi toiminnan aikana ja sen päätyttyä ympäristöhaittoja ei saa tulla pitkänkään ajan kuluttua. Alue on palautettava alkuperäiseen käyttöön soveltuvaksi.”</p> <p>EK, ek ”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä.”</p> <p>Kaikilla alueilla kaivostoiminnan alkaminen ei ole varmaa, eikä kaavan tule</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen kaivostoimintaa käsittelevien merkintöjen suunnittelumääräykset perustuvat mm. ympäristöministeriön maakuntakaavamerkintöjä ja -määräyksiä koskeviin ohjeisiin.</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuk-</p>

<p>ottaa tähän kantaa huomioiden kaivoslain ja vapaakauppasopimusten riskit.</p> <p>Vesi- ja maa-ainesvarat tavoitteissa (sivu 26) kerrotaan. ”Mahdollistetaan seudullisesti merkittävän kaivostoiminnan toimintaedellytykset Kainuussa haitalliset vaikutukset minimoiden ja yhteensovittaen muiden maankäyttötarpeiden kanssa.”</p> <p>Tavoitetta asetettaessa tulee tuntea toiminnan vaikutukset mukaan lukien pitkäaikaiset vaikutukset. Kaavatekstistä ei käy ilmi haittojen minimointia tai muiden tarpeiden huomioimista. Kaivostoiminnan toimintaedellytykset eivät voi olla itsearvoinen tavoite, jos toiminta on ainakin pitkällä tähtäyksellä kestävä.</p>	<p>sia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä.</p>
<p>Talvivaara-Terrafame oy, Sotkamo, Kajaani, uusi laajennus, kaivosmineraalialue, (ek-m)</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää. Toisin kuin merkinnän selityksessä väitetään kyseessä ei ole malmialue, vaan mahdolliset tuotannon tarvitsemat jätealueet. Kyseessä on mahdollisesti 24.9.1986 tehty kaivospiirihakemus, joka on siirtynyt Terrafamen haltuun. Jos GTK:n karttapalvelun merkintä on oikea, kyseessä olevan oikeuden voimassaolo tulee tarkistaa. Kyseessä on erittäin laaja alue, jonka käyttötarve on epäselvä. Esitetty merkintä kohdistuu siis noin 60 km laajuiseen kaivospiiriin laajennusalueeseen, jolla on mahdollisesti voimassa oleva kaivospiirihakemus, mutta ei kaivospiiriä tai kaivoslupaa. Lainvoimaisen Tukesin kaivospiirinkin saaminen on epävarmaa. Kyseisillä alueilla ei ole YVAa, eikä ympäristölupaa. Viime vuonna päätynyt YVA-prosessi ei käsittele kyseisiä alueita, joten ne eivät myöskään voine olla vireillä olevassa ympäristöluvassa. Kyseessä on pitkäaikaisilta vaikutuksiltaan kestävä ja spekulatiivinen hanke.</p> <p>Edelleen on todennäköistä, että Terrafamen enemmistö on siirtymässä ulkomaiseen omistukseen ja on nähtävissä tässä lausunnossa aiemmin mainittuja riskejä vapaakauppasopimuksien nojalla, mikäli hanketta pyrittäisiin myöhemmin tarkistamaan. Toisaalta kaavoittajan ei tule ryhtyä omin päin maakunnan kannalta kestävämmien ja lakien kanssa suuressa ristiriidassa olevien ongelmajätekaatopaikkojen hyväksymiseen, kun alueilla ei ole lainvoimaisia lupia. Kyseinen laajennus ei sijaitse malmiesiintymän alueella. Tälle alueelle tulisi mahdollisesti kaivannaisjätteiden uusia sivukiven- sekä sekundaarikasojen kaatopaikkoja. Kyseisten jätteiden kaivannaisjätealueet on luokiteltu vaarallisten jätteiden eli ongelmajätteiden kaatopaikoiksi. Talvivaara-Terrafamen suunniteltujen jätteiden määrä yli miljardi tonnia. Kuten edellä</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavamerkinnällä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Maakuntakaavamerkintä on informatiivinen alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä. Kaavan osa-aluemerkintä on päällekkäismerkintä ja kyseessä olevien alueiden päämaankäyttömuoto on voimassa olevassa maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue M. Näille M -alueille ei ole osoitettu laadittavana olevassa maakuntakaavassa muutoksia. Kaavan ek-m alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä. Maakuntakaavassa osoitetuille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Alueiden mahdollinen toteutuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua ja lupamenettelyä. Alueilla mahdollisesti tapahtuvasta kaivostoiminnasta säädellään ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaisissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p>

<p>kerrottu näillä jätteillä on vesistövaikutuksia jopa tuhansiksi vuosiksi. Jotta pinta- ja pohjavesivaikutuksia voitaisiin hallita, täytyy rakenteita korjata ja huoltaa säännöllisesti, sekä vesiä puhdistaa todennäköisesti kymmenien miljoonien vuosibudjetilla. Lisäksi nykyiset jätteiden kapselointisuunnitelmat edellyttävät, että jätealueilta poistetaan puusto kymmenen vuoden välein hyvin pitkiä aikoja.</p> <p>Talvivaara-Terrafamen lopullisten suunniteltujen jätealueiden kanssa kysymys on noin 50 metriä korkeista läjityksistä, joiden pinta-alat ovat kymmeniä neliökilometrejä. Nämä alueet olisivat pois muusta käytöstä ja edellyttäisivät jatkuvaa ylläpitoa sekä muodostaisivat jatkuvan riskin alapuolisille vesistöille ja ympäröiville alueille. Jätteiden pitkäaikaishuoltoon ei ole vakuuksia. Ne lankeavat ainakin pidemmällä aikavälillä lähiyhteisöjen taakaksi. Kaatopaikka-alueen valuma-alue laskee lisälmen reitille. Terrafamen kaatopaikkojen vaikutusalueeksi tulisi siten kokonainen uusi vesistöreitti.</p> <p>On myös huomattava, että Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on peruuttanut Kolmisoppijärveen suunnitellun louhoksen osan, eikä tälle ole annettu uudelleen ympäristölupaa. Siten on erittäin epäselvää, mistä kyseisille jätealueille tuleva malmi tulisi.</p>	
<p>1. Tyynelä, Kajaani, ek-varaus</p> <p>Tyynelän alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää. Hankkeella ei tietyvästi ole ympäristölupaa, eikä ympäristövaikutusten arviointia. Ilman näitä kaivosmerkintää ei kannata edes harkita. Hanke vaikuttaa spekulatiiviselta ja epävarmalta. Alueen mineraaleissa on todennäköisesti arseenia ja raskasmetalleja, jotka aiheuttavat vesistöhaittoja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle ja pohjavesille. Vesistövaikutusten piiriin kuuluu Oulujärveen laskeva Pohjajoki, jolla on erittäin arvokas luontainen taimenkanta. Kaivoksen tulo heikentäisi purotaimenen elinolosuhteita ja esiintymistä. Tämä paikallinen purotaimen on tieteellisestikin arvokas. Lisäksi tämän yhteydessä on välttämätöntä selvittää luontodirektiivin suojeleman raakun eli jokihelmisimpukan esiintyminen alueen valuma-alueella. Tyynelän alueella ja sen valuma-alueella Pohjajoella on myös monenlaisia muita arvokkaita luontoarvoja. Hankkeen mineraaleissa todennäköisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille. Kaivoksen haittojen vaikutuspiirissä on asuntoja ja muuta kylän toimintaa, joita kaivos haittaisi merkittävästi. Toiminnan melu-, pöly- ja tärinävaikutukset haittaisivat läheisiä asuinkiinteistöjä. Tyynelän kaivosalueen ek -varaus sijaitse 5-tien itäpuolella aivan Jormuan kylän vaikutuspiirissä ja</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitettun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p>

<p>tuleva kaivos vaikuttaa alueen asuinviihtyvyyteen, kylän kehittämiseen ja elinvoimaan ja etenkin ympäristön luonnontilaan. Pohjajoelle on rakennettu asutusta vahvasti koko 2000-luvun ajan. Ek-merkinnän poisto auttaisi turvaamaan puhtaan, viihtyisän ja terveellisen asuinympäristön sekä Pohjajoen arvokkaan taimenkannan ja muiden luontoarvojen säilymisen. Jormuan ofioliitti tulisi suojata kaavalla. Tämä noin 1 950 miljoonaa vuotta vanha merenpohja on tiettävästi vanhin paikka maailmassa, missä meren pohjan kerrostumien poikkileikkaus on selkeästi nähtävillä. Kaavamerkintä tulee olla sellainen, että se ohjaa alueen hakemista maailmanperintökohteeksi.</p> <p>2. Jormua, Kajaani ek</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää. Hankkeella ei tiettävästi ole ympäristölupaa, eikä ympäristövaikutusten arviointia. Ilman näitä kaivosmerkintää ei kannata edes harkita. Hanke vaikuttaa spekulatiiviselta. Alueen mineraaleissa on todennäköisesti arseenia ja raskasmetalleja, jotka aiheuttavat vesistöhaittoja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle ja pohjavesille. Hankkeen mineraaleissa todennäköisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille.</p>	<p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kajaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p>
<p>3. Mieslahti, Paltamo, ek-m</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää. Hankkeella ei ole ympäristölupaa, vain sen hakemus. YVA-prosessi on kiistanalainen ja siitä tultaneen valittamaan mahdollisen ympäristöluvan yhteydessä. Alueen mineraaleissa on arseenia ja raskasmetalleja, jotka aiheuttavat vesistöhaittoja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle erityisesti Mieslahdelle, johon purkupuutke on suunniteltu ja pohjavesille. Hankkeen mineraaleissa todennäköisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille. Toiminnan melu-, pöly- ja värinävaikutukset haittaisivat läheisiä asuinkiinteistöjä.</p> <p>Mondo Minerals aikoo rakentaa kaivoksen aivan Natura- alueen viereen, luonnonsuojelualueiden keskelle Kainuussa, Paltamon Mieslahden kylässä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavamerkinnällä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Maakuntakaavamerkintä on informatiivinen alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä. Kaavan osa-aluemerkintä on päällekkäismerkintä ja kyseessä olevien alueiden päämaankäyttömuoto on voimassa olevassa maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue M. Näille M -alueille ei ole osoitettu laadittavana olevassa maakuntakaavassa muutoksia. Kaavan ek-m alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä. Maakuntakaavassa osoitetuille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Alueiden mahdollinen toteutuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua ja lupamenettelyä. Alueilla mahdollisesti tapahtuvasta kaivostoiminnasta säädellään ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen</p>

<p>Kaivospiirinalueella on EU:n tiukasti suojelemissa kasvi- ja eläinlajeja ja alue on liito-oravien pesimäaluetta. Kaivoksen jätevedet lasketaan Mieslahteen, jossa on suuri viitasammakon esiintymisalue. Kaivoksen ympäristöselvityksessä ei ole huomioitu riittävästi kaivoksen valumavesien vaikutusta Oulujärveen laajemmalla alueella ja tämän seurauksena kalastolle ja eliöstölle aiheutuvia ennalta arvaamattomia vaikutuksia. Hanke on myös ristiriidassa Oulujärven matkailun kehittämisen kanssa. Paltamon kunnan asukkaiden viihtyvyys ja alueen vetovoimaisuus perustuu pitkälti puhtaaseen ja maisemallisesti edustavaan järviluontoon. Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue EK, ek heikentävät luonnontilaa ja ovat kaikki uhka ympäröiville Natura-, luonnonrauhayms. suojelualueille.</p> <p>4. Uutela, Sotkamo</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää johtuen ympäristöselvitysten keskeneräisyydestä. Hankkeen YVA-prosessi on kesken. Hankkeella on ympäristölupa, mutta se on selvästi vanhentunut esimerkiksi nikkelin päästö-ajan suhteen ja tarvitsee uutta harkintaa. Alueen mineraaleissa on arseenia ja raskasmetalleja, jotka aiheuttavat vesistöhaittoja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle. Uutelan kaivos- ja kaivostoiminnan päästöillä tulisi olemaan yhteisvaikutuksia Jormasjärveen yhdessä Terrafame-Talvivaaran Talvijoen ja Tuhkajoen päästöjen kanssa. Hankkeen mineraaleissa todennäköisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille.</p>	<p>edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p>
<p>5. Tyvisuo ja Alanen, Sotkamo, EK</p> <p>Alasen-Tyvisuon talkkihankkeen vaikutusten arviointi on vanhentunut, eikä hanketta siksi pidä esittää kaavassa tai muutoin edistää. Hanke ei ole mahdollinen ilman Alanen-järven ja ympäröivien soiden kuivatusta, mutta näihin ei ole hankittu vesi- ja ympäristölupia. Kuivattaminen toisi merkittävää lisäkuormitusta Laakajärven itäpuolisiin vesistöihin. Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää johtuen hankkeen raskaista vesistövaikutuksista ja ympäristöselvitysten keskeneräisyydestä. Hankkeessa on vireillä mahdollinen kaivospiirin jatkaminen ja vakuiden tarkistaminen Tukesissa, menettely voi myös johtaa kaivospiirin lakkaamiseen. Hankkeella on ympäristölupa, mutta vesilupaa haetaan vasta. Ilmeisesti YVAa ei ole tehty. Alueen mineraaleissa on todennäköisesti arseenia ja raskasmetalleja, jotka aiheuttavat vesistöhaittoja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle. Hankkeeseen liittyy Alasen-järven kuivattaminen ja yhteisvaikutuk-</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</p> <p>Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa</p>

<p>sia Laakajärveen tulisi olemaan Terrafame-Talvivaaran Kivijoen päästöjen kanssa. Hankkeen mineraaleissa todennäköisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille. Vesistövaikutusten piiriin kuuluisi Lähtevänjoki, jolla on erittäin arvokas luontainen taimenkanta. Tämän yhteydessä on välttämätöntä selvittää luontodirektiivin suojeleman raakun eli jokihelmisimpukan esiintyminen.</p>	<p>laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaa-nin Tyvisuon (KaivNro 6323) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p>
<p>6. Maailmankorpi, Paltamo, kaivosmineraalialue (ek-m)</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää kaivospiirihakemuksen perusteella. Alueen mineraaleissa on todennäköisesti arseenia ja raskasmetalleja, jotka aiheuttavat vesistöhaittoja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle. Hankkeen mineraaleissa todennäköisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavamerkinnällä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Maakuntakaavamerkintä on informatiivinen alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä. Kaavan osa-aluemerkintä on päällekkäismerkintä ja kyseessä olevien alueiden päämaankäyttömuoto on voimassa olevassa maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue M. Näille M -alueille ei ole osoitettu laadittavana olevassa maakuntakaavassa muutoksia. Kaavan ek-m alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä. Maakuntakaavassa osoitetuille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Alueiden mahdollinen toteutuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua ja lupamenettelyä. Alueilla mahdollisesti tapahtuvasta kaivostoiminnasta säädellään ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p>

<p>Taivalhopea, Sotkamo, EK, uusi</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää johtuen ympäristöselvitysten keskeneräisyydestä. Laajennetulle hankkeelle on tehty YVA-arviointia, mutta uutta ympäristölupaa ei ole haettu. Puutteellisesta YVA-arvioinnista voidaan valittaa ympäristölupavalituksessa. Alueen mineraaleissa on vesistöhaittoja aiheuttavia raskasmetalleja, kuten lyijyä ja antimonia. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle ja pohjavesille. Hankkeen mineraaleissa mahdollisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille. Kaivoshankealue sijaitsee Hiidenportin kansallispuiston läheisyydessä ja sen vaikutusta kansallispuiston virkistyskäyttöön ja matkailuun ei ole arvioitu kaavaluonnoksen johtopäätöksessä. Tämä on suuri puute.</p> <p>Reetinniemen kalkkikaivos, Juuan dolomiittikalkki</p> <p>Kaivostoiminta tulee yhteensovittaa alueen kanssa poistamalla kaivosmerkintä. Kaivoksella on asbestiongelma, joka on raportoitu GTK:n tutkimusraportissa 127. http://tupa.gtk.fi/julkaisu/tutkimusraportti/tr_127.pdf</p> <p>On erittäin mahdollista, että ongelma vaikuttaa läheisiin kiinteistöihin, jotka ovat valittaneet kalkkipölystä. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa johtuen asbestista. Alueelle on ilmeisesti perustettu kaivosjätekaatopaikka, mahdollisesti asbestipitoiselle kiviainekselle. Kaatopaikalle ei vaikuta olevan ympäristölupaa. Viranomaisten tulee ryhtyä toimiin alueen saattamiseksi lailliseen tilaan.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p>
<p>Liittyvä saman omistajan hanke:</p> <p>Leppikangas, Paltamo, Juuan dolomiittikalkki, kaivosmineraalialue (ek-m)</p> <p>Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää kaivospiirihakemuksen perusteella. Hankkeen mineraaleissa mahdollisten asbestimineraalien vaikutuksia ei ole selvitetty. Vaikutukset voivat ulottua naapurikiinteistöille. Alue on Natura-alueen läheisyydessä ja vaarantaa sen suojeluarvot.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavamerkinnällä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Maakuntakaavamerkintä on informatiivinen alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä. Kaavan osa-aluemerkintä on päällekkäismerkintä ja kyseessä olevien alueiden päämaankäyttömuoto on voimassa olevassa maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue M. Näille M -alueille ei ole</p>

Leppikankaan (ek-m Paltamo) oikeuskäsittely KHO:ssa on kesken. Pohjois-Suomen hallintooikeus on valituksenalaisella päätöksellään Paltamon Luontory:n valituksesta kumonnut Tukesin päätöksen ja palauttanut asian sille uudelleen käsiteltäväksi Natura -vaikutuksiin viitaten. Suunniteltu kaivospiiri sijaitsee Paltamon Keräsenvaaran pohjoispuolella Leppikankaalla, ja sen pohjoispuolitse virtaa Vaarainjoki. Kaivoshankkeen läheisyydessä sijaitsee letto ja lehtokeskittymän parhaiten säilyneet osat eli Kivesvaaran ja Keräsenvaaran lehdot ja letot -niminen Natura-alue (F11200300), joka on viidestä osa-alueesta muodostuva rehevien pienialaisten suojelukohteiden kokonaisuus, jossa on myös lehtokorpia. Natura-alueen kokonaispinta-ala on 61 hehtaaria, ja se on suojeltu luontodirektiivin mukaisena alueena (SCI). Natura-alueen osa-alueista noin 10 hehtaarin suuruinen Leppikankaan luoteispuolella sijaitseva Leppikankaan letto kuuluu soidensuojeluohjelmaan (SSO110372), ja se on suojeltu yksityisenä luonnonsuojelualueena (YSA112943). Suojelukohteen etäisyys haetun kaivospiirin rajasta on noin 20–30 metriä. Näsäsenpuron varren pieni suojelukohde sijaitsee Leppikankaan rinteiden eteläpuolella, ja sen etäisyys suunnitellun kaivospiirin rajasta on noin 70–80 metriä. Viimeksi mainittu kohde muodostuu kahdesta yksityisestä suojelualueesta (YSA206119 ja YSA117871). Suunnitellun kaivosalueen läheisyydestä johtuen Natura-arvot ovat erittäin uhattuina. Hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös Yöllinnunkurun luonnonsuojelualue, jonka pinta-ala on yli 50 hehtaaria.

Maakuntakaavassa annetulla suunnittelumääräyksellä turvataan, että Natura 2000-verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja. Tämän perusteella kaivosta ei tule perustaa, eikä merkitä maakuntakaavaan.

Kuikankulta, Kalevala Gold, Kiantaniemi, Suomussalmi, kaivosmineraalialue (ek-m)

Alueelle ei tule laittaa mitään kaivosmerkintää. Jos merkintä laitettaisiin, se voitaisiin nähdä laittomien ja hyvin arveluttavien menettelyjen tukemisena. Hankkeella ei ole kaivoslupaa, vain sen hakemus. Jonkin matkan päässä on Bolidenin nikkelikaivospiiri, joka on erillinen asia. Yhtiö aloitti ”koelouhinnan” malminetsintäluvalla ja ehti louhia 200 tonnia ennen kuin jäi kiinni. Kultaa myytiin sijoituksena Lontoon pörssissä noteeratulle Lionsgold -yhtiölle. Yhtiön

osoitettu laadittavana olevassa maakuntakaavassa muutoksia. Kaavan ek-m alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä. Maakuntakaavassa osoitetuille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Alueiden mahdollinen toteutuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua ja lupamenettelyä. Alueilla mahdollisesti tapahtuvasta kaivostoiminnasta säädellään ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.

<p>lupa ei oikeuttanut koelouhintaan, eikä mineraaleja saa hyödyntää tai myydä etsintäluvalla. Vasta kaivoslupa oikeuttaa hyödyntämiseen. Toiminta vaikuttaa vastaavan lukuisia kaivoslain mukaan rikollisina pidettäviä menettelyjä. Toiminnasta on ainakin ollut käynnissä rikostutkinta.</p> <p>Hankkeella ei ole YVA-arviointia tai ympäristölupaa. Hankkeesta vireillä oleva ympäristölupahakemus koskee vasta koekaivostoimintaa. Hakemuksen hyväksymisestä ei ole varmuutta. Alueella on ensin kartoitettava luontoarvot, mitä ei ole vielä tehty. Alueen naapuritiedon mukaan vesien laskupuron alajuoksulla esiintyy luontodirektiivin suojelemaa viitasammakkoa. Läheisyydessä on myös Natura-alue, johon kohdistuvia vaikutuksia ei ole selvitetty. Alueen mineraaleissa on arseenia ja raskasmetalleja. Alueelle jäävistä kaivannaisjätteistä olisi pitkäaikaista haittaa alapuoliselle vesistölle ja pohjavesille. Suomessa toimiva hankkeen omistajien yhtiö, MEN (Finland), on myöhästynyt lukuisia kertoja malminetsintäkorvausten maksamisessa, mutta Tukes on jatkuvasti katsonut rikkeitä läpi sormien. Yhtiön vakaus riippuu Lontoon sijoittajien uskosta toimintaan.</p>	
<p>Maa-aineksen otto ja murskaus 1-luokan pohjavesialueilla</p> <p>Maa-ainesottomerkinnät tärkeillä pohjavesialueilla tulee poistaa. Esimerkkinä Sotkamon Pölyvaarassa on kaksi soranmurskaushanketta kunnan vedenoton kannalta erittäin tärkeällä pohjavesialueella. Maa-aineksen otto ja murskaus vaarantaa pohjavesialueen. Niiden toiminnasta on vireillä ympäristölupavalituksia. Maa-ainesottomoiminta alueella saattaa loppua.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Lausunnossa mainittu esimerkkialue ei kuulu maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa osoitettuihin kalliokiviainesten ottoalueisiin. Merkinnällä eo on osoitettu maakuntakaavaluonnoksessa vähintään seudullisesti merkittävät kalliokiviainesten ottoalueet. Samalla on esitetty kumottavaksi Kainuun maakuntakaava 2020:n maa-ainesten ottoaluetta koskevat kaavamerkinnot ja -määräys. Maa-ainesten ottotoiminnan turvaamiseksi ja yhteen soittamiseksi muun maankäytön kanssa maakuntakaavassa on annettu maa-ainesten ottoalueita koskeva yleismääräys.</p>
<p>Tieliikenne</p> <p>Tieliikenteen yhteystarve Kajaani-Toukansaari-Petäjälähti Oulun suuntaan Toukansaaren kautta tulee jättää kaavasta pois, koska sillä on erittäin haitalliset vaikutukset (mm. melu,) erämaiseen Oulujärveen. Tämä tiehanke on ristiriidassa Ärjänsaaren sekä koko Oulunjärven luontomatkaillen kehittämisen kanssa. Ärjä ei sillan rakentamisen jälkeen olisi enää hiljainen paratiisisaari.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Valtatien 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkinnot Kajaani – Toukansaari – Petäjälähti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarve -merkinnän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon tilavarauus mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkintä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua ja kaavallista tarkastelua.</p>

<p>Kainuun Nuotta</p>	
<p>Kainuun maakuntakaava 2030 tulee muuttaa siten, että kaikki nykyisin olemassa olevat Kainuun kylät sisällytetään maakuntakaavaa 2030:een. Esitetyt linjaukset ohjaavat kohtuuttomasti kylien tasa-arvoista kehittämistä nyt ja tulevaisuudessa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu muutoksena kaksi uutta kylää ja kahden kylämerkinnän sijainti on tarkistettu kylän painopistettä vastaavaksi. Sen lisäksi kaavaluonnokseen on uutena sisällytetty 70 kylä tai paikannimi pohjakarttamerkinnällä esitettyä haja-asutusluonteista kylää, joilla on merkitystä kyläverkoston vapaa-ajan asumisen tai identiteetin kannalta. Muut maaseutualueet täydentävät ja tukevat maakuntakaavassa osoitettua kyläverkostoa. Kaavaratkaisu perustuu laadittuihin selvityksiin, saatuun palautteeseen ja viranomaisten kanssa käytyihin neuvotteluihin. Maakuntakaavassa osoitettuun kyläverkostoon esitetyt muutokset kuvastavat kyläverkostossa tapahtuvaa kehittymistä pyrkimättä rajoittaa kylien tulevaa kehittymistä.</p>
<p>Loiste - yhtiöt</p>	
<p>Loiste Sähköverkko Oy lausuu Kainuun maakuntakaava 2030 luonnoksesta seuraavaa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 110 kV voimajohtovarausta on syytä jatkaa Suomussalmen Kian-nanniemeltä Saarikylälle (Tulikiven kaivos) 2. Uusi 110 kV voimajohtovaraus Puolanka – Särkijärvi/Pahkavaara (Pohjois-Pohjanmaa) – Tolpanvaara. Tämä palvelee Särkijärven/Pahkavaaran alueelle mahdollisesti tulevan tuulipuiston sähkön-siirtoa sekä varayhteytenä Pudasjärven puolella olevaan Tolpanvaaran tuulipuistoon. 3. Kajaanin sähköaseman (Tihisenniemen sähköasema) on Kainuun sähkönjakelun kannalta kriittinen piste, jonka siirtoyhteyksien lisää-mistarve tulee eteen lähivuosisikymmeninä. Alustavasti siirtoyhteyksiä täytyy vahvistaa Kajaanin sähköasemalta pohjoiseen, etelään ja itään kaupungin eteläpuolitse. Kajaanin sähköaseman kehitykseen liittyy vahvasti Fingrid Oy:n suunnitelmat luopua 220 kV jännitetasosta. 4. Vaalan tuulivoimayleiskaavassa on merkitty tuulivoimantuotantoalue Oulujärven pohjoispuolelle Iso Lehmisuon alueelle. Alueelle on kaa-vailtu jopa yli 500 MW tuulivoimatehoa. Tämä siirretään Pyhäselkään 	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Kainuun voimajohtoverkon kehittämiseen liittyvät tarpeet selvitetään kaavan jatkovalmistelussa yhteistyössä Fingrid Oyj:n ja Loiste Sähköverkko Oy:n kanssa.</p> <p>Päätieverkon varrelle mahdollisesti sijoitettavat sähköautojen latauspisteet eivät lähtökohtaisesti ole maakuntakaavoituksessa osoitettavia asioita. Niiden toteuttamisen edistämiseen ja huomioon ottamiseen voidaan kiinnittää huomiota maakunnan suunnittelun ja kehittämisen yhteydessä.</p>

<p>Muhokselle rakennettavalla yhteydellä. Tähän on syytä varata Kainuun maakuntakaavaan voimajohtovaraus olemassa olevan 220 kV johdon rinnalle.</p> <p>5. Vuolijoen sähköasemalta luoteeseen lähtevää 110 kV voimajohtovarausta on jatkettava Matorimpi/Säräisniemi alueelle olemassa olevan 400 kV johdon vierellä. Alueelle on suunniteltu tuulivoimatuotantoa.</p> <p>6. Päätieverkon varrelle voidaan sijoittaa sähköautoilua palvelevia latausasemia, riippuen sähköautojen lataustarpeen kehittymisestä tulevaisuudessa</p>	
<p>Luonnonvarakeskus</p>	<p>Lausunto saapui määräajan jälkeen.</p>
<p><i>M-alueet</i></p> <p>Luonnonvarakeskus kannattaa sitä, että maakuntakaavassa painotetaan maa- ja metsätalouden merkitystä maakunnan elinvoimaisuudelle. Kaavaluonnoksen sivulla 98 todetaan, että "Kainuun maakuntakaavassa "valkoinen" alue on osoitettu vihreällä värillä maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi. Tällä pyritään korostamaan maakunnan maa- ja metsätalousvaltaista luonnetta". Luonnonvarakeskus esittää, että tästä aluerajausperiaatteesta mainitaan jo aiemmin M-merkinnän yhteydessä. Esimerkiksi sivulla 66 on mainittu, että uusia M-alueita osoitetaan kumottavien aluevarausten paikalle. Tämä johtunee siitä, että kumottavista aluevarauksista tulee "valkoisten" alueiden sijasta M-alueita.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaselostusta tarkennetaan lausunnossa esitetyllä tavalla.</p>
<p>M-merkinnän ohjaava vaikutus jää kaavaluonnoksessa epäselväksi. Kaavaluonnoksen mukaan (s. 65) maa- ja metsätalousvaltaisille alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämisvyöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön kannalta tärkeitä osa-alueita. Luonnonvarakeskus esittää, että kaavaluonnoksessa perustellaan tällaisten päällekkäismerkintöjen tarve ja ohjaavat vaikutukset.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavamerkintöjen ja -määräysten sisältö ja perusteet esitetään kaavaselostuksessa ja niiden maankäyttöluokittainen vaikutusten arviointi selostuksen liitteessä 1. Kaavan sisältö ja perusteet sekä vaikutusten arviointi todetaan sillä tarkkuudella, jota maakuntakaava yleispiirteisenä alueidenkäytön suunnitelmana edellyttää. Kaavaprosessissa pyritään mahdollisimman selkeään kaava-aineiston esitystapaan.</p>
<p>M-merkinnän kohdalla on mainittu, että "Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön". Luonnonvarakeskus ehdottaa, että kaavaluonnoksessa selitetään, mitkä ovat sellaisia perusteita, että peltoalueet voidaan ottaa taajamatoimintojen käyttöön.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka sallii kaavajärjestelmän tarkoituksenmukaisen toimivuuden kannalta tarpeellisen joustavuuden (Lähde: Maankäyttö- ja rakennuslain yksityiskohtaiset perustelut). Maakuntakaavassa osoitetut maankäytön ratkaisut täsmentyvät ja jäsenyvät yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jossa voidaan selvittää ja</p>

	huomioida tapauskohtaisesti mm. tarkemmin sellaisia perusteita, että pelto-alueet voidaan ottaa taajamatoimintojen käyttöön.
Luonnonvarakeskus ehdottaa myös, että kaavaluonnoksen kohtaa (s. 66) "Maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin (M) liittyviä muutoksia ei osoiteta erikseen maakuntakaavakartalla eikä kumottavia kaavamerkintöjä koskevalla kartalla. M-alueissa tapahtuvat muutokset liittyvä uusiin M-alueille osoitettuihin maankäyttövarauksiin tai kumottaviin maakuntakaavan aluevarauksiin, joita osoitetaan uusina M-alueina" kirjoitetaan selvemmin.	<i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaselistusta tarkennetaan lausunnossa esitetyllä tavalla.
<i>MU-alueet</i> Kaavaluonnoksessa todetaan (s. 67), että "Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa voidaan maakuntakaavoituksessa osoitettujen MU-alueiden lisäksi osoittaa muita paikallista merkitystä omaavia MU-aluevarauksia". Lisäksi kaavaluonnoksen mukaan (s. 67) MU-alueilla "Alueiden käytön suunnittelu- ja maa- ja metsätalousmaan säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilukäyttöön tarkoitettavien ulkoilupolkujen ja -reittien järjestelymahdollisuuksiin." Luonnonvarakeskus ehdottaa, että reittien järjestämisessä huomioidaan vapaaehtoisten, sopimuksiin perustuvien keinojen hyödyntäminen osana alueiden käytön suunnittelujärjestelmää.	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksen kaavaselistuksessa todetaan: "Maakuntakaavassa osoitetaan yleisen ulkoilun kannalta merkittävimmät ulkoilureittien yhteystarpeet. Maakuntakaavassa osoitettu ulkoilureitistö on ohjeena ulkoilureittejä perustettaessa. Ulkoilureittien jatkuvuuden ja ylläpidon kannalta on tärkeää, että reittien perustaminen toteutetaan joko ulkoilulain nojalla tai riittävän pitkiin sopimuksiin perustuen."
<i>LUO-merkintä</i> Luonnonvarakeskus pitää hyvänä sitä, että LUO-alueet perustuvat uhanalaisten lajien todettuihin esiintymätietoihin. Kaavaluonnoksen eri osissa LUO-merkinnän määritelmät kuitenkin poikkeavat toisistaan. Sivulla 57 todetaan, että "Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden kaavamerkintään sisältyvät sekä tärkeimmät suojelualueiden ulkopuoliset uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymät". Sivulla 93 puolestaan mainitaan, että "Maakuntakaavassa luonnon monimuotoisuuden arvojen säilyttämistä edistää myös se, että maakuntakaavaan merkitään erityisellä LUO-merkinnällä suojelualueiden ulkopuolella olevat merkittävimmät uhanalaisten kasvien esiintymisalueet". Liitteessä 6 LUO-alueisiin on merkitty myös mm. uhanalaisten kääpien, jäkälien ja nilviäisten esiintymisalueita.	<i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden kaavamerkintään sisältyvät tärkeimmät suojelualueiden ulkopuoliset uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymät. Merkinnän määritelmät tarkistetaan.
Liitteen 6 viimeinen sarake kuvaa LUO-alueiden rajauspäätöstilannetta. Kaikista kohteista tätä ei kuitenkaan ole ilmoitettu.	<i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Liitteen 6 viimeinen sarake kuvaa erityisesti suojeltavien lajien (Luonnonsuojelulaki 47 §) rajauspäätöstilannetta, joten se ei koske muita lajeja. Liite 6 täydennetään.

<p>Lisäksi kartassa 9 (LUO-alueet) on esitetty kunnan osa-alueet, joilla sijaitsee tärkeä lintualue. Kaavaluonnostekstissä lintualueiden kuulumisesta LUO-alueisiin ei ole kuitenkaan mainittu mitään.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden lintualueiden yksityiskohtainen sijainti on salassa pidettävää tietoa, mistä syystä maakuntakaavaluonnoksessa ei ole esitetty lintualuemerkintöjä. Kunnan osa-alueet, joilla sijaitsee yksi tai useampi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä lintualue, on esitetty informaationa Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaselostuksen liitekartalla. Tärkeiden lintualueiden suhdetta luo-alueisiin tarkennetaan kaavaselostuksessa.</p>
<p><i>Maakuntakaava vs. yksityiskohtaisempi suunnittelu</i></p> <p>Kaavaluonnoksessa osa aluevarausmerkinnöistä on korvattu kohdemerkinnöillä, jolloin kaavaluonnoksen mukaan yksityiskohtaisemman suunnittelun merkitys alueen määrittelyssä korostuu. Lisäksi useissa kohdissa kaavaluonnoksessa on mainittu, että alueiden tarkempi rajausta tapahtuu yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä (esim. rantojensuojeluohjelman alueet (s. 55), arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue (s. 62 ja 64), RM-merkinnällä osoitetut alueet (s. 80)). Luonnonvarakeskus kiinnittää huomiota, että kohdealueiden pinta-ala vaihtelee kaavamerkintöjen mukaan (vrt. s. 56 ja s. 73), ja kaikkien kaavamerkintöjen osalta pinta-alaa ei ole ilmoitettu. Kaavaluonnoksessa olisi hyvä määrittellä yksityiskohtaisemmin, mitä alueiden tarkemmalla rajauksella tarkoitetaan (esim. alueen laajuus, laatu).</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. Maakuntakaava täsmentyy ja jäsentyy yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jossa voidaan tapauskohtaisesti tarpeen vaatiessa laatia selvityksiä alueiden tarkempaa suunnittelua varten.</p>
<p><i>Yksityiset maanomistajat</i></p> <p>Kaavaluonnoksessa on korostettu, että maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat pääasiassa viranomaisiin ja että se on ohjeena laadittaessa alemman tason kaavoja. Kaavaluonnoksen eri osissa on todettu, että kaavan vaikutukset eivät kohdistu suoraan yksityisiin maanomistajiin tai muihin tahoihin (s. 60, 78, 79). Luonnonvarakeskus kuitenkin painottaa, että maakuntakaavalla voi olla yksityisiin maanomistajiin huomattavia välillisiä vaikutuksia, joihin olisi syytä kiinnittää huomiota kaavaluonnoksessa.</p> <p>Ulkoilureitti-merkinnän kohdalla (s.42) on mainittu, että "Muutokset perustuvat Kainuun kuntien ja Metsähallituksen kanssa käytyihin neuvotteluihin." Luonnonvarakeskus muistuttaa, että myös muiden maanomistajien osallistuminen neuvotteluihin olisi ollut tärkeää, jos kaavaluonnokseen merkityt ulkoilureitit kulkevat myös heidän omistamiensa alueiden kautta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Maakuntakaava yleispiirteisenä kaavana ei johda lähtökohtaisesti korvauskysymysten esiin nousemiseen.</p> <p>Maakuntakaavan valmistelun yhteydessä ei ole mahdollista järjestää neuvotteluja, esimerkiksi ulkoilureittien osalta, lukuisten yksittäisten maanomistajien kanssa. Muut maanomistajat tulevat kuulluksi kaavaprosessin yhteydessä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyllä tavalla.</p>
<p><i>Metsätalousvaikutukset</i></p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p>

<p>Luonnonvarakeskus näkee myönteisenä asiana, että kaavaluonnoksessa on arvioitu maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaikutuksia. Maa- ja metsätalousvaikutuksia, kuten muitakin kaavavaikutuksia on kuitenkin kuvattu lähinnä sanallisesti, minkä takia esim. vaikutusten suuruusluokka jää epäselväksi. Luonnonvarakeskus kannustaa myös vaikutusten määrälliseen arviointiin erityisesti elinkeinojen kannalta.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on ilmaistu selkeästi Ira-merkinnän vaikutukset metsätaloudelle. Sivulla 78 todetaan, että "Kaavamerkintä ei aseta luonnonrauhaan tai hiljaisuuteen perustuen rajoituksia metsätaloudelle, metsien hoidolle tai käytölle, virkistyskäytölle tai luontomatkailulle". Useimmiten kaavamerkinnän kohdalla ei kuitenkaan ole mainintaa sen metsätaloudelle aiheuttamista rajoituksista, vaan yleisemmällä tasolla toteamus, että alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset tai maisemalliset arvot, tai matkailun tarpeet.</p>	<p>Kainuussa on käynnissä kaavan laadinnan aikana Metsätalouteen kohdistuvat vaikutukset Kainuun maakuntakaavoituksessa -hanke, jonka tavoitteena on mm. selvittää kaavan määrällisen vaikutusten arvioinnin mahdollisuuksia metsätalouteen liittyen. Maakuntakaavan vaikutusten määrälliseen arviointiin liittyy epävarmuutta mm. siksi, että maakuntakaava on yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma ja sen ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Maakuntakaava-alue on laaja ja kaavan toetutumisaika on pitkä vaikuttaen mm. taloudellisten vaikutusten arviointiin. Matkailun kannalta merkittävä luonnonrauha-alue (Ira) on uusi maakuntakaavamerkintä, jonka suhdetta metsätalouteen on tarkasteltu monia muita merkintöjä tarkemmin saadun palautteen perusteella.</p>
<p><i>Aineistot</i></p> <p>Luonnonvarakeskus pitää hyvänä sitä, että kaavaluonnoksessa on esitetty perusteet merkintöjen kumoamiselle ja uusien merkintöjen ottamiselle kaavaan. Läpinäkyvyyden kannalta olisi kuitenkin tärkeää, että kaavaluonnoksessa kiinnitettäisiin huomiota käytettyjen menetelmien ja aineistojen tarkempaan raportointiin. Alla on listattu esimerkkejä joistakin tekstikohdista, jotka vaativat tässä suhteessa tarkentamista.</p> <p>Sivulla 42 on mainittu, että "Rajaustarkistukset perustuvat käytyihin neuvotteluihin ja alueen yleiskaavoituksen suunnitteluaineistoon". Tähän tarvittaisiin tarkennusta, keiden kanssa neuvotteluja on käyty.</p> <p>Sivulla 61 todetaan, että "Kohteet perustuvat maakuntakaavan valmistelun yhteydessä esille tulleisiin tarpeisiin sekä tietokantoihin ja selvityksiin", mikä vaatisi tarkennusta, millaisista tarpeista, tietokannoista ja selvityksistä on kysymys.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavaselistusta tarkennetaan.</p>
<p>Luonnoksen mukaan (s. 93) "Uuden tieyhteyden alustavat ympäristövaikutusten arvioinnit perustuvat asiantuntija-arvioihin sekä vuonna 1985 julkaistuihin raportteihin, joissa on tarkasteltu rakennettavan tieyhteyden vaikutuksia mm. Oulujärven veden virtauksiin, veden laatuun, kalatalouteen ja ympäristöön sekä aluetalouteen ja aluerakenteeseen". Yli 30 vuotta sitten julkaistussa raportissa on todennäköisesti vanhentunutta tietoa, joka vaatisi päivittämistä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Valtatien 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkinnällä Kajaani – Tuokansaari – Petäjälähti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarve -merkinnän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon</p>

	tilavaraus mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkintä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua, kaavallista tarkastelua ja selvityksiä.
Sivulla 79 on määritetty lähteeksi "Metsähallitus", mutta ei ole tarkemmin mainittu, mistä Metsähallituksen lähteestä on kysymys.	Kaavaluonnosta muutetaan. Maakuntakaavaselostusta tarkennetaan.
Metsähallitus	Lausunto saapui määräajan jälkeen.
1. Hossan alueella SL-aluerajaus on ulotettu itäosassa Seipiniemeen saakka, kuten nykyisessä maakuntakaavassa on retkeilyaluevaraus (kuva vasemmalta). Aluevaraus tulee tarkistaa kansallispuistorajauksen mukaiseksi (kuva oikealla).	Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Luonnonsuojelualueen (SL) rajausta perustuu Hossan kansallispuistosta annettuun lakiin (296/2017) sekä rantojensuojeluohjelmaan. Hossan kansallispuiston perustamisen yhteydessä osa Hossan järvet rantojensuojeluohjelmaan sisältyvistä alueista jäi kansallispuiston rajauksen ulkopuolelle. Nämä alueet on osoitettu maakuntakaavassa SL-alueiksi. Valtioneuvosto on päättänyt erillisten valtioneuvostotasoisten strategioiden määrän vähentämisestä 30.12.2015. Päätöksen mukaan Rantojensuojeluohjelma (1990) on edelleen voimassa. Ohjelma kuuluu niihin ohjelmiin, jotka vaikuttavat maakuntakaavan sisältöön oikeudellisesti. Luonnonsuojelulain mukaisten ohjelmien ja päätösten oleminen ohjeena tarkoittaa niiden mukaisten alueiden ja kohteiden esittämistä maakuntakaavassa kaavan esitystarkkuuden mukaisella tavalla (Ympäristöministeriö, Maakuntakaavan sisältö ja esitystapa). Rantojensuojeluohjelman alueiden rajausta tarkentuu yksityiskohtaisemman kaavoituksen ja luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden perustamisen yhteydessä sekä mahdolliset rajoitukset luonnonsuojelualueiden rauhoitussäännöksissä. Maakuntakaavassa osoitettavia aluerajauksia arvioidaan yhteistyössä ympäristöhallinnon, Suomussalmen kunnan ja Metsähallituksen kanssa.
2. Hossan alueelle kaavaluonnokseen on merkitty varsin laaja uusi aluevaraus (ma) maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokas alue. Metsähallitus pitää varausta liian laajana ja tarpeettomana. Alueen maankäyttö on ratkaistu yleiskaavalla (saa lainvoiman syyskuussa).	Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokkaat alueet on osoitettu maakuntakaavaluonnoksessa alueen erityisominaisuutta kuvaavalla merkinnällä, ei aluevarauksena. Merkinnät perustuvat Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointiin 2011–2013. Hossan eränkävintämaiseman tarve maakuntakaavassa perustuu mm. monipuoliseen harju- ja vesistömaisemaan sekä erätaloudenmaisemaan, jossa ihmisen toiminta ja elinkeinot näkyvät (mm. poronhoito, kalastus). Maakuntakaavan maisema-alueiden suunnittelussa tavoitteena on maisemallisten arvojen tur-

	<p>vaaminen. Maisema-alueilla tarvittava uusi rakentaminen ja maankäyttö pyritään sopeuttamaan ympäristöönsä suunnittelun keinoin. Hossan voimassa oleva rantaosayleiskaava sijoittuu maisema-alueen eteläosaan. Suurin osa maisema-alueesta on olemassa olevaa kansallispuistoa / luonnonsuojelualuetta, jonka suojelutavoitteet edistävät maisema-arvojen vaalimisen tavoitteita. Maisema-alueen tarvetta ja laajuutta arvioidaan kaavan jatkotyöskentelyssä yhteistyössä ympäristöhallinnon, Suomussalmen kunnan ja Metsähallituksen kanssa.</p>
<p>3. Kaavaluonnoksesta puuttuvat valtion osoittamat ”luontolahjani Suomelle” kohteet:</p> <p>Loutenvaara (Suomi100) 17,4 ha Kajaani Lammasjärven saaret (Suomi100) 8,1 ha Kuhmo Ontojärven saaret (Suomi100) 12,6 ha Kuhmo Vuosanganjärven saaret (Suomi100) 5,9 ha Kuhmo Ylä-Käkijärvi (Suomi100) 18,1 ha Kuhmo Tulijoki (Suomi100) 11,6 ha Puolanka Iso-Perankajärven saaret (Suomi100) 9,6 ha Suomussalmi Pesiön saaret (Suomi100) 63,7 ha Suomussalmi Syväjärvensärkkä (Suomi100) 38,7 ha Suomussalmi Vienan reitti/Rautiaisen mylly (Suomi100) 4,5 ha Suomussalmi</p>	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Kaavan jatkovalmistelussa otetaan huomioon uudet luontokohteet.</p>
<p>4. Kaavamerkinnät ja -määräykset osiossa Vaikutukset Natura 2000-verkostoon Taulukko 7, Puolanka Pihlaja, puuttuu Natura-alue Kiiminkijoki, joka on reilun 600 m:n päässä.</p>	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Kaavaluonnosta täydennetään lausunnossa esitetyn alueen osalta.</p>
<p>5. Liitetaulukot ja -kartat</p> <p>Liite 5, Otsikossa Luonnonsuojelulla soidensuojelualueiksi perustettavat alueet pitää muuttaa Luonnonsuojelulla luonnonsuojelualueiksi perustettavat alueet.</p>	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Kaavaluonnosta muutetaan esitetyllä tavalla.</p>
<p>6. Kartta 4 Ulkoilureitit</p> <p>Metsähallitus Luontopalvelut on luopunut Kuhmon eteläosissa olevien reittien ylläpidosta (Hiidenportin kansallispuisto-Kuhmo ja Petranpolku) niiden vähäisen käytön takia. Metsähallitus esittää harkittavaksi, onko kyseisiä reittejä tarpeen merkitä kaavaan, samoin kuin kaavamerkintää ns. Itärajan retkeilyreitillä Kuhmo-Hossa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavaluonnoksessa osoitetut muutokset perustuvat Kainuun kuntien ja Metsähallituksen kanssa käytyihin neuvotteluihin sekä maakuntakaavan tarkistamiselle asetettuihin tavoitteisiin osoittaa seudullisesti merkittävät reitit ottaen huomioon kysyntä ja ylläpidon varmistaminen. Lausunnossa esitetyt reitit perustuvat kunnilta saatuun palautteeseen.</p>

<p>7. Ristijärvi, Kivijärvi S-2 aluevaraus.</p> <p>Metsähallitus esittää aluevarauksen poistamista, koska varaukselle ei ole enää perusteluja. Alue on ollut aikanaan metsähallituksen virkistysmetsää. Metsähallitus on luopunut alueen ylläpidosta ja retkeilyrakenteet on purettu. Alue on metsätalouskäytössä ja vuokrattuna puolustusvoimien käyttöön. Alue on merkitty vaihemaakuntakaavassa EAH-alueeksi (ampuma- ja harjoitus-alue) ja S-2 merkintä on ristiriitainen vaihemaakuntakaavamerkinnän kanssa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kivijärvi S-2 maakuntakaavamerkintä on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavoituksessa. Maakuntakaavan tarkistamisessa ko. alueeseen on esitetty merkintätapamuutos, joka huomioi aluetta koskevat liikkumisrajoitukset.</p>
<p>Metsäteollisuus ry</p>	
<p>Biotalous on vahva perusta maaseudun elinvoimaisuuden kehittämiseksi, tarjoten konkreettisia tulo- ja työllisyysmahdollisuuksia. Maakuntakaavan on edistettävä metsien ja puuraaka-aineen kestävä käyttöä eikä metsätaloudelle saa asettaa turhia rajoitteita. Tärkeää on, että mahdollisten kaavamerkintöjen vaikutuksia tarkastellaan luonnonvaroihin sekä niiden hyödyntämiseen perustuvien elinkeinojen ja elinkeinon harjoittajien kannalta. Tieverkoston hyvä kunto on edellytys biotalouden toimintaedellytyksille. Myös alempiasteinen tieverkosto tulee huomioida tärkeänä tekijänä biotalouden osalta.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kaavan vaikutusten arviointi toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen mukaisesti. Vaikutukset arvioidaan mm. luonnonvaroihin ja aluelouteen, joiden kautta arvioidaan myös vaikutukset elinkeinojen ja elinkeinon harjoittajien kannalta. Kaavan vaikutusten arviointi tarkentuu kaavaprosessin edetessä. Metsätalouteen kohdistuvia vaikutuksia pyritään arvioimaan myös Metsätalouteen kohdistuvat vaikutukset Kainuun maakuntakaavoituksessa -pilottihankkeessa.</p>
<p>Laajojen informatiivisten merkintöjen tai aluevarausten käyttäminen ei ole maakuntakaavassa tarpeen. Luonnoksessa on hyvä, että M- ja MU- tai vastaavat aluemerkinnot pysyvät pienialaisina. Nämä aluerajaukset tarkentuvat vielä kaavatyön edetessä. M- ja MU- aluemerkitöiden tarpeellisuus on tosin ylipäänsä kyseenalainen maakuntakaavan mittakaavassa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. Maakuntakaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiset alueet -merkintä (M) nostaa esille metsätalouden merkitystä Kainuun elinkeinoelämälle.</p>
<p><i>Maa-ainestenottoalueet (eo):</i></p> <p>Kaavaluonnoksessa on esitetty eo-aluemerkintöjä kumottaviksi, mutta tilalle on toistaiseksi esitetty vain kalliokiviainesten maakunnallisesti tärkeät ottoalueet. Sora- ja hiekkaesiintymien osalta uusia korvaavia aluerajauksia ei ole luonnoksessa esitetty vedoten kesken oleviin pohjavesiselvityksiin, eikä niitä siten voi kommentoida. Jos vanhat eo-aluemerkinnät kumotaan ja uusia tullaan esittämään, on kaikille kaavan asianosaisille varattava mahdollisuus kommentoida niitä jo kaavan luonnosvaiheessa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavan osallisilla on mahdollisuus kommentoida kaavaratkaisua kaavan valmisteluvaiheessa.</p>
<p><i>Maaliikenteen terminaali-alue (lm):</i></p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

<p>Puuterminaliverkoston kehittäminen on tärkeä painopistealue. Maakuntakaavan tulee mahdollistaa nykyinen ja kasvava terminaliverkosto ja siten edistää verkoston kehittymistä.</p>	<p>Kainuun voimassa oleva maakuntakaavoitus sekä maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa esitetyt uudet merkinnät (mm. maaliikenteen terminalialueet lm) mahdollistavat nykyisen ja kasvavan puuterminaliverkoston.</p>
<p><i>Uusi merkintä - luonnonrauha-alue (Ira):</i></p> <p>Uuden Ira - luonnonrauha-aluemerkinnän tarpeellisuus on kyseenalainen. Hyvä, että määräyksissä on tuotu esiin, että kyse on informatiivisesta merkinnästä eikä siitä aiheudu yksityiselle maanomistajalle suoria oikeusvaikutuksia. Merkinnän sisältö olisi yhdistettävissä esim. kansallispuistojen ym. alueiden merkintöihin. Uutena ja erillisenä merkintänä ilman oikeusvaikutuksia tämä on turha merkintä ja aiheuttaa eri kaavatasoilla sekaannusta. Oikeusvaikutuksettomuus on tuotava selvästi esiin jo kaavakartan määräyksissä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on esitetty uudella osa-aluemerkinnällä virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet. Merkinnän oikeusvaikutukset eivät kohdistu suoraan yksittäisiin maanomistajiin. Merkinnällä ohjataan ensisijassa kuntien kaavoitusta ja muuta eri viranomaisten alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua. Alueet sijaitsevat jo toteutuneilla matkailun kannalta merkittävillä luonnonsuojelualueilla, joiden suojelustatus turvaa luonnonrauhan säilymistä alueella.</p>
<p><i>Rantojen käyttöä koskeva yleinen suunnittelumääräys:</i></p> <p>Määräyksessä tulee olla ohjaavana periaatteena maanomistajien tasapuolinen kohtelu.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Lainsäädännön edellyttämät kohtuullisuus ja yhdenvertaisuus antavat selkeät periaatteet maakuntakaavan laatimiselle ja muulle kaavoitukselle maanomistajien tasapuolista kohtelua koskien. Lausunnossa esitetyn määräyksen oikeusvaikutukset eivät kohdistu suoraan yksittäisiin maanomistajiin, vaan sillä ohjataan ensisijassa kuntien kaavoitusta ja muuta eri viranomaisten alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua.</p>
<p><i>Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M):</i></p> <p>Hyvä, että merkintä sisältää mahdollisuuden alueen pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muuhun, kuten maa-ainestoimintaan. Aluevarauksen on oltava pienialainen, joskin maakuntakaavan mittakaavassa aluemerkintä on tarpeeton.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavan alueesta on pääosa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettua aluetta (M). M-alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Maakuntakaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiset alueet - merkintä (M) nostaa esille metsätalouden merkitystä Kainuun elinkeinoelämälle.</p>
<p><i>Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU):</i></p> <p>Määräyksessä ei ole huomioitu muita maankäyttömuotoja metsätalouden lisäksi. Aluevaraukset tulee pitää pienialaisina.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty, että MU-aluevarausmerkinnät kumotaan ja aluevarauksia osoitetaan kohdemerkinnöillä. Aluerajausten tarkempi määrittely tapahtuu yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Merkintapamuutos korostaa maakuntakaavan yleispiirteisyyttä ja yksityiskoh-</p>

	taiemman suunnittelun merkitystä alueen määrittelyssä.
Digitalisaatio parantaa paikkatiedon hyödynnettävyyttä käytännössä, joten jatkossa paikkatietotarkastelu on mahdollistettava myös maakuntakaavojen osalta.	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavoitusta kehitetään ottaen huomioon digitalisaation tarjoamat uudet mahdollisuudet.
MTK-Pohjois-Suomi, Kainuu	
<p>MTK arvostaa maakuntakaavan taloudellisissa vaikutuksissa esitettyä tavoitetta luoda hyvät mahdollisuudet luonnonvara-alojen kehitykselle. Tämä on tärkeää maatalouden kannattavuuden, jatkuvuuden ja omavaraisuuden varmistamiseksi. Maa- ja metsätalouden kautta maaseudun asutus ja maaseutumaisema säilyy (vaikutusten arviointi maankäyttöluokittain).</p> <p>Maakuntakaavan tulee olla mahdollistava ja riittävästi maaseutuyritysten ja maatalouden erityistarpeet huomioon ottava. Maatalouden rakennemuutoksessa kriittisessä asemassa on peltojen viljelykelpoisuuden säilyminen ja tilusrakenteen kehittyminen suurempien peruslohkojen suuntaan. Tilusjärjestely parantaa maatalouden kilpailukykyä ja tuo kustannussäästöjä pitkälle tulevaisuuteen. On tärkeää huomioida suurten kaavavaikutusten vaikuttavuus lohkorakenteen parantumiselle ja säilymiselle.</p> <p>Vaikutusten arvioinnissa otetaan kantaa tiestön merkitykseen elinkeinojen toiminnan kehittymiselle (maa- ja metsätalous, matkailu, kaivostoiminta). On hyvä, että tiestön kunnan ylläpitäminen suunnitelmallisesti nähdään maakuntakaavassa tärkeänä. Liiallista korjausvelkaa tiestön hoidossa ei saa päästää syntymään. Vaihtelevat sääolosuhteet pakottavat huolehtimaan nykyistä enemmän tieverkon kunnosta, jotta alueen yrityksillä on edellytyksiä toimia.</p> <p>Kainuun maakunta kuuluu osittain poronhoitoalueeseen. Korostamme porotalouden ja maatalouden rinnakkaiselon tarpeellisuutta osana maaseudun elinvoimaisuutta. Eloporomääriä määriteltäessä paliskunnissa on huomioitava riittävät resurssit porojen paimentamiseen. Poronhoitolaissa määritelty laidunnusoikeus ei mahdollista poronhoitolain rikkomista. Porotalouden tarpeet ja toimintaedellytykset eivät voi loukata maanomistajan omaisuuden suojaa. Erotusaitoja, kuljetusreittejä, kevät- ja kesälaidunalueita, talviruokinta-alueita ja porojen kokoamisalueita ei saa ulottaa liian lähelle viljelysmaita, asutusta tai liikenneväyliä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu poronhoitoalueen raja ja poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita, jotka ovat kaikki erotusaitoja. Maakuntakaavassa osoitettavat erotusaidat ovat valtion mailla sijaitsevia olemassa olevia rakenteita. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole osoitettu erotusaitoja ja poronhoitoalueen rajaa lukuun ottamatta muita poronhoitoa koskevia merkintöjä.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitetun maa- ja metsätalousvaltaisen alueen (M) suunnittelumääräyksen tavoitteena on edistää pelto- ja metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.</p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu elinkeinoelämän kannalta erityisen merkittävät seututiet ja pääkadut (st-e).</p>

<p>MTK-Pohjois-Suomi, Metsävaliokunta</p>	
<p>Maakuntakaavoituksen tehtävänä on sovittaa yhteen sekä valtakunnalliset, maakunnalliset että paikalliset tavoitteet sekä elinkeinoelämän toimintaedellytykset.</p> <p>Mielestämme Kainuun maakuntakaavaa voisi olla positiivisempi siten, että positiiviset asiat olisivat kärjessä rajoitusten sijaan ja niiden perusteella pyritäisiin samaan aikaan uutta toimintaa sekä työpaikkoja ja maakunnastamme positiivinen kuva.</p> <p>Kainuu on muuttotappiomaakunta ja kainuulaisten lukumäärän vähentyminen on kiihtynyt viimeisten vuosien aikana. Mikäli nykyinen kehitys jatkuu, ovat Kainuun palvelutarjonta ja varsinkin maaseudun asuttuna säilyminen uhattuna. Väkimäärän vähenemisen pysäyttäminen vaatii työmahdollisuuksien lisääntymistä. Muutkin kärkialat Kainuussa biotalouden lisäksi, kuten matkailu ja kaivosala tarvitsevat paikallisia työntekijöitä toiminnan pyörittämiseen.</p> <p>Kainuun luonnonvarat ovat metsissä, peloissa ja malmiesiintymissä. Näiden luonnonvarojen lisääntyvään käyttöön pohjautuvien työpaikkojen lisääminen on mahdollista. Biotalousnoudossa ilmastonpolitiikan ja kierrätettävyyden ansiosta fossiilitalouden edelle, on Kainuun pelloilta ja metsistä saatavista raaka-aineista mahdollisuus jalostaa korkeatasoisia ja maailmalla haluttuja tuotteita.</p> <p>Investoinnit biotalouteen ovat kasvussa jalostustoiminnan hyvän kannattavuuden vuoksi. Kainuussa on merkittävästi biotalouden haluttuja raaka-ainevaroja ilman käyttöä ja nämä raaka-aineet tullaan hyödyntämään tulevaisuudessa jossakin päin Suomea. Kainuun aluetalouden kannalta olisi äärimmäisen tärkeää saada biotalouden kasvun tuoma aluetaloushyöty jäämään täysimääräisenä maakuntaamme. Jotta investoinnit suuntautuisivat Kainuuseen, tarvitaan koko maakunnan hyvää yhteistyötä sekä Kainuun houkuttelevuuden lisäämistä uusien investointien saamiseksi maakuntaamme.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavan tarkistamiselle asetetut tavoitteet ovat saman suuntaiset lausunnossa esitettyjen näkökohtien kanssa.</p>
<p>Yksityiskohtaisia huomioita</p> <p>Metsien esittelyssä (sivu 16) voisi tarkentaa metsien suojelutilannetta, mikä on Kainuussa keskimääräistä korkeampi. Eli selvästi suojeltujen hehtaarien lisäksi tulisi ilmoittaa, kuinka monta prosenttia metsätalousmaasta on poissa metsätalouden toiminnoista. Suojellut metsät ovat pääasiassa hyvin vanhoja kuusikoita, joissa luonnonpoistuman vuoksi kasvu on negatiivista ja kasvunsa</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaselostusta täydennetään edellyttäen että tiedot ovat saatavilla maakuntakaavoituksen käyttöön.</p>

<p>lopettaneista kuusikoista hiilen vapautuminen ilmakehään lisääntyy lahoamisen kautta.</p>	
<p>Ilmasto osiossa sivulla 18 voisi esitellä päästöjen lisäksi myös kasvihuonepäästöjen sitomisen lukuja.</p> <p>Suojelualueet sivulla 18 on esitelty vertaillen maakunnan kokonaispinta-alaa. Suojelualueet ovat pääasiassa metsätalouden maalla ja olisi olennaisempaa kertoa, kuinka paljon metsätalouden maasta on poissa metsätalouden toiminnan piiristä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaselostusta täydennetään edellyttäen että tiedot ovat saatavilla maakuntakaavoituksen käyttöön.</p>
<p>MRL:n 28 §:ssä todetaan, että kaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Koska kaavaselostuksissa osoitetaan rajoitteita maanomistajalle, ei epävarmoja kaavamerkintöjä tule maakuntakaavaan sisällyttää. Korvauksia kaavan aiheuttamasta haitasta on vaikea saada.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Lausunnossa mainittu MRL:n 28§ ohjaa maakuntakaavan laadintaa. Maakuntakaava yleispiirteisenä kaavana ei johda lähtökohtaisesti korvauskysymysten esiin nousemiseen. Maakuntakaavan oikeusvaikutukset eivät kohdistu suoraan yksittäisiin maanomistajiin, vaan sillä ohjataan ensisijassa kuntien kaavoitusta ja muuta eri viranomaisten alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua.</p>
<p>Kontiomäen rautatieaseman alueelle on valmistunut raakapuuterminaali v. 2013 ja se on Kainuun raakapuun toimivista kuormauspaikoista merkittävin. Maakuntakaavaluonnoksessa ei esitetä tähän muutosta. Olemme toista mieltä ja näemme Kontiomäen puuterminaalin laajentamisen olevan tärkeää. Jo tälläkin hetkellä, kun hakkuut ovat paljon kestävän hakkuumahdollisuuden alapuolella, Kontiomäen ei ole radan vieressä riittävästi lyhytaikaista varastotilaa.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Kontiomäen raakapuuterminaali on osoitettu Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa. Maakuntakaavamerkintä mahdollistaa alueen kehittämisen ja laajentamisen.</p>
<p><i>Luonnonrauha-alueet:</i> Kainuun maakuntakaavassa 2030 osoitetaan uudella osa-aluemerkinnällä luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet. Vaikka merkintä on maakuntakaavassa alueen erityisominaisuutta kuvaava informatiivinen merkintä eikä kaavamerkintä aseta luonnonrauhaan tai hiljaisuuteen perustuen rajoituksia metsätaloudelle, metsien hoidolle ja käytölle, virkistyskäytölle tai luontomatkailulle.</p> <p>Kainuun on harvaanasuttu ja hiljainen maakunta, jossa on luonnonrauhaa runsaasti tarjolla. Sen sijaan että osoitetaan kaavassa luonnonrauha-alueita, tulisi aktiivisesti etsiä maanomistajien ja elinkeinonharjoittajien yhteistyötä win win periaatteella. Olemme sitä mieltä, että Kainuun Maakuntakaavassa ei tarvitse osoittaa erityisiä luonnonrauha-alueita.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on esitetty uudella osa-aluemerkinnällä virkistyskäytön ja luontomatkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet. Merkintä on maakuntakaavassa alueen erityisominaisuutta kuvaava informatiivinen merkintä. Kaavamerkintä ei aseta luonnonrauhaan tai hiljaisuuteen perustuen rajoituksia metsätaloudelle, metsien hoidolle ja käytölle. Merkinnän oikeusvaikutukset eivät kohdistu suoraan yksittäisiin maanomistajiin. Alueet sijaitsevat jo toteutuneilla matkailun kannalta merkittävillä luonnonsuojelualueilla, joiden suojelustatus turvaa luonnonrauhan säilymistä alueella.</p>

<p><i>Vaikutukset maisemaan</i></p> <p>Maakuntakaavalla pyritään edistämään maisema- ja kulttuuriympäristöjen säilymistä sekä myös lisäämään niiden merkitystä. Maakuntakaavassa on osoitettu uutena 20 maakunnallisesti merkittävää maisemakokonaisuutta eri puolille Kainuuta. Kainuulainen maisema on yleensä metsämaisema, joka muuttuu joka vuosi. Puut kasvavat pituutta kymmenessä vuodessa useita metrejä ja metsien hakkuiden ja hoitotoimenpiteiden ansiosta maisemakuva on koko ajan muutoksessa. Avonaiset alat kasvavat umpeen ja peittävät näköaloja esimerkiksi vesistöihin. Maisema- ja kulttuurikohteiden esille nostaminen voi asettaa reunaehdoja esimerkiksi biotaloudelle ja uudelle rakentamiselle. Kainuussa pitää pystyä rakentamaan mieleisen maiseman äärelle eikä metsien hoito- ja hakkuutöitä tule rajoittaa myöskään valituissa maisemakokonaisuuksissa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa esitetty arvokkaita maisema-alueita koskeva maakuntakaavaratkaisu ei tuo lisävelvoitteita metsätaloudelle. Maisema-alueilla tarvittava uusi rakentaminen ja maankäyttö pyritään sopeuttamaan ympäristöönsä suunnittelun keinoin. Maisema-alueiden ominaispiirteet ja merkittävät maisemalliset arvot on esitetty Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventoinnissa 2011–2013.</p>
<p>Paliskuntain yhdistys</p>	
<p>Poronhoitoalueen raja on merkitty Kainuun maakuntakaavaan ja aluetta koskeva suunnitelmääräys kuuluu:</p> <p><i>Maankäytön suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Matkailutoimintojen sijoittamisessa on otettava huomioon porotalouden tärkeät kohteet, kuten erotus- ja ruokinta- paikat sekä pyynti-aiadat.</i></p> <p>Määräys on tarpeellinen mutta sitä tulisi hieman muokata, jotta sillä todellisuudessa turvataan poron- hoito eri maankäyttömuotojen suunnittelussa. Matkailun lisäksi myös ainakin metsätalouden, turvetuotannon, kaivostoiminnan ja tuulivoimatuotannon suunnittelussa tulee ottaa huomioon poronhoidon tärkeät alueet ja kohteet ja turvata paliskuntien toimintaedellytykset. Paliskuntain yhdistys ehdottaa kaava- määräystä muutettavaksi seuraavaan muotoon:</p> <p><i>Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyynti-aiadat. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.</i></p> <p>Sen sijaan, että luetellaan kaikkia toimintoja ja maankäyttömuotoja, jotka voi-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Maakuntakaavamääräyksen sanamuotoa tarkistetaan.</p>

<p>vat vaikuttaa poronhoitoon, sanamuotoa tulisi laajentaa ehdotetusti. Tällöin asiaa arvioidaan tapauskohtaisesti ja myös sellaisten toimintojen osalta, joita ei voida ennalta määrittellä. Valtionmaiden neuvotteluvollisuus tulee poronhoitolaista. Ehdotetun kaltainen määräys on käytössä myös Pohjois-Pohjanmaalla ja saman suuntainen Lapissa, jolloin määräykset olisivat yhteisiä kaikissa poronhoitoalueen maakunnissa.</p> <p>Elinkeinon erityisluonne huomioon ottaen maakuntakaavassa on poronhoitoalueen rajan ja siihen liittyvän suunnittelumääräyksen lisäksi tarpeellista merkitä maakuntakaavakartalle alueita tai kohteita, jotka ovat poronhoidolle ratkaisevan tärkeitä. Tällaisia ovat paliskuntien toiminnalliset erotusaitapaikkojen alueet. Erotusaidat on kaavassa osoitettu omalla merkinnällä ja niihin liittyy määräys:</p> <p><i>Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden ja alueiden säilyminen.</i></p> <p>Paliskuntain yhdistys katsoo, että merkintä ja määräys ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Poronhoidolle merkittävien aitarakenteiden säilyminen edellyttää myös sitä, että alempiasteisessa suunnittelussa itse rakenteen lisäksi turvataan porojen kuljettaminen aitoihin tokkana ja muu poronhoidon toiminta.</p> <p>Muita poronhoidon kannalta tärkeitä alueita on esitetty liitekartalla 18. Näitä ovat eri vuodenaikaiset laitumet, rakenteet ja porojen laidunkiertosuunnat. Tämä on hyvä tapa antaa informaatiota jatkosuunnitteluun poronhoidon alueiden käytöstä. Tarkemmat tiedot alempiasteiseen suunnitteluun voi saada Paliskuntain yhdistyksen kautta.</p>	
<p>Paliskuntain yhdistys vastaa maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta valtakunnan rajoilla olevien poroesteaitojen kunnossapidosta ja peruskorjauksesta. Valtakunnan rajan poroesteaita Venäjän rajalla perustuu valtiosopimukseen vuodelta 1965. Tämä edelleen voimassa oleva sopimus noudattaa yksityiskohdiltaan Suomen ja Neuvostoliiton vuoden 1960 sopimusta valtakunnan rajalla noudatettavasta järjestyksestä ja rajatapahtumien selvittämisestä. Aidan tarkoitus on siis estää porojen meneminen vieraan valtion alueelle. Poroesteaita turvaa osaltaan myös poron ja metsäpeuran perimän puhtautta estämällä porojen ja Venäjän puolella käyvien metsäpeurojen sekoittumisen. Aita voidaan poronhoitolain 39 a § mukaan merkitä kiinteistörekisteriin rasiitteena ja sitä varten voidaan tarvittaessa lunastaa maata. Kainuun liitto on osoittanut maakuntakaavassa rajavyöhykkeen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että maakuntaliiton ja yhdistyksen olisi syytä pohtia myös</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Poroesteaidan sekä peuraesteaidan maakuntakaavaan viemisen tarpeellisuutta arvioidaan yhteistyössä ympäristöhallinnon, Metsähallituksen ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa.</p>

<p>raja-aidan kaavaan viemisen tarpeellisuutta. Samoin poronhoitoalueen rajalla sijaitsevan peuraesteaidan kaavan merkitsemisen tarve tulisi pohtia yhdessä aidasta vastaavan, eli Metsähallituksen, kanssa.</p>	
<p>Turvetuotanto vaikuttaa poronhoitoon laitumien vähenemisen kautta. Ravinteikkaat suot ovat poronhoidolle tärkeitä erityisesti kesälaitumina ja vasomaa-alueina. Paliskunnat kokoavat soilta porotokat kesä-merkintään, jolloin soiden läheisyydessä voi olla paliskunnan aitarakenteita ja muita toiminnallisia alueita. Tällöin turvetuotannosta aiheutuu vaikutuksia poronhoitotoimintaan. Poroille tapahtuu vahinkoja turvesoilla. Pitkät ja syvät kanavat ovat surmanloukkuja etenkin pienille vasoille, sillä niiden jalat eivät yllä mutapohjaan ja kylmä pohjavesi kangistaa nopeasti. Turvetuotannon jälkikäytöstä viljelyksinä muodostuu ongelma, mikäli paliskunnat joutuvat aitaamaan laajoja alueita porojen pois pitämiseksi. Tämä on poronhoitolaissa (6. luku) säädeltyä. Siksi poronhoitoalueella on suositeltavaa käyttää jälkikäyttömuotoina kosteikkoja tai uudelleen soistamista, jolloin alueet palautuvat laitumiksi.</p> <p>Turvetuotannon osalta on siihen soveltuvien alueiden, eli tu-1 ja tu-2 merkintöjen yhteydessä, annettu poronhoidon turvaamista koskeva suunnittelumääräys. Tämä on edellä mainitut tekijät huomioon ottaen tarpeellista ja perusteltua. Muissa maakuntakaavoissa on myös jälkikäyttöä ohjattu suosittelemalla viljelyskäytön välttämistä poronhoitoalueelle sijoittuvien soiden jälkikäyttömuodoissa.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavamääräyksessä on otettu huomioon paikalliset maankäyttötarpeet alueiden jälkikäytön suunnittelussa.</p>
<p>Muiden maakuntien maakuntakaavoissa on osoitettu vanhoja poroitapaikkoja ja myös kulttuurihistorian kannalta merkittävänä maakunnallisina kohteina. Mikäli näitä ei ole osoitettu vielä Kainuun maakuntakaavan luonnoksessa, jatkosuunnittelussa olisi syytä selvittää ja pohtia, onko tällaisia aita-alueita kaava-alueella</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Lausunnossa esitetyt kohteet eivät ole nousseet laadituissa maakunnallisissa selvityksissä. Kohteiden osoittaminen maakuntakaavassa edellyttää perusteita niiden maakunnallisesta merkittävydestä. Maakuntakaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen Kainuun liitolle on saapunut Metsähallituksen esitys Hossan porotallien merkitsemisestä maakuntakaavaan.</p>
<p>Poronhoito tulee ottaa huomioon maakuntakaavoituksessa asianmukaisin kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Kaavaan onkin tuotu uusi poronhoitoon liittyvä kaavamerkintä, mikä on positiivista ja oikea kehityssuunta. Lisäksi on syytä korjata poronhoitoalueen rajaan liittyvää suunnittelumääräystä.</p> <p>Paliskuntain yhdistys muistuttaa myös poronhoidon edustajien asianmukaisesta osallistamisesta. Poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut tulee käydä paliskuntien kanssa kaavan sellaisessa vaiheessa, että kaavan sisältöön pystytään vielä vaikuttamaan.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut käydään paliskuntien kanssa kaavan sellaisessa vaiheessa, että kaavan sisältöön voi vielä vaikuttaa.</p>

<p>Pyydämme toimittamaan vastineen lausuntoomme osoitteeseen kirjamo@paliskunnat.fi</p>	
<p>Senaatti-kiinteistöt</p>	<p>Lausunto saapui määräajan jälkeen.</p>
<p>Puolustusvoimien alueisiin liittyen tulee huomioida ja varmistaa alueen käyttäjien (Puolustusvoimien) tarpeet ja toimintaedellytykset. Puolustusvoimat toimittaa oman lausuntonsa kaavaluonnokseen liittyen.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Puolustusvoimien maankäyttötarpeet otetaan huomioon maakuntakaavoituksen edellyttämällä tavalla.</p>
<p>Suomen Turvallisuusverkko Oy</p>	<p>Lausunto saapui määräajan jälkeen.</p>
<p>Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>
<p>Vapo Oy</p>	
<p><i>Turpeenottoalueiden kaavamerkinnot ja suunnittelumääräykset tu-1 ja tu-2- merkinnät</i></p> <p>Vapo Oy toteaa, että turvetuotantoon soveltuvien alueiden (tu-1 ja tu-2) kohdemäärä ja kokonaispinta-ala ovat melko hyvin linjassaan maakunnan lähituotetuuden turpeen käyttöpaineen kanssa.</p> <p>Joiltain osin kaavaa vaaditaan kuitenkin muutettavaksi:</p> <p>Kaavan suunnittelumääräyksessä on esitetty, että <i>"Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon luonnonarvot, vaikutukset asutukseen, kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueilla turvattava poronhoidon edellytykset. Tarpeen vaatiessa samanaikaisesti käytössä olevien alueiden määrää on porrastettava niin, että vesien tilaa koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa. Alueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikalliset maankäyttötarpeet."</i></p> <p>On huomioitava, että tutkimusten mukaan turvetuotannon osuus vesistöjen kuormittajana jää valuma -alueilla marginaaliseksi, keskimäärin muutaman prosentin luokkaan kokonaiskuormituksesta. Tämän vuoksi vesienhoidon toimenpideohjelmia koskeva suunnittelumääräyksen osa esitetään muutettavaksi seuraavasti:</p> <p><i>"Alueiden käyttöönoton suunnittelussa vesiensuojelumenetelmien tehokkuuden kiinnitettävä huomiota siten, että turvetuotanto osaltaan ottaa huomioon</i></p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Maakuntakaavamääräystä tarkistetaan.</p>

<p><i>vesienhoidon toimenpideohjelmissa asetetut tavoitteet ja edistää niiden toteutumista."</i></p> <p>Suunnittelumääräyksessä otetaan myös kantaa alueiden jälkikäyttöön. Vapo Oy muistuttaa, että turvetuotannon jälkeen alueiden seuraavasta maankäytöstä päättää kaikissa tapauksissa maanomistaja. Turvetuotantoalueet ovat usein vuokrattuja alueita, jolloin tuotantotoiminnan päätyttyä alue palautetaan maaomistajalle.</p>	
<p><i>Puuttuvat merkinnät:</i></p> <p>Vapo Oy esittää, että Ristijärven kuntaan sijoittuvat Palosuo ja Sikoräme kaavoitetaan merkinnällä tu-1. GTK on luokitellut suoaltaat luokkiin 0-1, eikä alueiden välittömään läheisyyteen tiedetä sijoittuvan asutusta tai muutakaan turvetuotantoa estävää tekijää. Tarkemmat kohdetiedot voidaan toimittaa erikseen toimitettavana aineistona.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Ristijärven kuntaan sijoittuvat Palosuo ja Sikoräme on esitetty maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa merkinnällä tu-1.</p>
<p><i>Suojelu (SL-2,s-1,s-2,SL,SL-1,luo)</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavaan on esitetty kaavoitettavaksi suojeluun alueita monin eri varausmerkinnöin. Vapo Oy suosittelee, että merkintöjä karsitaan vähemmäksi kaavan luettavuuden helpottamiseksi.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Lausunnossa mainitut erilaiset maakuntakaavamerkinnät ovat tarpeellisia toisistaan poikkeavien suojelustatusten, määräaikaisuuden ja liikkumisrajoi- tusten takia.</p>
<p><i>SL-2</i></p> <p>Soidensuojelun täydennysehdotuksessa olevat kohteet on tarkoitettu kaavoit- taa merkinnällä SL-2. Haluamme muistuttaa, että täydennysehdotuksessa olevia kohteita voidaan kaavoittaa suojeluun ainoastaan maanomistajan hy- väksynnällä, koska kyseessä ei ole virallinen suojeluohjelma. Näin ollen, mikäli kohteen kaavoittamisesta suojeluun ei ole käyty vuoropuhelua sekä saatu hyväksyntää suojelulle maanomistajalta, on alue jätettävä ilman kaa- vamerkintää.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on osoitettu merkinnällä SL-2 lakisääteisesti suojeltavien soidensuojelun täydennysehdotuksen valti- onmaan kohteiden lopulliset aluerajaukset.</p>
<p><i>Muuta</i></p> <p>Kaavaselostuksessa s. 76 on tuotu ilmi, että soiden kaavoittamisessa on otettu huomioon Suomen luonnonsuojeluliiton SuoMaan suojelu- ja ennallis- tamisaloite. Kyseinen aloite käsittää Kainuun alueella 45 metsä- ja suoaluet- ta, joita Suomen luonnonsuojeluliitto on ehdottanut aloitteessa suojeltavaksi, säästettäväksi tai ennallistettavaksi. Kaavaselostuksen mukaan maakunta- kaavassa ei ole osoitettu aloitteessa esitetyille alueille uutta maankäyttöä.</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Maakuntakaavaselostusta tarkennetaan.</p>

<p>Vapo Oy toteaa, että alueiden kaavoittamatta jättäminen tämänkaltaiseen, yksipuolisesti laadittuun aloitteeseen perustuen voi johtaa virheelliseen käsitykseen, että ko. alueet ovat automaattisesti mm. taloudellisen käytön ulkopuolella. Vapo Oy esittää kaava -aineistoon tarkennusta siten, että SuoMaan aloitteessa olevat kohteet eivät omaa suojelustatusta, ja niillä voidaan harjoittaa mm. metsätaloutta ja turvetuotantoa kansallisen lainsäädännön puitteissa.</p> <p><i>Lopuksi</i></p> <p>Lopuksi Vapo Oy toteaa, että kaavayhteistyö Kainuun liiton kanssa on ollut toimivaa ja yhtiö on kiinnostunut osallistumaan kaavatyön viimeistelyyn mahdollisimman onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi.</p>	
--	--

YHDISTYSTEN JA YKSITYISTEN MIELIPITEET (Mielipiteiden antajien nimet poistettu julkaistusta versiosta)	VASTINE
KANNANOTON TAI MIELIPITEEN SISÄLTÖ	
Mielipide A.	
<p>Vaadimme maittemme kohdalla olevaa moottorikelkkareittiä poistettavaksi kaavasta. Emme hyväksy moottorikelkkareittiä maillemme. Miksi pitäisi väkisin siirtää valtion mailta reitti yksityismaille. Olemassa olevalla reitillä on hyvin tasoitettu pohja. Hyryn järven ylityksessä on kelkkailijoiden suosima Vuorisaaressa laavu. Ongelma on siinä kun reittiä ei merkitä nykyisin talvella. Kun reitti oli Metsähallituksen hoidossa merkinnät tehtiin hyvin jääpeitteen aikana.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Maakuntakaavassa osoitettavat moottorikelkkareitit ovat ohjeellisia ja ne tarkentuvat yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Maakuntakaavassa osoitettavan moottorikelkkareitistön lähtökohtana ovat olemassa olevat reitit. Moottorikelkkareitin sijainti tarkistetaan kaavan jatkovalmistelussa.</p>
Mielipide B.	
<p>LAUKKALAHDEN ALUEEN / NIEMELÄNTIEN KOKONAISUUS / SOTKAMO</p> <p>Saadun tiedon mukaan Kainuun museo on esittänyt Niemeläntien aluetta Kainuun maakuntakaavaan arvokkaaksi kulttuurihistorialliseksi kohteeksi. Siellä jo aiemmin suojellut kohteet näin varmaan ovatkin. Nyt kuitenkin Kainuun museo on esittämässä suojeltavaksi uusia kohteita/rakennuksia tietä-</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdeluettelo perustuu Kainuun kuntakohtaisten kulttuuriympäristöohjelmien kohdetietoihin, joita on täydennetty yhteistyössä Kainuun Museon, Kainuun ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja Kainuun kuntien kanssa. Arvioinnin apuna on käytetty arvottamiskriteerejä, joihin on mahdollista tutustua Kai-</p>

<p>mättään niiden tilaa ja todellista kuntoa.</p> <p>Lausunnonantaja omistaa Niemeläntien varressa sijaitsevan Uusitalo -nimisen kiinteistön. Kiinteistöllä sijaitseva vanha pää- /asuinrakennus on merkitty sr-1 -merkinnällä. Kiinteistöllä sijaitseva vanhempi rakennus, joka on siirretty vuonna 1920 tontin kulmaan päärakennuksen rakentamisen tieltä, on muunnettu 1970-luvulla varastorakennukseksi. Rakennuksen yhdelle ulkoseinälle on tällöin tehty pariovet ja sisältä on poistettu väliseinät suuremman kaluston varastoinnin mahdollistamiseksi.</p> <p>Kiinteistön omistajalla ei ole mitään intressejä ylläpitää po. rakennusta. Sen sijaan näkyvyyden parantamiseksi ja piha-alueen viihtyvyyden parantamiseksi se tultane jossain vaiheessa purkamaan. Yhtenä paikan uusiokäyttötarkoituksena kiinteistönomistajalla on myös ollut esillä rakentaa samalle paikalle matalampi, nykyaikainen autotalli.</p> <p>En näe mitään perustetta kyseisen rakennuksen merkitsemisessä sr-1 -merkinnällä tulevaan kaavaan rakennuksen nykyinen heikko kunto huomioiden. Rakennus on enää ilmeisen lyhytaikainen. Alueen rakennusten suojelutilanne tulee säilyttää valmisteltavana olevassa maakuntakaavassa entisellään ja siihen ei tule lisätä tässä lausunnossa tarkoitettua vanhaa rakennusta.</p>	<p>nuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet selvityksessä. Lausunnossa esitetty vanhempi rakennus, joka on siirretty vuonna 1920 tontin kulmaan päärakennuksen rakentamisen tieltä, ei kuulu selvityksessä esille nousseisiin maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin, eikä kohteella ole maakuntakaavassa sr-1 merkintää.</p>
<p>Mielipide C.</p>	
<p>Kajaanin kaupungin Jormuan kylän vakituisina asukkaina ja aktiivisina kansalaisina tuomme esiin mielipiteemme nyt lausunnolla olevaan Kainuun maakuntakaava 20301uonnokeeseen painottaen erityisesti asuinympäristöämme. Kaavaluonnos on vaikeasti luettavissa. Tuntuu siltä, että kaikki osat kuten kartat ja teksti eivät toimi yhteen ja ovat keskenään ristiriitaisia. Ymmärrämme toki asian keskeneräisyyden: Kansalaisten oikeusturvan toteutumiseksi voisi olla aiheellista järjestää alueellisia yleisötilaisuuksia, joissa olisi aito vastavuoroisuus.</p> <p>Olemme rakentaneet elämämme Jormualle lähtökohdasta, joka on nykyisen Kajaanin kaupungin strategiakin. Kajaani on luontokaupunki ja Jormua on sen yksi elinkelpoinen kehittyvä osa. Olemme yhdessä muiden jormualaisten kanssa yhteiskunnan tuella hankkineet alueelle toimivan kunnallistekniikan, vesi- ja jätevesiverkostot. Olemme maksaneet siitä taloudellisesti kovan hinnan ajatuksella, että hyvän veden lisäksi jättemme eivät rasita ympäristöämme vesistöt mukaan lukien. Olemme tyytyväisyydellä panneet merkille, että myös Kajaanin kaupunki on ottanut kehittämisajatuksissa lähtökohdaksi</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen ehdotusvaiheessa laaditaan Kainuun maakuntakaavojen yhdistelmäkartta, jossa esitetään vireillä olevassa kaavaprosessissa muuttuvat ja uudet merkinnät. Yhdistelmäkartalla pyritään selkeyttämään kaava-aineiston esitystapaa. Yhdistelmäkartta on luonteeltaan epävirallinen, eikä kuulu maakuntavaltuustossa hyväksyttäviin asiakirjoihin.</p> <p>Maakuntakaavaprosessin osallistuminen perustuu lähtökohtaisesti julkisiin nähtävillä oloihin ja viranomaisneuvotteluihin. Nähtävillä olojen lisäksi kaavan valmisteluun on mahdollista antaa palautetta ja vaikuttaa koko maakuntakaavaprosessin ajan. Palaute on hyvä antaa kirjallisesti palautteen dokumentoinnin kannalta.</p> <p>Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p>

sen, että alueet joilla on kunnallistekniikka olemassa ovat kehittämiskelpoisia asuinalueita.

Omassa ruokataloudessamme on suuri merkitys puhtailla luonnonantimilla kuten sienillä ja marjoilla ja luonnonkasviksilla sekä pienimuotoisella kotitarveviljelyllä, minkä haluamme jatkossakin olevan mahdollista.

Nyt olevassa maakuntakaavaluonnoksessa on merkitty kaivosvarauksella keskelle kyläämme kaksi eri kaivosalueeksi varattua aluetta Tyynelä ja Mine-raalin alue. Se on jyrkässä ristiriidassa Jormuan asuttuna pysymisen ja asuinalueena kehittämisen kanssa. Oma asuntomme on noin puolentoista Melu, pöly, kaivosliikenne ja ilmasto- ja vesistövaikutukset eivät ole ratkaista-vissa millään tekniikalla. Tämän hetken tietojen mukaan mahdollisilla kaivok-silla ei ole käytännössä positiivista työllisyysvaikutusta alueella.

Lisäksi huomautamme, että Geologian tutkimuslaitoksen Väli-Suomen toimis-ton mukaan (Kainuun Sanomat 1993) on syytä epäillä alueella olevan jää-kausien välistä merenpohjaa. Siksi geoteknisesti kovana pidetty pohja ei välttämättä ole kova, jos sen alla on savea tai liejua ja suurien rakennelmien kuten siltojen ja patojen perustamiseen tulee ongelmia. Vastaavanlainen ilmiö on aiheuttanut esimerkiksi Kemijoen patoihin vuotokohtia. Geologinen tutkimuskeskus Kainuun vesi- ja ympäristöpiirin avustamana tutki tilamme porakaivon suolaveden löytyessä asiaa ja nämä johtopäätökset ovat tulosta nimen omaan siitä tutkimuksesta.

Kaivosmerkinnät kaavassa vaarantavat meidän jormualaisten asukkaiden hyvän elämän ja kylämme kehittämistavoitteiden toteutumisen.

Esitämme kaivosmerkintöjen poistamista kaavaluonnoksesta.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäris-tövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toimin-nasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elin-oloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuu-teen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, raken-nuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.

Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkei-noelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yh-teydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötär-peita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.

Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuk-sia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivos-toiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista enna-koida kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perus-teista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämi-sen esteistä.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Ka-jaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kai-voisviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

<p>Esitämme myös Pohjajoki-vartha tuntien, että tilamme Alaska 205-402-58-1 välittömässä läheisyydessä kiinteistötunnuksella 205-402-13-38 alueella Pohjajokeen rajautuen on arvokasta lehtokorpea, jolle Metsälakikin antaa erityisen suojelustatuksen ja sille tulisi olla kaavassa luo-merkintä. Pohjajoe-la sivupuroineen on suuri merkitys ympäristön luontoon ja vesistöön sekä myös Oulujärven tilaan. Pohjajoki on hyvin lähtevä ja siksi kylmä. Siitä joh-tuen siinä elää arvokasta eliöstöä luonnonvaraisesta harvinaisesta vaeltavas-ta taimenesta lähtien. Se tarjoaa myös turvapaikan väheneville lintulajeille kuten metsätiaisille. Huolestuttavan ilmastonmuutoksen edetessä kylmät vesistöt ovat kovaa vauhtia häviämässä ja sitä myöten osaltaan uhkaa lajis-tokatoa. Pohjajoki rajautuu tonttiimme ja kaikki vaikutukset koskevat myös suoraan meidän elämäämme.</p> <p>Tuo lehtokorpi on myös lähimetsämme ja meille tärkeä virkistäytymiskohde. Asuinpaikan valinnan kriteereinä meillä olivat nimenomaisesti puhdas, rau-hallinen, meluton ja saasteeton luonto. Siihen ei sovi vieressä oleva kaivos.</p> <p>Maakuntakaavan tarkoituksenahan on luoda suuntaviivat siihen, että maan-käytössä ja rakentamisessa kiinnitettäisiin huomiota 1) tarkoituksenmukai-seen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, 2) alueiden käytön ekologiseen kes-tävyyteen, 3) ympäristön ja talouden kannalta kestävään liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen, 4) vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön, 5) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin, 6) maisemaan, luonnon-arvoihin, kulttuuriperimään ja 7) virkistykseen.</p> <p>Muilta osin kuin elinkeinoelämän toimintaedellytykset, olemme jo tässä ai-emmin perustelleet esitystä kaivosaluevarausten poistoon. Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ajatellen kaivoksilla olisi käänteinen vaikutus alueellam-me. Se veisi toimintamahdollisuudet lähialueella paikallisilta asukkailta. Asuin- ja tuotantorakennusten tähtely toisi taloudellista vahinkoa erityisesti hiesumaastossa. Haluamme kaavan teossa otettavan huomioon, että kau-punginosamme Jormua merkitään kaavassa sellaisin merkinnöin, että voi-daan sen ajavan turvallisen, terveellisen, sosiaalisesti toimivan luonnon mo-nimuotoisuuden huomioivan ja luonnonarvoja säilyttävän asuinalueen kehit-tämistä toimivan liikenteen järjestämistä unohtamatta.</p> <p>Kainuun maakuntakaavan tulee ohjata vesistöjen, vesi-, ranta- ja valuma-alueiden käyttöä niin, etteivät alueen kiistattomat luontoarvot vaarannu.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa osoitetut luonnon moni-muotoisuuden kannalta erityisen tärkeät kohteet ja alueet perustuvat Kainuun uhanalaisimmat lajit -selvitykseen (2017).</p> <p>Jormua kylä on osoitettu Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020:ssä kylä -kohdemerkinnällä (at). Vireillä olevassa kaavaprosessissa ei ole osoitettu muutoksia ko. merkintään.</p>
<p>Muualta kaavasta joitakin huomioita:</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Valtatien 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän</p>

<p>Oulujärven ylitystien varaus näyttää edelleen kummittelevan kaavassa. Se pitäisi poistaa. Kielteisten vesistö- ja ympäristövaikutusten lisäksi sen toteuttaminen näivettäisi Jormuan, Kontiomäen ja Paltamon elämää, palveluja ja yrittäjien toimeentuloa.</p>	<p>aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkillä Kajaani – Tuokansaari – Petäjälähti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarve -merkinnän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon tilavarauksen mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkintä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua, vaikutusten arviointia ja kaavallista tarkastelua.</p>
<p>Jormuan ofioliitti tulisi suojata kaavalla. Tämä noin 1 950 miljoonaa vuotta vanha merenpohja on tietyksi vanhin paikka maailmassa, missä meren pohjan kerrostumien poikkileikkaus on selkeästi nähtävillä. Kaavamerkintä pitäisi olla sellainen, että se ohjaisi alueen hakemista maailmanperintökohdeksi.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavassa osoitettavat suojelumerkinnot perustuvat valtakunnallisiin ja maakunnallisiin päätöksiin.</p>
<p>Liikenteen ohjausta ajatellen tulisi kaavamääräyksillä ohjata yhtenäisten kevyen liikenteen verkostojen rakentamista ja jatkamista esimerkiksi Kuluntalahdesta ainakin Kontiomäkeen asti.</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Liikenneturvallisuutta koskevaa yleismääräystä tarkistetaan. Maakuntakaava ei ota kantaa yksittäisiin kevyenliikenteen hankkeisiin.</p>
<p>Herää myös kysymys, miksi lentokentän melualue on pienentynyt.</p>	<p>Kaavaluonnosta muutetaan. Kaavaluonnoksessa käytetty lentokonemelualueen aluerajauksen kuvaustekniikka antaa osin virheellisen kuvan melualueen laajuudesta. Lentokonemelualueen aluerajauksen kuvaustekniikkaa tarkistetaan.</p>
<p>Pyydämme perusteellisen vastauksen mielipiteeseemme ja siinä vaiheessa kun kaava hyväksytään, pyydämme sitä koskevasta päätöksestä tiedon.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Mielipiteisiin annetut vastineet toimitetaan asianosaisille.</p>
<p>Mielipide D.</p>	
<p>Jormuan kylällä asuu 750 asukasta ja lisäksi kylällä on paljon kesäasukkaita. Alueella toimivat muun muassa vireä koulu, kesägrilli, tanssilava, matkailualan yritys sekä useita hevos- ja maatiloja. Uuteen maakuntakaavan 2030 kaavaluonnokseen on merkitty kaivosalueiksi (EK, ek) Tyynelän ja Jormua1:n alueet keskelle Jormuan kylää valtatie 5:n molemmilla puolilla.</p> <p>Olemme tyrmistyneitä siitä, että vireän Jormuan kylän keskelle on uudessa maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksessa laitettu vierekkäin merkinnät at ja EK, ek. Jormuan kylän asukkaiden näkökulmasta on mahdotonta ajatella, että samalle alueelle suunnitellaan kaivosta kylän yhteyteen. Kaivostoiminnasta johtuvat haitat vievät täysin maaseutuasumiseen kuuluvan rauhan ja viihtyisyyden eli maalaisidyllin.</p> <p>Jormuan kylä sijaitsee Oulujärven rannalla. Oulujärvi tarjoaa kyläläisille,</p>	<p>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä. Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitettun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p>

mökkiläisille ja lomalaisille mahdollisuuden monenlaiseen virkistyskäyttöön. Mielestämme Jormuan kylälle suunniteltu kaivostoiminta on todellinen uhka Oulujärvelle. Kaivoksesta kantautuu väistämättä likaa ja saasteita Oulujärven vesistöihin. Oulujärven, vesistöihin kuuluvassa Pohjajoessa elää muun muassa harvinaiseksi luokiteltu järvitaimenkanta. Jormuan kylällä on myös muita merkittäviä luontoarvoja. Kyläläiset itse ovat huolehtineet alueen ympäristöstä ja vesistöistä muun muassa liittymällä Jormuan vesiosuuskuntaan ja Pöyhölänniemen viemäriosuuskuntaan. Se on ollut jokaiselle taloudelle merkittävä taloudellinen investointi.

Jormuulle suunnitellut kaivokset ovat satelliittikaivoksia, joista louhittu maa-aines kuljetetaan jatkojalostettavaksi Sotkamoon. Tämä lisäisi valtavasti raskasta liikennettä kylällämme. Jormuan tiet ovat tällä hetkellä heikossa kunnossa ja lisääntyvä raskas liikenne kuormittaisi entisestään jo ennestään huonokuntoista tieverkostoa. Lisääntyvä raskas liikenne aiheuttaisi myös suuria vaaratilanteita koululaisille, jotka kulkevat pääosin jalkaisin tai polkupyörällä keskellä Jormuan kylää sijaitsevaan kyläkouluun. Tämä ongelma koskee myös linja-autoa odottavia yläkoululaisia, opiskelijoita ja työssä käyviä aikuisia, jotka kulkevat muun muassa Kulunnantietä, Jormuantietä ja viitostietä pitkin kaukoliikenteen bussipysäkeille. Myös autoilevien työmatkalaisien työmatkat hidastuvat rekkaliikenteen johdosta.

Jormuan kylän asutus on Kainuun varhaisimpia edullisen sijaintinsa vuoksi. Sijaintinsa takia alue on edelleen vetovoimainen, ja kylälle onkin rakennettu paljon uusia taloja 2000-luvun aikana. Jormuan kylällä asuu paljon lapsiperheitä, mutta myös eläkeläisiä, jotka ovat halunneet jäädä synr yinseuduilleen maaseudun rauhaan. Hyvä sijainti viitostien tuntumassa lähellä Kajaanin kaupunkia mahdollistaa kyläläisille kaupungin palveluiden päivittäisen käytön.

Mahdollinen kaivostoiminta aiheuttaa asukkaille ja mökkiläisille merkittävän omaisuuden menetyksen. Kiinteistöjen arvot laskevat lähellä sijaitsevan kaivoksen vuoksi. Itse asiassa jo pelkkä maakuntakaavan EK, ek -merkintä aiheuttaa sen, että kiinteistön jälleenmyynti on mahdotonta ja näin ollen kiinteistöt kärsivät arvon laskusta jo nyt EK, ek -merkinnän vuoksi. Varsinainen kaivostoiminta tulee aiheuttamaan sen läheisyydessä oleviin kiinteistöihin vaurioita räjäytysten ja muun kaivostoiminnan aiheuttaman maan tärinän vuoksi. Myös kaivoksista leviävä pöly aiheuttaa mittavia ongelmia niin kiinteistöille kuin ihmisten terveydellekin.

Haluamme myös mielipiteessämme ilmaista huolemme Jormuan kylällä asuvien yrittäjien puolesta. Esimerkiksi maatalo- ja matkailualan yritykset kärsivät

Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötärpeitä, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.

Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kajaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

<p>kaivostoiminnasta. Kaiken kaikkiaan mahdollinen kaivostoiminta olisi vireälle Jormua kylälle kuolinisku.</p>	
<p>Mielipide E.</p>	
<p>Asumme Kajaanin pohjoispuolella sijaitsevalla Jormuan kylällä. Haluamme ilmaista mielipiteemme maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksessa olevista kaivosaluemerkinnöistä EK, ek. Kyseiseen kaavaluonnokseen merkityt, kaivostoimintaan tarkoitetut alueet Jormualla sijaitsevat kotitalojemme välittömässä läheisyydessä, jopa vain muutaman sadan metrin päässä tonteistamme.</p> <p>Olemme valinneet kotitalojemme rakennuspaikoiksi tarkoituksella maaseutumaisen ympäristön keskeltä luonnon rauhaa, mutta kuitenkin kohtuullisen matkan päässä Kajaanin kaupungin palveluista. Tämä on ollut tietoinen valinta, koska olemme halunneet tarjota –lapsillemme rauhallisen kasvuympäristön ja tilaa leikeille ja harrastuksille omassa kodissa ja pihassa.</p> <p>Jormuan alueelle on rakennettu useita uusia taloja 2000 -luvun aikana. Suurin osa meistä rakentajista on lapsiperheitä. Mahdollinen kaivostoiminta naapurissamme mitätöisi suuret investointimme, joita olemme tehneet rakentessamme kotitalomme, talousrakennuksemme ja muut piharakennuksemme. Mahdollinen kaivostoiminta Jormualla tekisi kiinteistöistämme arvottomia. Kaivoksen läheisyydessä sijaitsevaa taloa tai tilaa on mahdotonta myydä. Pelkästään kaivospiirin läheisyys aiheuttaa kiinteistön arvon laskun tai jopa tekee kiinteistön täysin arvottomaksi. Tämän vuoksi talojemme myyminen elämäntilanteiden muuttuessa esimerkiksi työperäisen muuton tai vakavan sairastumisen vuoksi on mahdotonta.</p> <p>Vieressä sijaitseva kaivos turmelisi myös konkreettisesti kiinteistöimme. Kaivostoiminnasta aiheutuva pöly kulkeutuu koneellisen ilmastoinnin kautta sisälle koteihimme ja tärinä aiheuttaa vaurioita muun muassa rakennusten kivijaloissa. Savimaa, joka on yleinen maaperä asuinalueellamme, johtaa hyvin tärähtelyä. Toisenlainen maaperä ei johda tärähtelyä yhtä voimakkaasti.</p> <p>Kaivostoiminta kotiemme välittömässä läheisyydessä vaarantaa myös fyysisen ja psyykkisen terveytemme ja hyvinvointimme. Jo pelkästään uhka kaivoksesta on aiheuttanut unettomia öitä ja ahdistusta omasta ja perheidemme tulevaisuudesta. Kaivoksesta ympäristöön leviävä pöly aiheuttaa terveysriskin esimerkiksi hengitystie-elimistössä sekä aiheuttaa iho-ongelmia atopiasta</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötärpeitä, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p> <p>Kaivosviranomainen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan</p>

<p>kärsiville. Myös pitkäaikaissairaudet, esimerkiksi astma ja allergiat, voivat pahentua kaivospölyn vuoksi.</p> <p>Kaivoksesta ja siitä johtuvista raskaan kaluston liikenteestä kantautuva jatkuva melu vaikeuttaa vuorotyöläisten, mutta myös muiden ihmisten elämää muun muassa heikentämällä unta ja sen laatua. Jatkuvassa melussa eläminen on riski psyykkiselle terveydelle. Olemme hakeneet kotitalojemme sijainnilla täysin päinvastaista vaikutusta eli olemme halunneet alun perin muuttaa luonnonrauhaan.</p> <p>Melun vaikutukset korostuvat äärimmilleen räjäytysten yhteydessä. Lisäksi räjäytykset aiheuttavat maaperään huomattavaa tärinää, mikä ei ainakaan osaltaan lisää asumisviihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta.</p> <p>Rakentamisen yhteydessä olemme liittyneet omakustanteisesti vesijohto - ja viemäriolosuuskuntaan. Tämä on muun muassa yksi osoitus siitä, että pidämme huolta omasta asuinympäristöstämme.</p> <p>Mielestämme kaivostoiminta ja asuminen poissulkevat toisensa. Asuminen kaivoksen vieressä on mahdotonta . Kajaanin kaupunki on myöntänyt taloillemme rakennusluvat. Tämän vuosi Kajaanin kaupungin ja Kainuun maakuntahallinnon on pidettävä huolta asukkaistaan. Vaadimme, että Kainuun maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksesta poistetaan kaikki Jormuan kylää koskevat kaivosmerkinnät.</p> <p>Vaadimme vastauksen tähän mielipiteeseemme.</p>	<p>hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kajaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Mielipiteisiin annetut vastineet toimitetaan asianosaisille maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.</p>
<p>Mielipide F.</p>	
<p>Nykyisessä kaavassa poroaita Suomen vienalaiskyliin kuuluvan Hietajärven kylän kohdalla ei kulje rajaviivaa myöten, vaan kiertää kylän alueen sisämaahan päin ja katkoo samalla polku- ja vesireitit Murhijärvelle. Sekä Murhinsalo että Suomussalmen vienalaiskylien maisemasuojelualue kuuluvat Kalevalapuistoon. Nykyinen poroaita estää alueen kulttuurimatkailemista kehittämistä.</p> <p>Kun Suomussalmen vienalaiskylien maisemasuojelualueita valmisteltiin, tämä asia oli jo silloin esillä, ja valmistelevalle työryhmälle otettiin yhteyttä Paliskuntien yhdistykseen, joka lupasi siirtää aidan kulkemaan Hietajärven poikki pitkin rajaa, jos maisemasuojelualue saa hyväksynnän. Päätös maisemasuojelualueesta tehtiin vuonna 2009, mutta vieläkin aidan ei ole siirretty. Tämän vuoksi olisi tärkeää, että poroaidan siirto kulkemaan rajaa myöten Hietajärven kohdalla sisällytettäisiin uuteen maakuntakaavaan, kun siinä käsitellään</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Kainuun maakuntakaavoituksessa on käsitelty mm. lakiin perustuva poronhoitoalueen rajaa mutta ei poroesteaitaa. Poroesteaita perustuu valtakuntien väliseen sopimukseen porojenhoitamisesta, jonka mukaan Suomella on velvollisuus ympärivuotisesti huolehtia porojen kulkemisen estäminen rajan yli. Valtioiden välinen sopimus ja mm. luonnonympäristö asettaa rajalliset mahdollisuudet poroesteaidan sijainnille.</p>

<p>myös muussa kohdin poroaidan siirtoa.</p> <p>Kainuun liitto on ollut tukemassa Vienan reitin matkailullista hyödyntämistä. Tämä asia on etenemässä ja sen tueksi on syntymässä hankkeita. Suomusalmen vienalaiskylät kuuluvat näiden suunnitelmien piiriin. Siksi matkailun kehittämisen esteitä pitäisi saada poistetuksi myös kaavoituksen avulla.</p>	
<p>Mielipide G.</p>	
<p>Paltamon biotuotetehtaan asemakaava ja muu valmisteluaineisto on asetettu nähtäville mielipiteen esittämistä varten ajalle 27.6.-31.8.2018. Kaavaluonnoksesta voi esittää mielipiteensä 31.8.2018 mennessä.</p> <p>Mielipiteemme kaavasta on seuraava:</p> <p>1. Tehdasalueen sijainti Kaavassa tulee varautua siihen, että tehtaan suunniteltua sijaintia päätetään muuttaa siten, että se sijaitsee kauempana Oulu-Kajaani-valtatiestä. Tästä syystä kaava-alueella tulee laajentaa pohjoiseen. Perustelu:</p> <p>Tehdas sijaitsee Luhtaniemen välittömässä läheisyydessä. Tehtaalta on arvioitu tulevan sekä melu- että hajuhaittoja lähialueille. Jos tehdasta sijaintia muutettaisiin siten, että sen sijainti olisi hieman suunniteltua pohjoisempaan, 22-tien ja tehdasalueen väliin saataisiin 500 m suojavyöhyke, johon jäisi olemassa oleva puusto pystyyn. Tällä tavoin tehdas olisi mahdollisimman huomaamaton.</p> <p>2. Vesien siirto.</p> <p>a) raakavedenotto voi sijaita myös Kiehimäjoen suulla sen sijaan, että se olisi Mieslahdella</p> <p>b) jäähdytys- ja jätevesien purkuputki jatkuu kauemmas Oulujärvelle</p> <p>Perustelut:</p> <p>Tehtaan tarvitsema raakaveden määrä on valtava. On erittäin tärkeää huomata se, että tällaisen vesimäärän ottaminen matalasta Mieslahdesta muuttaa väijäämättä lahden vesivirtauksia. Virtausten muuttumisella on vaikutusta myös lahdessa olevien kalalajien elinoloihin. Lisäksi on olemassa merkittävä riski siihen, vedenpumppaamo tuottaa matalataajuisia ääntä, jolla on häiritsevä vaikutus Luhtaniemen asukkaille. Tästä syystä esitämme, että</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p> <p>Mielipide koskee asemakaavaa, jonka laadinta on maakuntakaavan laadinnan kanssa samaan aikaan vireillä. Meneillään oleva asemakaava sekä tehdasalueen ja sen edellyttämät liikennejärjestelmää koskevat suunnitelmat on mahdollista ottaa huomioon maakuntakaavaprosessin edetessä maakuntakaavan edellyttämällä tavalla.</p>

raakavesi otetaan Kiehimänjoen suulta, jolloin sillä ei olisi vaikutusta vedenvirtauksiin. Perusteluna on myös se, että tehtaalta tuleville jäte- ja lauhdevesille rakennetaan joka tapauksessa linjastot jokisuulle. Tehtaan laskemien jätevesien purkupaikka tulee viedä vähintään Lehtosen saaren tasolle Oulujärvellä. Purkuvesien (jäähdytys- ja jätevedet) haitat ovat muutoin pahimmillaan juuri Metelinniemen alueella.

3. Liikenneyhteydet.

Esitämme Luhtaniemeen vaihtoehtoista tieliikenneyhteyttä Kajaanintielle (VT22) nykyisen golfalueen yhteyden lisäksi. Liittymä voisi sijaita Jokiniementien kohdalla tai, jos tehtaan liikennejärjestelyiden vuoksi se on perusteltua, enintään kilometrin verran Kajaanin suuntaan. Yksi vaihtoehto voisi olla yhdystie vanhan Jokilahdentien ja Kuusikkoniementie välille.

Golftie - Valtatie 22 – Uurantie risteys tulee suunnitella turvallisemmaksi. Esitämme liikenneympyrää, jolloin liittyminen kulkevan liikenteen sekaan olisi turvallisempaa, koska ajonopeudet laskevat ko. Kohdassa. Liikenneympyrä laskee liikenteen tilannenopeutta myös ”sillansuoran kohdalla”, missä jalkakultie on erittäin kapea aivan kulkevan liikenteen vieressä ilma suojakaidetta.

Lisäksi esitämme, että samalla kun vedenotto-, lauhdevesi- ja purkuputki kaivetaan radan varteen ilmeisesti nykyisen pyörätien varteen, muutetaan ko. pyörätie autotieksi ja samalla tehdään erillinen pyörätie autotien viereen. Tällä tavoin ajomatka lyhenee ja suorenee huomattavasti ja golfalueella olevat liikenteelliset riskit alenevat.

Perustelut:

Golfalueen kautta kulkeva tie on mutkainen ja kapea. Muuta tieyhteyttä Luhtaniemestä ei tällä hetkellä ole. Tie on erittäin suosittu lenkkeilijöiden ja pyöräilijöiden keskuudessa. Kesällä golfinpelaajat käyttävät autoteitä lähestulkoon samaan tapaan kuin pyöräteitä. Tästä syystä ko. tie ei ole turvallinen kenellekään. Kun asuntoja tulee Luhtaniemeen lisää, niin liikennemäärät lisääntyvät merkittävästi.

Vaihtoehtoinen tieyhteys myös parantaisi Luhtaniemen turvallisuutta sellaisessa poikkeustilanteessa, jossa joko nykyinen tieyhteys ei ole käytettävissä (esim. kolari tms.) tai jos tehtaalla sattuu jokin poikkeustilanne, joka keskeyttää tienkäytön Luhtaniemeen. Tällaisessa tilanteessa esim. hälytysajoneuvojen kulku Luhtaniemeen olisi estetty.

Lisäksi esitämme VT 22 alittavaa kevyen liikenteen alikulkua Paltamon keskustaajaman ja Metelinniemen välille.	
Mielipide H.	Lausunto saapui pyydetyn lisäajan puitteissa 4.9.2018.
<p>1. Nyt kaavaan oltaisiin merkitsemässä 'matkailun kannalta merkittävät luonnonrauha-alueet ja Natura-alueet'. Erittäin hyvä asia!</p> <p>Muutama pointti niihin liittyen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luonnonrauha-alueiden aluerajausten on syytä olla suuremmat, jotta ko. alueet oikeasti ovat luonnonrauha-alueita. - Alueiden nimestä on syytä poistaa 'matkailun kannalta', koska alueet ovat merkittäviä muutenkin kuin vain matkailun kannalta. - Jonkerinjärvi rantoineen tulee lisätä luonnonrauha-alueeksi maakunta-kaavaan. - Elimyssalo on ainutlaatuinen ja hieno alue ja ansaitsee luonnonrauha-aluemerkinnän. - Sen vieressä kulkeva moottorikelkkareitti /vapaa moottorikelkkailualue on siirrettävä kauemmas, koska nykyisellä sijainnilla reitti häiritsee Elimyssalon rauhaa. 	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Ekologiset yhteydet, luontomatkat ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa (2016) -selvityksen mukaan Kainuun pinta-alasta 56 % (yht. 13 802 km²) on potentiaalista hiljaista aluetta. Kaavan laadinnalle asetettujen tavoitteiden perusteella potentiaalisia luonnonrauha-alueita on arvioitu suhteessa jo toteutuneisiin suojelualueisiin, joiden luontomatkatilallinen merkitys on tunnustettu (Kainuun matkailustrategia, 2018). Maakuntakaavaluonnoksessa on esitetty luontomatkatilun kannalta merkittävimmät potentiaaliset luonnonrauha-alueet. Muita potentiaalisia hiljaisia alueita on mahdollista huomioida ja kehittää eri maankäyttötarpeet huomioiden paikallisesti merkittävänä luonnonrauha-alueina esimerkiksi luontomatkatilun tarpeisiin.</p>
2. Turvetuotannolle on tehty useita aluevarauksia. Maailma on kuitenkin menossa siihen suuntaan, että turvetuotannosta luovutaan lähes kokonaan (p.l. kuivike- ja kasvualustakäyttö). Aluevarauksia ei siksi juurikaan tarvita eikä niitä siksi ole syytä olla näin monia maakuntakaavassa.	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Turvetuotannon tarpeisiin tarkoitettujen maakuntakaavan aluevarausten määrä perustuu vuonna 2014 laadittuun Kainuun energiaselvitykseen ja arvioidaan tulevaisuuden tarpeista.</p>
3. Oulujärven ylitystie on syytä poistaa kaavasta. Tietä ei koskaan tulla toteuttamaan, koska se maksaa todella paljon. Lisäksi sillä on negatiivisia vaikutuksia luontoympäristöön.	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p> <p>Valtatien 22 kehittäminen välillä Oulu – Kajaani -selvityksen mukaan pitkän aikavälin tarpeita varten on tarkoituksenmukaista varautua maakuntakaavassa yhteystarvemerkinnällä Kajaani – Tuokansaari – Petäjälähti tieyhteyden rakentamiseen. Kaavaluonnoksessa esitetyn tieliikenteen yhteystarve -merkinnän tarkoituksena on, että alueen suunnittelussa otetaan huomioon tilavaraus mahdolliselle yhteydelle. Maakuntakaavamerkintä ei vielä mahdollista tieyhteyden rakentamista vaan se edellyttää tarkempaa suunnittelua, vaikutusten arviointia ja kaavallista tarkastelua.</p>
4. Kajaanin Jormuan alueen kaivostoiminta-aluevaraukset tulee poistaa (Tyynelä, Jormua ja Maailmankorpi). Varaukset ovat ihan kylän ja asutuksen keskellä / tuntumassa. Lisäksi alueen luonto on haavoittuvaa. Kaivostoiminnan päästöt pilaisivat Mieslahden ja Jormuanlahden sekä heikentäisivät koko alapuolisen Oulujärven vesistön veden laatua. Lisäksi Pohjajoen ainutlaatui-	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p> <p>Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p>

nen vesiympäristö kärsisi merkittävästi.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.

Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötärpeitä, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.

Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kajaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

<p>Mielipide I.</p>	
<p>Kainuun Meri - Kajaani Cottages on uusi, sijaintiaan myöten korkeatasoinen vuokramökki- ja loma-asuntoalue Oulujärven rannalla . Kajaani Cottages sijaitsee Jormuan Pöyhölänniemellä 16 kilometrin päässä Kajaanista . Tarjomme erinomaiset puitteet pitempiaikaiseen aktiivilomailuun Kainuussa, mutta myös hyvän ja kohtuuhintaisen vaihtoehdon lyhytaikaisempaa majoitusta tarvitseville. Yrityksemme palvelee matkailijoita ympäri vuoden. Pystymme palvelemaan myös suuria ryhmiä.</p> <p>Kajaani Cottages sijaitsee kauniin ja rauhallisen Oulujärven kuuluvan Jormuanlahden rannalla. Asiakkaidemme käytössä on uusi uimarantamme , vuokraveneitä ja -kanootteja vuokrattavana asiakkaille . Yritysideanamme on tarjota asiakkaillemme majoitusta luonnonkauniissa ja rauhallisessa ympäristössä puhtaan vesistön äärellä . Aluetta on rakennettu vuodesta 2011 alkaen ja haluamme kehittää yritystämme monipuolisena luontomatkailukohteena.</p> <p>Uudessa maakuntakaavan kaavaluonnoksessa vuodelle 2030 Jormuan kylällä on kaksi merkintää kaivostoimintaan tarkoitetuista alueista : Tyynelä ja Jormua1. Kaivostoiminta vahingoittaisi yrityksemme luontoimagoa ja vaikuttaisi siten asiakasmääriin heikentävästi. Kaivostoiminnasta kantautuva pöly ja valuma-alueiden mukana tuleva likavesi puolestaan olisivat haitallisia Oulujärven kalastus- ja virkistyskäytölle. Yrityksellämme on paljon visioita luontomatkailun kehittämiseen, jonka edellytyksenä on puhdas vesistö ja sitä ympäröivä luonto. Tyynelän kaivosalueen likavedet kulkeutuvat todennäköisesti Pohjajokeen ja siitä Jormuanlahden kautta suoraan yrityksemme rantavesiin Oulujärvessä. Pohjajoki on hiljaa virtaava joki, jonka vuoksi se kuormittuu helposti. Kaikenlainen lisäkuormitus olisikin sille ja koko Oulujärven vesistölle todella haitallista.</p> <p>Tyynelän kaivosalue sijaitsee vain alle kolmen kilometrin etäisyydellä. Jormualla sijaitsevat mahdolliset kaivokset vaarantavatkin matkailuelinkeinomme merkittävästi. Tämän vuoksi maakuntakaavaluonnoksesta pitää poistaa Jormuaa koskevat kaivosmerkinnät ja korvata ne luontoa ja matkailua suosivilla merkinnöillä.</p> <p>Pyydän saada vastauksen tästä maakuntakaavaluonnosta koskevasta lausunnostani.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p> <p>Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitetun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p>

	<p>Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kaajanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Maakuntakaavan tavoitteena on yhteen sovittaa eri maankäyttötarpeet keskenään. Maakuntakaavan virkitystä ja matkailua koskevat merkinnät perustuvat laadittuihin maakunnallisiin selvityksiin (mm. Kainuun matkailun maankäyttöstrategia) ja mm. kuntien ja Metsähallituksen kanssa käytyihin neuvotteluihin.</p> <p>Mielipiteisiin annetut vastineet toimitetaan asianosaisille.</p>
<p>Mielipide J.</p>	
<p>Maakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue</p> <p>Katinkullan Osakasklubi on hyvin tyytyväinen saadessaan kuulla luonnokseen liittyvän kohdan Katinkullan vanhimman alueen esittämistä (R = Rakennushistorialliset perusteet, M = Maisemalliset perusteet sekä I =Visuaalisuus sekä Identiteetti- ja symbolimerkitykset) perusteella tähän ryhmään. Vanhimmallalla alueella tarkoitettaneen vuosina 1989–1994 rakennettua Katinkullan Kiinteistöt aluetta (alueet 1-11)</p> <p>Toivomme, että tulevassa kaavoituksessa nähdään myös alueen merkitys erinomaisena esimerkkinä laatumatkailun kehittämisessä. Siksi on hyvä, että toiminnallisuus korostuu eikä liiallisella ahtaalla rakentamisella rajoiteta toiminnallisuutta.</p> <p>Katinkullan Osakasklubin hallitus kokoontuu seuraavan kerran 26.9.2018 Turussa. Näkemykset perustuvat puheenjohtajan yhteyksiin hallituksen jäseniin. Mikäli haluatte virallisen hallituksen kannanoton, siihen menee parisen viikkoa sähköpostikokouksen muodossa.</p> <p>Tulemme mielellämme tarvittaessa pienellä ryhmällä esittelemään ja syventämään ajatuksiamme Katinkullan laatu lomailusta osana alueen matkailua ja sen kehittämistä.</p> <p>Liitteenä lausuntomme Vuokatin osayleiskaavaluonnokseen, josta ilmenee</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i></p>

näkökantojamme laatumatkailuun vetovoimatekijänä.	
Mielipide K.	
<p>Omistajan edustaja esittää kaavan valmisteluun seuraavaa:</p> <p>Kainuun osuusmeijerin pääkonttori säilytetään suojelun ulkopuolella, seuraavilla perusteilla:</p> <p><i>1) Toimitilojen muutostarve</i></p> <p>Alue on murrosaluetta elinkeinoelämässä. Meijeri on loppunut ja yrityspuisto tarjoaa erilaisia uusia mahdollisuuksia tilojen osalta yrittämiseen. Päärakennuksessa oli viisi vuotta sitten kaksi huonetta eli 28 neliötä vuokrattuna. Tämän jälkeen on 2500 neliön rakennuksessa toiminut /toimii /tulee toimimaan: Eltel Oy, Loiste Oy, Radio Kajaus Oy, KIno Visio elokuvateatteri, Saras Ravintola, Kansalaisopiston Kudontakurssi, Tanssisali, Vendando Oy puhelinmyynti, Viestintäkonsultit, Pölkky Oy, Koodaus Yritys, Amerikan Malboro Oy, Pistra Oy henkilöstövuokraus (180 henkilöä), Elokuvan tuotantoyritykset, osa taloa on asuntona, Yksityinen edustusklubi, Päiväkoti Touhula aloittaa maanantaina 3.9.18. ja lukuisia muita yrityksiä. Tilojen muunneltavuus on elinehto, rakennuksen kunnossapidolle.</p> <p><i>2) Rakennusoikeus / lisärakentaminen</i></p> <p>Tontilla on noin 1500 neliötä rakennusoikeutta käyttämättä. Tila voi olla tulevaisuudessa asuntona, mikä kytkeytyy ohjattuun asumiseen tai elokuvatuotannossa "Kainuun Hollywoodina". Tärkeintä on muunneltavuus ja rakentamisen kysynnän mukaan.</p> <p><i>3) Talous ja kiinteistön kunnossapito</i></p> <p>Taloudellisesti kiinteistö on vaikea ylläpitää. Yleisiä tiloja on paljon, erilaisina auloina ja portaikkoina. Lisäksi kiinteistövero on 25 000 euroa vuodessa. Rajoitteita ei tarvita vaikeuttamaan toimintaa.</p> <p><i>4) Muut seikat</i></p> <p>Olemme suojelleet vapaaehtoisesti, kulttuurihistoriallisen Veikko Huovisen talon, Konstankuja 5 osoitteessa. Haluamme itse säilyttää historiaa tuleville sukupolville. Parhaiten säilytämme Pääkonttorin omilla viisailla, arkkiteh-</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i></p> <p>Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdeluettelo perustuu Kainuun kuntakohtaisten kulttuuriympäristöohjelmien kohdetietoihin, joita on täydennetty yhteistyössä Kainuun Museon, Kainuun ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja Kainuun kuntien kanssa. Arvioinnin apuna on käytetty arvottamiskriteerejä, joihin on mahdollista tutustua Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet selvityksessä. Esitetyt muutokset perusteluineen on käsitelty Kainuun kulttuuriympäristötoimikunnassa 24.9.2018 ja toimikunnan mukaan palaute ei edellytä muutoksia kaavaluonnokseen.</p> <p>Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet -selvityksen laadinnan yhteydessä on tehty kohteille mm. tarvittavat maastokäynnit, joilla on haastateltu mahdollisuuksien mukaan paikalla olleita henkilöitä. Kulttuuriympäristö maakuntakaavoituksessa (Suomen ympäristö 28/2011) -julkaisun mukaan onnistuneen kaavaprosessin avulla voidaan varmistaa osallisten mahdollisuus halutessaan saada tietoa, osallistua ja vaikuttaa vuorovaikutteisesti kulttuuriympäristöasioihin. Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden kulttuurihistoriallisten kohteiden osalta on kuultu osallisia kaavaluonnoksen nähtävilläolo aikana. Sotkamon kunta kannattaa lausunnossa esitettyä muutosta.</p>

toonisesti sopivilla ratkaisulla.	
Mielipide L.	
<p>Maakunnallisesti arvokkaita kulttuurihistoriallisia kohteita eivät mielestäni ole:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiukanhovi • Kruunun viljamakasiini ja lainajyväsiilo • Niemeläntien kokonaisuus • Ontojoen kauppa ja makasiinit • Rytilahden maja • Salmelan koulualue • Teboil huoltoasema ja poliisitalo • Työväentalo, Torppa • Vuokatin urheiluopiston urheilukenttä lähiympäristöineen 	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdeluettelo perustuu Kainuun kuntakohtaisten kulttuuriympäristöohjelmien kohdetietoihin, joita on täydennetty yhteistyössä Kainuun Museon, Kainuun ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja Kainuun kuntien kanssa. Arvioinnin apuna on käytetty arvottamiskriteerejä, joihin on mahdollista tutustua Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet selvityksessä. Mielipiteessä esitetyt muutokset perusteluineen on käsitelty Kainuun kulttuuriympäristötoimikunnassa 24.9.2018 ja toimikunnan mukaan palaute ei edellytä muutoksia kaavaluonnokseen.</p> <p>Sotkamon kunnalta saatu palaute tukee mielipiteessä esitettyjä muutoksia koskien Teboil huoltoasemaa ja Työväentalo Torppaa. Kaavaluonnosta muutetaan Teboil huoltoaseman ja Työväentalon Torpan osalta mielipiteessä esitetyllä tavalla.</p>
Mielipide M.	
<p>Hevostilamme läheisyyteen on merkitty maakuntakaavan 2030 kaavaluonnokseen kaksi kaivostoimintaan tarkoitettua aluetta. Tilamme sijaitsee Kajaanissa Jormuan kylällä Pohjajoentien varressa. Tilallamme on tällä hetkellä 27 ravihevosta. Lisäksi yritystoimintaamme kuuluu koneurakointia.</p> <p>Lähelle tilaamme on merkitty Tyynelän ja Jormua1:n kaivostoimintaan tarkoitettut alueet. Mahdollisen kaivostoiminnan alkaminen tilamme läheisyydessä aiheuttaisi yritystoiminnallemme huomattavia ongelmia. Kaivostoiminnasta aiheutuva melu voi aiheuttaa vakavia vaaratilanteita hevosten kanssa toimissa. Ärsykeille herkat eläimet kuten hevoset voivat reagoida räjäytystilanteissa ennalta arvaamattomasti ja äkkipikaisesti aiheuttaen ihmisille ja eläimelle itselleen hengenvaarallisia tilanteita. Lisäksi kaivostoiminnasta aiheutuva jatkuva melu aiheuttaa jatkuvan stressitilan ravihevosille.</p> <p>Kaivostoiminnasta aiheutuva pöly kantautuu tilamme viljelyalueille sekä urheiluhevosten hengityselimiin, mitkä aiheuttavat terveystarve kilpailutoimintaan tarkoitetuille urheiluhevosille. Tämän seurauksena ravihevosten suorituskyky heikkenee, mikä johtaa huonompiin tuloksiin ravikilpailuissa. Sen seurauksena elinkeinomme tuottavuus ja kannattavuus heikkenee.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitettun luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.</p> <p>Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-</p>

<p>Tilallamme sijaitsee useita yritystoimintaan tarkoitettuja rakennuksia, joihin olemme investoineet huomattavasti viimeisten vuosien aikana . Kaivostoiminnasta johtuva värinä voi vaurioittaa tilamme rakennuksia.</p> <p>Kaikki edellä mainitut seikat huomioon ottaen yritystoimintamme vaarantuu huomattavasti mahdollisten kaivosten toiminnasta. Tämän vuoksi vaadimme, että maakuntakaavan 2030 kaavaluonnoksesta poistetaan kaivostoimintaan tarkoitettut alueet Tyynelän ja Jormua1:n osalta. Vaadimme myös vastauksen muistutukseemme.</p>	<p>ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.</p> <p>Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kajaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.</p> <p>Muistutuksiin annetut vastineet toimitetaan asianosaisille.</p>
<p>Mielipide N.</p>	
<p>1. Vuokatti-Kajaani ulkoilureitin ohjeellinen sijaintimerkintä välillä Vuokatti/Hyvölänkylä- Mondo Minerals -kaivosalue</p> <p>Palaute:</p> <p>1. Vuokatti-Kajaani ulkoilureitin kulku ULKOILUREITTI</p> <p>Merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset ulkoilureitit. Reitit voidaan perustaa sopimuksilla tai ulkoilulain mukaisesti.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p> <p>Maakuntakaavoituksessa osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit. Tarkemmassa suunnittelussa maakuntakaavassa osoitettua verkostoa voidaan täydentää paikallisesti merkittävällä reittien verkostolla. Mielipiteessä esitettyä muutosta arvioidaan Sotkamon kunnan kanssa.</p>

<p>Vuokatti-Kajaani ulkoilureitti on merkitty kulkemaan Vuokatista lähtien välillä Hyvölänkylä – VT 6 Eevalan risteys 110 kV sähkölinjauraa pitkin, ylittäen Valtatie 6 (Vesikkotien) Eevalan risteuksen itäpuolella, josta reitti jatkuisi Kajaaniin päin ylittäen Jormasentien ja jatkuen Valtatie 6 (Kajaanin tie) eteläpuoleista laitaa.</p> <p>Mielestämme edullisempi, ei tarvitsisi rakentaa valtatie 6 (Vesikkotien) ja yhdystie 8740 (Jormasentien) ylityksiin ylikulku- tai alikulkusiltaja. Turvallisempi ja taloudellisesti edullisempi olisi ulkoilureitin linjaus Hyvölänkylän kohdalta (johon Sotkamon kunta on kaavailut alikulkutunnelia Vuokatintien ali) Vuokatti-Lahnaslampi – junanradan linjausta mukaellen. Kajaanintien alitusta varten olisi valmis Vuokatti- Lahnaslampi junarataa varten tehty Valtatie 6 (Kajaanintie) alikulkusilta. Sitten reitti jatkuisi maakuntakaava tarkistusluonnoksen mukaisesti Valtatie 6 (Kajaanintie) eteläpuolella Mondo Minerals -tehdasalueen pohjoispuolella kohti Kajaania.</p> <p>Perustelut ulkoilureitin merkinnän muutosehdotukselle:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulkoilijoiden turvallisuus, - kustannushyödyt, - valmiin infrastruktuurin (valmiit alikulut, sillat) hyödyntäminen 	
<p>Mielipide O.</p>	
<p>Otamme tässä lausunnossa kantaa Kainuun maakuntakaavaluonnoksen 2030 osalta lausunnossa mukana olevien tilojen Sotkamon. Leivolankylän ja Vuokatin Urheiluopiston välisellä alueella sijaitseviin: alueisiin. Yleisenä lausuntona voidaan todeta, että maakunta kaavaluonnos ei kohtelee Vuokatin alueen; varsinkaan Vuokatin urheiluopiston ympäristön maanomistajia tasapuolisesti. Nyt esillä oleva, kaavaluonnos jättää yksittäisten maanomistajien osalta kohtuuttoman suuria maa-alueita vain virkistyskäyttöön tarkoitetuiksi alueiksi.</p> <p>Aikaisemmin Sotkamossa toteutettu Master Plan suunnitelma ohjaa liian voimakkaasti Sotkamon osayleiskaavan maankäyttöä ja kyseistä suunnitelmaa. Juridisesti tarkasteltuna Master Plania ei voida pitää millään tavalla velvoittavana asiakirjana kaavoituksessa ja sen sisältöä voidaan katsoa enemmän ideoita esille tuovaksi kuin varsinaiseksi kaavoitussuunnitteluksi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poistetaan V-alue kaavaluonnoksesta nyt puheena olevalta alueelta. Se, että yksittäisten maanomistajien lähes koko maa-alue varataan lähtökohtaisesti kolmannen osapuolen (lähinnä Vuokatin Urheiluopiston) toiminnan ja intressien toteuttamiseen ei ole maanomistajien ta- 	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i></p> <p>Maakuntakaavaluonnoksessa Sotkamon Vuokatin alueen virkistysalueisiin on osoitettu rajaustarkistuksia käytyjen neuvottelujen ja alueen yleiskaavoituksen suunnitteluaineistojen perusteella. Asiasta on mahdollista järjestää neuvotteluja Sotkamon kunnan ja Kainuun liiton kanssa. Maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytönsuunnitelma, jonka ratkaisut täsmentyvät ja jäsen-tyvät kuntien kaavoituksessa. Alueella on vireillä osayleiskaavan laatiminen.</p>

<p>sapuolista kohtelua. Urheiluopiston omat maa-alueet ovat käytännössä kaikki rakennusoikeudellista aluetta ja ympäröivät alueet ol- laan nyt osoittamassa pelkästään virkistyskäyttöön ja latuverkoksi. Nyt V-alueeksi merkitty alue on todella suuri yhtenäinen alue, joka vie alueen maanomistajien mahdollisuuden hyödyntää omistamiaan maita.</p> <p>2. Määritetään nyt puheena oleva alue kokonaisuudessaan RM- alueeksi Määrittämällä alue RM-alueeksi, sillä voidaan edistää Sotkamon matkailun ja muun elinkeinoelämän kehittämistä ja Sotkamon kirkon- kylän ja Vuokatin alueen yhdistämistä. RM-alueen on oltava riittävän laaja, jotta se mahdollistaa taloudellisesti järkevän ja, kannattavan elinkeinotoiminnan kehittämisen. Määrittämällä alue RM-alueeksi varmistetaan alueen maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Maan- omistajina haluamme myötävaikuttaa toimivan ja kattavan latu- ja ul- koiluverkoston kehittämistä mutta se ei saa ohjata alueen maankäyt- töä nyt esillä olevan luonnoksen mukaisesti. Oikeanlaisella suunnitte- lulla maa-alueiden käyttö esim. matkailurakentamiseen ja toimivaan ulkoilualueeseen (mukaan lukien latuverkosto) on mahdollista rat- kaista. Tästä löytyy useita hyviä esimerkkejä koti- ja ulkomaisista matkailukeskuksista ja kohteista. Myöskään pohjavesialue ei vaa- rannu esittämiemme muutosten myötä. Pohjavesialueiden rakenta- misesta löytyy hyviä esimerkkejä.</p> <p>3. Alueella oleva sora-alue määritetään C-alueeksi sora-alueen päätyttyä. Suomessa on paljon hyviä esimerkkejä sora-alueiden järkevästä hyödyntämisestä sora-alueen päätyttyä.</p>	
<p>Mielipide P.</p>	
<p>Maakuntakaavan 2030 kaavaluonnokseen on merkitty kaivosalueeksi tai - kohteeksi EK ja ek Jormuan kylällä Tyynelän ja Jormua1:n alueet. Kaava- luonnokseen merkityt kaivosalueet sijaitsevat keskellä asutusta valtatie 5:n molemmin puolin.</p> <p>Jormuan kylällä on noin 750 vakituista asukasta ja lisäksi runsaasti kesä- asukkaita. Alueelle on rakennettu runsaasti uusia taloja 2000-luvun aikana. Asukkaat ovat myös itse rakentaneet ja kustantaneet Jormuulle vesijohto- ja viemäriverkoston Kajaanin kaupungin tuella. Alueella toimii muun muassa virkeä kyläkoulu, tanssilava, grilli ja leirintäalue.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Merkinnällä EK, ek osoitetaan kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoimin- nassa olevia alueita ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivoslupa, kaivospiiri).</p> <p>Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan Kaivoslain (621/2011) 5 §:n määritelmää ympäristövaikutuksesta: ”Ympäris- tövaikutuksella tarkoitetaan kaivoslaissa tarkoitettun luvan mukaisesta toimin- nasta aiheutuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elin- oloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuu-</p>

Maakuntakaavan 2030 kaavaluonnokseen merkityillä Tyynelän ja Jormua1:n kaivosalueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä on monimuotoista ja arvokasta luontoa, kuten monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää lehtokorpea (Metsälaki 10 §). Tyynelän alueen vedet valuvat Pohjajokeen, joka laskee Jormuanlahden kautta Oulujärveen. Pohjajoki on pitkälti luonnontilainen ja siinä olevien lähteiden vuoksi kylmä joki. Tästä syystä tietynlainen vaativa eliöstö, kuten taimen ravintoeläimineen, suosii sitä. Joen tilaa heikentävät jo nyt metsäojitukset, joten sen tila ei tulisi kestävään kaivostoiminnasta aiheutuvan kuormitusta.

Pohjajoen harvinaisista vaellustaimenista on parhaillaan meneillään Itä-Suomen yliopistossa tutkimus. Tutkijoiden mukaan luonnonvaraisen vaeltavan taimenkannan todentuminen on merkittävä löydös, sillä taimenen lisääntyminen on laajalla alueella heikkoa. Tällaiset järveen 2-4 vuodeksi syönnösvaellukselle menevät taimenet, jotka palaavat jokeen lisääntymään, ovat erittäin uhanalaisia koko Suomessa.

Kaavaluonnoksen (2030) kaivosalueilla Jormualla ja niiden läheisyydessä on myös paljon muita tärkeitä luontoarvoja. Alueella on todettu muun muassa seuraavat harvinaiset perhoset: keltatäplähiipijä (*Carterocephalus palaemon*), keisarinviitta (*Argynnis paphia*) sekä huhtasinisiipi (*Plebeius nicias*) ja vesiperhoset: puroulouhekas (*Rhuacophila fasciata*), siulasirvikäs (*Sembla atrata*) ja pikisirvikäs (*Notidobia ciliaris*). Lisäksi alueella kasvavat muun muassa seuraavat harvinaiset kasvit: vienansara (*Carex atherodes*), kaislasara (*Carex rhynchophysa*) ja viherraunioinen (*Asplenium viride*). Lisäksi alueella on havaintoja liito-oravista ja viitasammakosta.

Kaikkien edellä mainittujen kasvi- ja eläinlajihavaintojen vuoksi vaadimme, että Tyynelän ja Jormua1:n alueilta poistetaan kaivosaluetta tarkoittavat merkinnät EK ja ek ja tilalle laitetaan merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta erittäin tärkeästä alueesta (luo).

Jormuan kylä on merkitty maakuntakaavan (2030) kaavaluonnokseen at-merkinnällä. Kylä jatkuu myös valtatie 5:n oikealla puolella Pohjajokivarressa. Mielestämme kaivostoimintaan tarkoitettu alue (EK, ek) ei voi olla asutukseen tarkoitettun alueen (at) välittömässä läheisyydessä. Asuminen ja elinkeinon harjoittaminen kaivosalueen vieressä on mahdotonta fyysistä ja psyykkistä terveyttä kuormittavien huomattavien pöly-, melu- ja värinäihaittojen vuoksi.

Vaadimme perusteellisen vastauksen kannanottoomme. Pyydämme myös tiedon kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä.

teen, eliöihin, luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön”.

Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötarpeita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka-ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.

Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuksia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivostoiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista ennakoita kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä. Kaivostoimintaa ohjataan ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 20.9.2018 kaivoslain 40 §: nojalla Kajaanin Tyynelän (KaivNro 5490) kaivosluvan raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

Tyynelän kaivosalueen merkintään liittyvällä maakuntakaavamääräyksellä turvataan asumisen ja ympäristön olosuhteet.

Kaivosviranomaisen on kuuluttanut 11.10.2018 kaivoslain 40 §:n nojalla Kajaanin Jormua 1 (KaivNro 806) lakkauttamista koskevan hakemuksen. Kaivosviranomaisen päätös huomioidaan kaavan jatkovalmistelussa.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät kohteet ja alueet perustuvat selvitykseen Kainuun uhanalaisimman lajit (2017).

Mielipiteisiin annetut vastineet ja tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä toimitetaan asianosaisille maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.

<p>Mielipide Q.</p>	
<p>Sotkamon Työväentalon osalta esitämme, että kohde tulee poistaa tarpeettomana maakunnallisesti arvokkaan merkinnän kohteena.</p> <p>Peruste: Yhdistyksemme on kunnostanut itsenäisesti kiinteistöä palvelemaan monipuolista käyttäjäkuntaansa. Kiinteistö on hyvässä kunnossa. Kunnostuksessa on otettu huomioon Suomen Kotiseutuliiton suositukset. Samoin on otettu huomioon myös muut käyttöön ja toiminnan kehittämiseen liittyvät tarpeet ja näkökohdat. Tällä linjalla jatkamme myös eteenpäin. Talosta on tehty myös kirja "Torpasta-Taloksi".</p>	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdeluettelo perustuu Kainuun kuntakohtaisten kulttuuriympäristöohjelmien kohdetietoihin, joita on täydennetty yhteistyössä Kainuun Museon, Kainuun ELY-keskuksen, Metsähallituksen ja Kainuun kuntien kanssa. Arvioinnin apuna on käytetty arvottamiskriteerejä, joihin on mahdollista tutustua Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet selvityksessä. Esitetyt muutokset perusteluineen on käsitelty Kainuun kulttuuriympäristötoimikunnassa 24.9.2018 ja toimikunnan mukaan palaute ei edellytä muutoksia kaavaluonnokseen.</p> <p>Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet -selvityksen laadinnan yhteydessä on tehty kohteille mm. tarvittavat maastokäynnit, joilla on haastateltu mahdollisuuksien mukaan paikalla olleita henkilöitä. Kulttuuriympäristö maakuntakaavoituksessa (Suomen ympäristö 28/2011) -julkaisun mukaan onnistuneen kaavaprosessin avulla voidaan varmistaa osallisten mahdollisuus halutessaan saada tietoa, osallistua ja vaikuttaa vuorovaikutteisesti kulttuuriympäristöasioihin. Kainuun maakunnallisesti arvokkaiden kulttuurihistoriallisten kohteiden osalta on kuultu osallisia kaavaluonnoksen nähtävilläolo aikana. Sotkamon kunta kannattaa lausunnossa esitettyä muutosta.</p>
<p>Mielipide R.</p>	
<p>Puolangan keskustaajaman ohella maakuntakaavaluonnokseen merkittäviä kehittämiskelpoisia kyliä ovat Auho -Aska, Joukokylä, Kotila, Suolijärvi ja Väyrylä. Törmänmäen Kyläyhdistys ry haluaa kiinnittää huomiota siihen, että Törmänmäen poisjättäminen luettelosta ja kaavakarttaluonnoksesta ei ole yhteismitallisesti linjassa edellä mainittujen kylien tilanteen ja muiden tosiasioiden kanssa:</p> <p>Törmänmäki on KEHITYSKELPOINEN (kriteeri A) Perustelut: Törmänmäessä on</p> <ul style="list-style-type: none"> - Puolangan parhaat kulkuyhteydet; rautatieyhteys ja VR:n asema n. 20 km:n etäisyydellä, samoin myös linja-autoliikenne matkahuoltoineen (Oulu - Kajaani), sekä lentokenttä n. 50 km:n etäisyydellä - valokuituyhteys 	<p><i>Kaavaluonnosta muutetaan.</i> Kaavaluonnosta muutetaan esitetyllä tavalla.</p>

<p>- Puolangan kylien paras veronmaksukyky / asukas</p> <p>Törmänmäessä on VETOVOIMAINEN YMPÄRISTÖ (kriteeri B) Perustelut: Törmänmäen alueella on</p> <ul style="list-style-type: none"> - 300 vapaa-ajan asuntoa! (virkistys- ja matkailualue) - erittäin suosittu Lassinlammen uimaranta + pysäköintialue - suosittu Kyläyhdistyksen ylläpitämä Voipuanjärven kota venerantoi- neen <p>Törmänmäessä sijaitsee ARVOKAS KYLÄLUE (kriteeri C)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulttuurihistoriallisesti arvokas kylähautausmaa Voipuanjärven alu- eella v:sta 1886 (senaatin lupa) <p>TAAJAMAN LÄHIN KYLÄ (kriteeri D)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paltamoon taajamaan Törmänmäestä on matkaa n. 20km, Kajaanin kaupunkiin n. 50 km (lähimpänä Puolangan kylistä), mikä on vielä kohtuullinen matka töihin tai kaupungin palveluiden äärelle <p>Edellä mainittujen näkökohtien perusteella Törmänmäen Kyläyhdistys ry esittää, että maakuntakaavaluonnokseen lisätään myös Törmänmäen kylä.</p>	
<p>Mielipide S.</p>	
<p>Suomussalmen Syväjärvenkangas - Syväjärvensärkkä - Ruunasärkkä sekä Jumalissärkkä - Hoikansärkkä tulisivat olla sekä suojeltavia että luontomat- kailun kehittämiskohteita. Kuntalaisaloite ja kartat liitetiedostona. Liitteessä esitystä perustellaan alueiden luonto- ja maisema-arvoilla, virkistyskäytöllä, luontomatkaailun tarpeilla sekä terveys- ja aluetalousvaikutuksilla.</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Lausunnossa esitettyjen alueiden suojeluperusteita ja luontomatkaailun kehit- tämistavoitteita arvioidaan yhteistyössä ympäristöhallinnon ja Suomussalmen kunnan kanssa.</p>
<p>Metsämaiseman kannalta merkittäviä alueita ei ole esitetty. Maiseman huo- mioimisesta metsätaloudessa ei mainita. Kuinka käy merkittävien metsämai- semien ja sitä mukaa luontomatkaailumahdollisuuksien, ihmisten viihtyvyyden ja Kainuun vetovoiman? Kainuulaisten maisemavetoisuus liitetiedostona. Liitteessä esitetään, että metsämaiseman hoitoa parannetaan kaikkialla. Kaikkia Kainuun valtion maiden ranta- ja harjumaisemia, kylien lähimetsiä, kulttuurikohteita ja jäljellä olevia rippeitä retkeilyreitti- ja tienvarsimetsistä tulee käsitellä enintään poimintahakuin.</p> <p><i>[Esitystä perustellaan mm. luontoarvoilla, viihtyvyyden, hyvinvoinnin ja virkis- tysmahdollisuuksien parantumisella, luontomatkaailun tarpeilla sekä Kainuun imagon säilyttämisellä.]</i></p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnalli- sesti merkittävät maisema-alueet, jotka perustuvat laadittuihin selvityksiin mm. Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinven- tointiin 2011–2013. Maakuntakaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oi- keuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Maakuntakaava yleispiirteisenä kaavana ei johda lähtökohtaisesti korvauskysymysten esiin nousemiseen. Metsien käsittelyä ohjataan metsälailalla.</p>

<p>M -alueet: s. 17 "Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita." Valtion maat?</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavassa ei ole otettu kantaa valtion maiden suojeluun, joka toteutuu Metsähallituksen omilla päätöksillä ja valtion luonnonsuojeluohjelmien kautta.</p>
<p>Kulttuurihistoriallinen kohde tai alue, s. 56. Perangan - Hossan reittiä ei saa jättää pois eikä sen arvoa kaavassa heikentää entisestään. Se on ikivanha kulkureitti (mm. Vienaan), sekä uitto- ja savotakulttuurin kannalta merkittävä. Se on Hossan kansallispuistoon rajoittuva, vetovoimainen, maisemallisesti, toiminnallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas.</p>	<p><i>Ei muutosta kaavaluonnokseen.</i> Perangan – Hossan reitti on ollut mukana valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) luettelossa vuonna 1993, mutta jäänyt luettelon ulkopuolelle Valtioneuvoston päätöksessä vuonna 2009. Alue on huomioitu ja merkitty vireillä olevassa maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaaksi maisemaksi, jonka sisälle reitti pääasiassa sijoittuu.</p>
<p>Kulttuurihistoriallinen kohde tai alue, s. 59. Ehdotan lisättäväksi: - Perangan reitin uittorakenteet, venevaja, neulavarasto ja Kukkurin uittokämpä (nyk. autiotupa). - Domnan Pirtti - Kuivajärven tsasouna</p>	<p><i>Muutostarve kaavaluonnokseen arvioidaan jatkotyöskentelyssä.</i> Perangan reitin uittorakenteiden, venevajan, neulavaraston ja Kukkurin uittokämpän (nyk. autiotupa) maakuntakaavaan merkitsemisen perusteita arvioidaan yhteistyössä museoviranomaisten kanssa. Domnan Pirtti ja Kuivajärven tsasouna kuuluvat valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon (RKY) ja on huomioitu maakuntakaavassa osana sitä koskevia merkintöjä.</p>
<p>UKK -reitti s. 66, Sotkamosta etelään ehdotetaan kumottavaksi. Kumous katkaisisi valtakunnallisen reitin. Reitti on myös osa Euroopan E10 kaukovaellusreitistä. Koko reittiä kannattaisi kehittää ja markkinoida nimenomaan erämaisena Euroopan kaukovaellusreitteinä, kuten myös Itärajan retkeilyreitistä Kuhmossa ja Suomussalmella. (vrt. Santiago de Compostela).</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavassa osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät ohjeelliset ulkoilureitit. Maakuntakaavaluonnoksessa 2030 ei ole osoitettu muutoksia voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020:ssä osoitettuun UKK-reittiin Sotkamosta etelään, joka on osa Euroopan kaukovaellusreitistä (E10). Lainsunnossa esitettyä reittiä Sotkamosta kaakkoon välillä Pölyvaara - Hiidenportti on mahdollista kehittää paikallisena reittinä.</p>
<p>Arvokkaat perinnemaisemat ja maiseman vaalimisen kannalta arvokkaat alueet, s. 55, 73. Ehdotan lisättäväksi: Suomussalmen Suomulanperä; tieltä näkyvä maisema Suomussalmen kirkon ja sankarihautojen luota Kirkkoniemen kärkeen (kirkon rauniot ja kotiseutumuseo) sekä Kirkkosaari. Arvokas, historiallisesti merkittävä, kaunis ja edustava maisema. Se on myös osa Suomussalmen vanhinta tietä.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa esitetty kaavaratkaisu perustuu laadittuihin selvityksiin. Mielipiteessä esitetty alue kuuluu selvityksissä esille nousseiden maakunnallisesti merkittävien alueiden ulkopuolelle ja sitä on mahdollista kehittää ja ylläpitää paikallisesti merkittävänä maisemakohteena.</p>
<p>Lintualueet, s. 71. Säynjäsuota ei ole merkitty. "Säynjäsuota - Matalasuota on Kainuun suurin ja</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020:ssä on osoitettu mieli-</p>

linnustoltaan merkittävin avosualue."	piteessä esitetty alue luonnonsuojelu- ja Natura 2000-verkoston alueena perustuen sen monipuolisiin luontoarvoihin (mm. linnusto).
Hossa lienee valtakunnallisesti arvokas alue.	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Kainuun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet, Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinven- toinnissa 2011–2013 Hossan alue on arvioitu maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi.
Turvetuotantoon osoitetaan uusia alueita, vaikka fossiilisista polttoaineista tulisi luopua. Pyydän saada tiedon kaavan valmistelun etenemisestä.	<i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Turvetuotannon tarpeisiin tarkoitettujen maakuntakaavan aluevarausten määrä perustuu vuonna 2014 laadittuun Kainuun energiaselvitykseen ja arvi- oon tulevaisuuden tarpeista. Mielipiteisiin annetut vastineet toimitetaan asianosaisille.

MIELIPITEET MÄÄRÄAJAN JÄLKEEN (Mielipiteiden antajien nimet poistet- tu julkaistusta versiosta)	VASTINE
KANNANOTON TAI MIELIPITEEN SISÄLTÖ	
Mielipide T.	
<p>Mielipiteenäni esitän että Kainuun Suomussalmen Kiannanniemelle suunnit- teilla olevat kaivostoiminnan kaavamerkinnot hylätään ja Kuikankullan, Hie- taharjun, Peura-ahon ja Vaaran alueet jätetään koskemattomaksi erämaaksi, siihen luonnontilaan missä ne tällä hetkellä ovat.</p> <p>Sen sijaan Suomussalmen ja Kiannanniemen tulevan kehityksen kannalta olisi suotuisampaa kaavamerkinnoin tukea kaikenlaista virkistys-, lomaviet- to- ja matkailuun liittyvää elinkeinonharjoittamista tämä Kiannanniemen eri- tyinen luonnonsuojelu ja historia huomioiden, nimenomaan sellaista elinkei- nonharjoittamista joista kestävän kehityksen näkökulma huomioiden tulee olemaan enemmän työllistävää vaikutusta Kainuulle ja sen asukkaille verrat- tuna lyhytaikaiseen kaivoshankkeeseen joka tuhoaa luonnon, luontoarvot, vesistön, kasvuston ja eläimistön sekä historiallisesti arvokkaat muinaismuis- tot, joita ei ole missään muualla Suomessa eikä edes koko maailmassa.</p>	<p><i>Ei muutoksia kaavaluonnokseen.</i> Maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28 §) mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota mm. maakunnan elinkei- noelämän toimintaedellytyksiin. Toimintaedellytyksillä tarkoitetaan tässä yh- teydessä elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja välittömiä alueidenkäyttötär- peita, joihin kuuluvat varsinaisen elinkeinotoiminnan ja siihen liittyvän raaka- ainehuollon tarvitsemat maa- ja vesialueet.</p> <p>Kaivostoiminnalla on useimmiten ympäristöön ja talouteen liittyviä vaikutuk- sia, joita voidaan pitää vähintään seudullisesti merkittävänä. Tästä syystä maakuntakaavoituksessa on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaivos- toiminnan alueet, joille voidaan antaa niitä koskevia suunnittelumääräyksiä. Kaivostoiminnan luonteesta johtuen kaivostoimintaa ei ole mahdollista enna- koida kovin pitkällä aikavälillä. Maakuntakaavoituksessa on siten yleensä mahdollista osoittaa jo toiminnassa olevia kaivosalueita sekä tiedossa olevia</p>

<p>Pyydetään kohteliaimmin ottamaan huomioon esittämäni mielipide ja mielipiteeni perustelut päätöstä tehdessänne.</p> <p><i>[Mielipidettä perustellaan monipuolisesti alueen virkistys-, luonnon- ja kulttuuriympäristöarvoilla, ihmisten terveyteen, turvallisuuteen, viihtyisyyteen ja työllisyyteen sekä aluetalouteen ja matkailuelinkeinoon kohdistuvilla vaikutuksilla.]</i></p>	<p>alueita, joilla kaivostoiminnan toteutumista voidaan pitää todennäköisenä.</p> <p>Maakuntakaavamerkinnällä ek-m osoitetaan alueita, joilla on todettu olevan merkittäviä ja/tai hyödyntämiskelpoisia malmi- ja mineraaliesiintymiä. Maakuntakaavamerkintä on informatiivinen alueen erityisominaisuutta kuvaava osa-aluemerkintä. Kaavan osa-aluemerkintä on päällekkäismerkintä ja kyseessä olevien alueiden päämaankäyttömuoto on voimassa olevassa maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue M. Näille M -alueille ei ole osoitettu laadittavana olevassa maakuntakaavassa muutoksia. Kaavan ek-m alueilla kaivostoiminta on tulevaisuudessa todennäköistä. Maakuntakaavassa osoitetuille alueille on vireillä kaivospiiri tai kaivoslupahakemus. Alueiden mahdollinen toteutuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua ja lupamenettelyä. Alueilla mahdollisesti tapahtuvasta kaivostoiminnasta säädellään ensisijaisesti kaivoslaissa ja -asetuksessa sekä ympäristönsuojelulaissa. Kaivoslaissa säädetään mm. lupaharkinnan perusteista, kaivosluvan myöntämisen edellytyksistä sekä kaivosluvan myöntämisen esteistä.</p> <p>Muinaismuistolaki suojelee kiinteät muinaisjäännökset ilman erillistä päätöstä. Maakuntakaavan tarkistamisen kaavaluonnoksessa on annettu muinaisjäännöksiä koskeva yleismääräys.</p> <p>Maakuntakaavan tavoitteena on yhteen sovittaa eri maankäyttötarpeet keskenään. Maakuntakaavan virkistystä ja matkailua koskevat merkinnät perustuvat laadittuihin maakunnallisiin selvityksiin (mm. Kainuun matkailun maankäyttöstrategia) ja mm. kuntien ja Metsähallituksen kanssa käytyihin neuvotteluihin.</p>
<p>Mielipide U.</p>	
<p><i>[Mielipiteen sisältö vastaa Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry:n lausuntoa kaivostoiminnan maakuntakaavavaroja koskevan palautteen osalta. Lisäksi mielipidettä perustellaan laajasti mm. kaivostoiminnan haitallisilla vaikutuksilla ympäristöön, asukkaiden turvallisuuteen, viihtyisyyteen, kiinteistöjen arvoon ja terveyteen, muihin elinkeinoihin ja luonnonvarojenkäyttöön.]</i></p>	<p><i>[Vastineen sisältö vastaa Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry:n lausuntoa kaivostoiminnan maakuntakaavavaroja koskevan palautteen osalta annettua vastinetta.]</i></p>